

pleta: secus autem in contractibus. Vnde sequeretur, quod, si maioratus institutus esset, contractus irreuocabili, sub conditione, si vocatus ad eum contraheret cum aliqua, & conditio ex eo non impleteretur, quod illa habere ei non vellet, aut moreretur ante tempus conditionis implendæ; transiret maioratus ad vltimū vocatum: imò verò, si qui sub illa conditione esset vocatus, fructus aliquos perceperisset ex eo maioratu ad se iam sub ea conditione declarato, teneretur eamque restituere, vñ cum maioratu ipso, vocato vltimū ad illum:

8. Mihi verò dicendum occurrit, magna ex parte consentiunt ad Molinam ubi supra. 2. n. 19. & ad alios, quos Acolla. n. 18. citato refert. In primis eiusmodi grauamina potius tanquam modos, quam tanquam conditiones, solere imponi vocatis ad maioratus in quo euentu, si per mulierem steret, quominus talis modus impleatur, siue quia parere non vult cum ita vocato, siue quia mortua est ante tempus, in quo modus impleri deberet, haberi pro impleto, iuxta ea quæ supra dicta sunt. Deinde dicendum occurrit, quauis concedendum sit id discrimen inter vltimas voluntates, & contractus, ad effectum, vt, quando aliud non constat de mente disponentium ex verisimilibus coniecturis, attentis circumstantiis concurrentibus, ita iudicetur; atamen, quando ex re ipsa, quæ agitur, & ex circumstantiis concurrentibus, contrarium sufficienter præsumitur, standum esse contrariæ menti disponentium, non solum in contractibus, sed etiam in vltimis voluntatibus. Sic J. legatum. C. de condit. insert. definitur, cum patruus consobrinæ legatum reliquerit sub conditione, si eum huius patruus illius contraheret matrimonio, mortuo eo huius, expirasse legatum propter defectum impletæ conditionis: quoniam præsumitur, non aliter intendisse eum testatorem relinquere illi consobrinæ legatum illud, nisi optatæ omnia fortiterentur effectum, Eodemque modo intelligenda est. l. 1. 4. tit. 4. part. 6. quæ, cum iuxta regulam generalem de vltimis voluntatibus, in quibus apponuntur conditiones mixtæ ex potestatis & casualibus, multos casus definiat; definit tamen, si alicui relicti sit legatum sub conditione, si aliquam ducat vxorem, & illa moriatur ante tempus contrahendi cum illa, expirare legatum ob non impletam conditionem fortuito illo euentu mortis illius: quod intelligendum est iuxta dispositio-

- A. nem. l. legatum citatæ, atque in casu illius legis, aut in alio simili, in quo similiter omnino præsumatur, eam fuisse voluntatem testatoris, iuxta quàm legem ea lex. 1. 4. fam. citat est. Eodem modo est in contrario dictum in contractibus, si aliquando appetit coniecturis consistit, mentem disponentis fuisse, esto conditio mixta ex potestatis & casuali deficiat casu fortuito, aut alia ratione, sine culpa eius, cui id onus est iniunctum, esse nihilominus dispositionem validam, sanè standum erit eius voluntati, validaque erit tunc reputanda ea dispositio, esto conditio illis de causis deficiat: quoniam is, qui eam conditionem appositit, solum intendit, quando culpa grauata ea conditione, talis conditio deficeret, eam dispositionem reddi nullam, non secus ac si ea conditio esset modus, & non conditio. Sic, in vocationibus ad maioratus, etiam contractu irreuocabili, sub similibus conditionibus mixtis ex potestatis & casualibus, appositis in fauorē cuiusdā tertij, vt feminæ, cui qua intendit maioratus instituitur, vt contrahat, qui ad eum vocatur, rectè ait Molina ubi supra. nu. 26. si tales conditiones non deficiant culpa vocati, sed casu fortuito, aut culpa alicuius tertij, vel quod is, in cuius bonum sunt appositæ, non velit præstare, quod ad id ex parte ipsius esse requisitum, non reddi invalidam vocationē sub ea conditione factam: quia absque dubio ea est voluntas sub tali conditione vocantis ad maioratum. Cum enim primo loco sub conditione illa eum vocet, quem præ cæteris omnibus optat obtinere eum maioratum, in eoque conservari nomen & familiam, & qui coniunctior esse solet, utique censendum non est, ob defectum eius conditionis absque vlla illius culpa, vellet vt alius, quem vltimū vocat, & illi priori postponit, succedat sine eadem conditione in eodē maioratu, illeque prior eo iā adepto, priuaretur, atque emolumentis ex illo perceptis. Hoc idem confirmat Molina ubi supra. n. 26. argumento. l. cum talis. 4. saltem causam. ff. de conditionib. & demonstrat. atque ex gloss. l. quæ sub conditione. §. quod tunc verb. defectus. ff. de condit. inst. & ex gloss. l. 1. verb. manifestum. C. de institu. & sub l. quorundamque doctorum auctoritate. Itemque, quoniam voluntas præsumpta institutoris primum locum obtinere debet in interpretanda eius dispositione, iuxta. l. in conditionibus in prin. ff. de condit. & demonstrat. cuius verba sunt. *in conditionibus*

bus primum locum voluntas defuncti obtinet. A
(vbi glossa ait, vt prolata conditio non habeatur pro conditione, si illud voluit testator) seq. regis conditiones. Quæ verba, & glossa, aperte confirmant hanc nostram, & Molinæ sententiam.

Ex his facili constat, esto ab aliquo tercio impeditum esset matrimonium vocati ad maioratum per ultimam voluntatem sub conditione, si aliquam duceret uxorem, si tamen nulla fuit culpa ita vocati, quominus matrimonium celebraretur, non amittere maioratum ex præsumpta voluntate testatoris, vt rectè Molina vbi supra. n. 27. obseruat. Nihil impediens quoddam, si culpa tertij, absque vlla culpa eius, cui hæreditas, aut legatum, sunt relicta sub conditione mixta ex potestativa & casuali, impediatur impletio conditionis, non habeatur pro impleta, sed pro deficiente, in ultimis voluntatibus, deturque actio ita instituto aduersus impeditorem ad interesse, vt habetur. Linde Neratius. §. idem Iulianus. ff. ad laquid. Modò tamen ille sit soluendo, aliquem conditio habetur pro impleta in ultimis voluntatibus, vt ibi affirmat glossa, nõ secus ac si impedimentum obuenisset à natura, & nõ culpa alterius, haberetur conditio pro impleta in ultimis voluntatibus, vt ibidem affirmat textus, & latè prosequitur hæc Molina vbi supra. n. 20. Interim enim dum interesse obtineri potest ab eo, cuius culpa conditio illa nõ fuit impleta, voluit illud ius, vt, etiam in ultimis voluntatibus, haberetur pro non impleta, cõtra regulã aliquam generalem in eisdem ultimis voluntatibus. In re autè propõsita, contrarium erit dicendum ex præsumpta institutoris maioratus voluntate, nempe, etiam si malitia alterius impeditum sit matrimonium, dari quidem mulieri, aut hæredibus illius, actionem ad interesse aduersus impeditorem; vocatum verò ad maioratum sub ea conditione, neque maioratu, neque emolumentis inde perceptis, esse priuandum: eò quòd absque vlla ipsius culpa conditio non sit impleta: in quo ceuatur præsumptio est esse voluntas institutoris, esto maioratus contractus irrenocabili sit ab eo institutus. Lege apud Molinam in additione ad. n. 26. & 27. citatos, duas exceptiones in ytraquere propõsit.

S V M M A R I V M.

CONDITIO, aut modus, appõsitus vocato ad maioratum, quòd maioratus irascit

ad vltimus vocatum, si ducat mulierem talis conditionis, vt ex iudice, aut sacramento, nisi sententur, transire maioratus ad vltimus vocatum.

1. Maioratum nam amittit, qui ignorantia inuincibilis non seruat eam conditionem, aut modum, illum ducendo, quæ conditionis prohibitæ non reputatur. Quæ mentis præsumpta institutoris pendet. Et in dubio, qualis eius mens fuerit, censendum est, eam non amittere.
2. Quando res esset occulta, non teneretur possessor maioratus illum deservire in foro conscientie, antequam id degeretur.
3. Ad maioratum vocatio si fiat sub conditione, aut modo, vt vxor sit aut arbitratu, aut voluntate alterius, vel iuxta consilium illius, inuálida est talis conditio, aut modus, censenturque non appõsitæ. Si autem fiat sub conditione, aut modo, vt consulat aliquem circa uxorem ducendam, valida sunt. Si tamen admodum difficile peti ab illo id consilium posset, obligatio non est seruandæ eam conditionem, aut modum.
4. Vocatio ad maioratum, aut relictum, sub conditione, si consulat aliquem ad matrimonium contrahendum, non exprænt regulariter, si ille non consulatur, quia mortuus erat tempore nuptiarum, Quòd si esset modus, nulle eade re est dubitatio.

C De conditionibus, aut modis, vt vocatus ad maioratum ducere nõ possit uxores certæ qualitatibus: aut vt ducere teneatur uxorem arbitrio, vel consilio alterius. Disp. 614.

Q VOD ad primum attinet, ex dictis disp. 207. satis constat, eiusmodi conditionem, aut modum, valde imponi, nisi apponatur in penam. Talis enim conditio nõ impedit simpliciter matrimonium, liberorumque procreationem in commune reipublicæ bonum. Quare, si ea conditio non impleatur, aut fiat transgressio modi indecoratæ priuationem maioratus, deuolutionemque illius ad vltimus vocatum, amittitur maioratus. I. cum ita legatum. l. hoc modo, & l. hoc genus. ff. de condit. & demonst. & affirmat communis doctorum sententia, quam Molina lib. 2. de primog. c. 13. n. 28. refert ac sequitur. Quare, si maioratus institutor omni vocatus

is iniungat, vt contrahere non possint cū descendētibz ex Iudæis, aut ex Sarcenis, vel cum ignobilibus, vel cum habente aliquam aliam similem qualitatem, neque ea conditio, aut modus, cū ea p̄cisione obligans, feruetur, transiit maioratus ad sequentem ad illum vocatum.

Questio.

Dubium autem est, vtrum, si ita vocatus contraxit cum ea, quæ communiter reputabatur carere eis omnibus qualitatibus, & in super, facta competentī diligentia ad id sciendum, non comperit illas habere, ac proinde ignorans inuincibiliter eas habere cum illa contraxit, posteaque comperiat eas habere, vtrum, inquam, tunc amittat maioratum. Molina vbi supra. l. n. 28. tametsi trepidus & anceps, tanquam in æquiores & benigniores sententiam, propendit, præsertim quādo id onus iniungitur tanquam modus, & non tanquam conditio, vt regulariter iniungi solet in eiusmodi vocationibus ad maioratum, non amittere maioratum.

Tandem
tam.

Ducitur. l. si quis patrem. ff. ad Maced. vbi, qui pecuniam mutuo dedit ei filio familias, qui communi estimatione talis non habebatur, conceditur aduersus eum actio, nihil impediēte senatus consulto Macedoniano, non secus ac si filius familias non esset. Quamvis enim, qui cum alio contrahit, inuestigare diligenter qualitates illius debeat, an habeat aliquam, quæ vitiet contractum, aut impediāt, ne ex illo actio competat, alioquin id sibi imputare debet, vt habetur. l. qui cum alio. ff. de reg. iur. id tamen fallit quādo ignorātia esset multum probabilis, ac iusta, seu inuincibilis, ex eo, quia ille publice reputabatur nihil tale habere, argumento. l. miles. §. mulier. ff. ad. l. Iuliam de adul. & l. Barbarius. ff. de offic. prætor. per quæ iura id affirmant Alexander. Decius, & alij, quos Molina. n. 3. c. refert.

Potius tamen dicendum arbitror, id expendendum, iudicandumque esse ex verbis & affectu institutoris maioratus, & ex alijs circumstantijs concurrentibus, quare, si intelligatur, mentem institutoris fuisse, etiam quādo vt modum id disposuit, vel, vt, esto ex ignorantia inuincibili contraheret cum muliere eius qualitatē, amitteret maioratum, & transiret ad vterius vocatum, ne ea macula reperiretur in successore, quitanquam caput familie ipsius obtinere deberet eum maioratum, vtique illum amitteret successor: quoniam validè

ac licite apponere potuit eum modum illa de causa. In dubio tamen censendum esset, illum non amittere, etiam si tanquam conditio id fuisset appositum: quoniam in dubio melior est conditio possidentis: & quoniam in dubio propendendum est in eam sententiam æquiores, ac benigniores, vt ille absque vlla sua culpa non amittat maioratum.

Dubium est. Quid, si absque dubio sit præsumptio, mentem institutoris fuisse, vt, esto cum ignorantia inuincibili contraheret cum muliere eius qualitatē, amitteret nihilominus maioratum, & transiret in vterius vocatum: tenebiturne in foro conscientia illum relinquere, & tradere successori, eo ipso, quod sibi consistit, mulierem

cum qua contraxit, affectam esse ea qualitate: Dicendum arbitror, si res sit occulta, cum in rebus honoris, & famæ, interim dū res est occulta & nulla oritur infamia, perinde res habeat, ac si non esset, præsumendum esse, institutoris voluntatem non esse, vt in eo euentu possessor maioratus, qui ad ipsum plus, quam ceteri vocati, pertinet, cum tanto suo dedecore & detrimento, relinquat maioratum, & alteri eum tradat: præsertim quia id efficere non posset, nisi rem manifestando, eod quod non posuit pro suo libito priuare successione illius liberos suos ex illa vxore, illique statim se opponent, nisi res detegatur ac sciatur, qua de causa in ipsorum detrimentum eum alteri tradat. Neque vinūmle est, institutorem velle in eo euentu exponere illum tanto periculo conscientie, vt cum suo tanto detrimento bonorum temporalium, honoris, ac famæ, exerceat rem adeo difficilem, qualis est id detegere, & spoliare se eo maioratu. Atque in dubio, an illa adeo irrationalis esset mens illius, melior esset conditio possidentis. Præsumendumque esset, principem non velle admittere: adeo durum, & irrationabilem conditionem, ac modum, ita instituentis maioratum.

Ad. l. verò, si quis patrem, dicendum est, longè diuersam esse rationem de privilegio Macedoniani concessio filijs familias circa mortuum ipsi factum, & de dispositione alij eius de suis bonis instituyendo maioratum pro suo beneplacito, & cum grauaminibus & modis, nō iniustis, quæ veller. Hoc enim secundum vim habet, etiam circa ignorantes inuincibiliter, si ea sit mens institutoris: primum verò, & alia, quæ similiter iure positum sunt instituta, & equitas non patiebatur,

Ad funda
mentum.

D Ad. l. verò, si quis patrem, dicendum est, longè diuersam esse rationem de privilegio Macedoniani concessio filijs familias circa mortuum ipsi factum, & de dispositione alij eius de suis bonis instituyendo maioratum pro suo beneplacito, & cum grauaminibus & modis, nō iniustis, quæ veller. Hoc enim secundum vim habet, etiam circa ignorantes inuincibiliter, si ea sit mens institutoris: primum verò, & alia, quæ similiter iure positum sunt instituta, & equitas non patiebatur,

tur, ut se extenderent, etiam ad ignorantes iniunctibiliter cum iactura suorum proprio rum bonorum.

Molina vbi supra. n. 34. ait, se aliquando vidisse, vocatos ad maioratum cum eiusmo di clausulis, antequam cum aliqua matri monium celebrarent, coram iudice loci, à quo eius mulieris origo pendet, inquirere de gente illius, longasque probationes ea de re ad perpetuam rei memoriam facere. Non tamen probat eiusmodi nimiam, & ex traordinariam diligentiam in iudicio, ne ex ea dolus præsumatur, & ne occasio sit litii ea ipsa de respectum cum, ut vilius essent momenti aduersus vltimus vocatum, fieri deberent. Ipso ad eas faciendas citato. Laudat verò diligentem earum qualitatem ex tra iudicium inquisitionem factam, ne ipse circumueniatur, & ut, si circumuentum se inueniat, possit eas præsentare in iudicio ad probandum suam sufficientem diligen tiam, & ignorantiam iniunctibilem, quate nus id prodesse ei, iuxta hæcenus dicta, po terit. Hæc de primo eorum, quæ propo sita sunt.

4. Quod ad secundum attinet, si conditio, aut modus, sit, ut ducere teneatur uxorem arbitrio alterius, puta patris, matris, cura toris, aut alterius, inuálida est talis conditio aut modus, tanquam impediens matrimo nium, eiusque libertati contraria. Ita habetur. l. cum tale. §. si arbitrato (aliàs incipit, rescriptum est) & l. si hinc suz. ff. de condit. & demonst. l. turpia. §. 1. ff. de leg. 1. & affir mat communis sententia, quam referunt ac sequuntur Molina vbi supra. n. 35. & Acoſta. §. si arbitrato ampl. vit. atque disp. 207. ex Gama vetulimus, iuxta eam fuisse iu dicatum in Lusitano senatu circa legatum feruim cum eo onere relitum. Eam que sententiam ait Molina intelligere doc tores communiter, siue in arbitrium, siue in liberam voluntatem alterius, tales nup tiae relinquuntur. Cum autem disputatio ne præcedente dictum sit, validam esse dis positionem, qua aliquid alicui relinquatur, si talem determinatam duxerit, & neque ad minus cum libertate nuptiarum pugnet, quàm si idem relinquatur eidem sub con ditione, ut arbitrio talis ducat uxorem, imò minus, cum arbitri multa, sub dis iunctio ne possit ei proponere, ex quibus uxorem eligat, profecto non facile redditur ratio, cur vna conditio validè sit appoſita, & non alia. Neque video quid aliud de hac re com modius dici possit, quam hæc pendere ex

A dispositione iuris humani, illique esse stare dum interim, dum non abrogatur, & aliud sancitur. Vtinam autem puciori ciuili iura ab Ethnicis fuissent sancta, & à principibus Christianis in suis regnis recepta.

Si autem conditio, aut modus, sit, ut pe tere teneatur ab aliquo consilium, quam ducat uxorem, sanè quia, illo petito, non astringitur illud sequi, sed ducere poterit, quam voluerit, tunc ex conditio, aut mo dus, validè apponitur, ut communis docto rum sententia affirmat, quam Molina vbi supra. n. 36. refert ac sequitur. Neque est audiendus Acoſta ampliatione citata, qui contrariè affirmat, ductus ex ratione, quòd ea conditio retardare possit matrimonium, dum acceditur ad petendum consilium, & deliberatur. Dum enim id excogitare vo luit tanquam rationem, cur conditio, ut du cat uxorem alterius arbitrio, nulla sit, hæc aliam sibi perſuaſit opinionem, cõtra com muniem doctorum sententiam, quam com muniem sententiam confirmat. l. cum tale. §. Mani. ff. de condit. & demonst. dum ex lex docet, validam esse conditionem, quæ non impedit, sed retardat matrimonium. Quod præsertim habet locum ex tam iusta causa, atque est, ut consilium petatur ad vtilius & melius celebrandum matrimo nium. Quando autem conditio esset, ut nõ solum consilium peteretur, sed etiam ut iuxta illud celebraretur matrimonium, inuálida esset conditio: quia iam esset conditio alterius arbitrio illud celebrandi. Quando item tam difficile peti posset, ut id impedi mento esset, ut celebrarentur matrimonia, cessaret obligatio seruandi talem conditio nem, aut modum, ut cum Panor. & alijs, af firmat Molina vbi supra. n. 39.

D. Dubium est, quando aliquid est relic tum alicui sub conditione, ut ad matrimonium celebrandum consulari aliquem designa tum, si is designatus è vita discedat ante tempus contrahendi, vtrum exspiret lega tum, aut relic tum, quasi, deficiente condi tione, sub qua est relitum. Alex. Felin. & Roder. Xarez. quos Molina vbi supra. n. 4. refert, affirmantes responderunt, ducti. l. cum tale. §. si arbitrato. ff. de condit. & de monst. vbi habetur, si discedat persona, cuius arbitrio nuptiae committuntur, lega tum non cessare: quia conditio pro nihilo est, ex quo textu inferri videretur, quòd si conditio fuisset valida, mortuo eo, cuius ar bitrio res est commissa, deficiente conditio censetur. Quamvis autem, N. poli. n. 411 subiungat,

tubiungat, sententiam hanc simpliciter sumptam veram esse, admittendam tamen non esse in Hispania maioratibus propter rationem disputationis præcedente redditam, quia videlicet non est præsumendum, mentem institutoris esse, ut primò vocaret, ob non impletam eam conditionem absque vlla sua culpa, priuaretur maiorate, & transeat ad vltimus vocatum. Quauis, inquam, ita sentiat Molina; ego tamen, neq; eam sententiam admittendam regulariter cenleo in legatis, non solum si tanquam modus legari id apponatur (in quo omnes consensu) sed etiam simpliciter: quoniam raro ex circumstantiis concurrentibus præsumendum erit, eam fuisse voluntatem testatoris; qui & legatum, & conditioem illam, in bonum solum legatarij solet statuere: in similibus autem conditionibus positjs voluntati testatoris, quam generalibus regulis conditionum est standum, ut disputatione præcedente dictum, comprobaturque est.

S Y M M A R I V M.

SUCCESSORES in maiore vnde utrum habuit, ut agnomen & arma institutoris accipiat, & ut ad id alij consueverint. Successores vero in varijs regnis, arma, seu in signis singularum solent accipere, non vero agnomina Regum, quibus succedant.

Si ad maiorem aliquis vocetur sub vera conditione, ut assumat agnomen & insignia institutoris, neque dominium, neque civilissima possessionem comparat, nisi prius conditioem impleat. Atque eo ipso, quod illam transgreditur, ut cum fructibus ex eis perceptis, restituere tenetur successor. Quando vero id apponitur tanquam modus (ut regulariter fit) comparat dominium ac possessionem ante modum impletum, nisi institutor aliud statuat. Atque tunc modus equipollet conditioni. Et quando ex transgressione eius modi res cum fructibus sunt restituende.

Conditionem assumendi agnomen & arma institutoris quando vocatus censendus sit transgressus, ut maiorem ad aliam transeat.

Modum, ut assumat agnomen & arma institutoris, quando vocatus ad maiorem censendus sit transgressus, ut maiorem transeat ad vltimus vocatum.

Vocatus ad maiorem sub conditione, aut modo, ut assumat agnomen & arma institutoris.

Aris, assumere illa tenetur esse minus decentia fiat.

6 Maioratus vnus si instituitur sit sub conditione, aut modo, ut successor assumat agnomen & arma institutoris sine admixtione alterius: agnominis & armorum, non potest simul habere alium maioratum, qui conditionem, aut modum, assumendi agnomen ac arma habet. Scias si institutores vtriusque solum obligat assumere agnomen & arma.

7 Quando multi maioratus in eodem successor concurrunt, si cetera paria sint, cognomen & arma antiquioris, itemq; paterni, præponi debent agnominis & armis minoris antiqui, materni, aut vxoris. Et quando hec non omnino observatur. Et multa de armis regnorum Hispaniarum.

8 Cogi an possit successor in maiore sumere agnomen & arma institutoris, quando id institutor non præcepit.

9 Capelle, aut fipalabri, institutor si præcepit ut ibi arma, & nomen apponerentur, impletum id est. Non verò si præcepit fieri aliquid, quod gentilitatem saperet, minimeq; deceret.

De conditionibus, aut modis, circa nominis, ac armorum delationem.
Disp. 615.

VM maioratus Hispani, inter alios fines, institui solent, in memoriam eius, qui illorum est autor, atque in splendorem, memoriamque famulatus, quæ ab eo propagator, cuiusque illo præcipuum est caput, a quo exteri nobilitatem, agnomenque accipiunt; inde effectum est, ut consuetudine in Hispanijs sit introductum, ut successores in maiore agnomen primi institutoris accipiant, eiusque arma, seu insignia, deferant, & ut ad vtrunque maioratus institutores non immerito astringere soleant futuros successores in eo maiore. Ex eo autem præcepto in Hispanijs, non colligitur, mentem institutoris maioratus esse, ut hijs præferantur masculi vltioris gradus ac lineæ, ut bene Molina affirmat.

lib. 2. de primog. c. 14. n. 9. quicquid sit de alijs nationibus ob varios eorum mores ac statuta. Successores autem in regno, arma quidem, seu insignia, regni accipiunt: quod si plura regna illis accrescant, vel ex matrimonio, quod contrahant, vel iure successionis, aut belli, variorum etiam regnorum arma, seu insignia accipiunt, ut vsu in Hispanijs, & extra Hispanias est receptum; agnomina verò antecessorum non accipiunt: propterea quod, ob regis dignitatis præstatiā, satis unicuique Regum sit suum nomen proprium. In Gallia licet non sint maioratus more Hispaniarum, vt tamen Molina lib. 2. de primog. c. 14. n. 2. ex Tiracuello refert, solus primogenitus arma, seu insignia, familiæ plana atque simplicia deservit; ceteri verò filij posterius nati ab quid eis admiscerent; vt sit aliquod discrimen, quo primogeniti à non primogenitis discernantur ac dignoscantur. In Hispanijs verò, cum successores in maiora, qui primogeniti esse solent, teneantur arma & cognomen accipere, ceteri ad neutrum astringuntur: tamen si vtrumque honoris causa accipere soleant.

Cum autem præcepti, quo maioratus instituitur onus successoribus in eo maioratu iniungit, vt cognomen ipsius assumat, armaque, seu insignia ipsius deferant, in istu sit, nihil iniuriam, aut indecentem continens, utique seruandū est à successoribus in maioratu; alioquin eo sunt priuati, transitque in vltimū vocatum, vt affirmat cōmunis doctorum sententia, quam referunt ac sequuntur Greg. Lopez. l. 3. tit. 4. p. 6. glof. vlt. & Molina vbi supra. n. 10. cōcinitque. l. hoc iure. 4. vlt. ff. de donat. & l. si sciēdū. & l. facta. 5. si sub conditione. vers. si verò nominis. ff. ad Trebel. Hæc verò duo posteriora iura manifestè supponūt, hæredē sub cōditione institutū, vt accipiat nomen testatoris, etiā si granatus sit restituere hæreditatem alteri, teneri eam conditionem, aut modum implere, & idem supponunt de simili legatario; ceterum quando non vult esse hæres, quis iudicat id sibi non expedire, & cogitur hæreditatem adire, vt eam cōtinuò restituat fideicommissario, iuxta ea quæ disp. 286. dicta sunt, merito in eis iuribus subiungitur, posse indicem eam conditionem remittere, vt hæreditatem, non in suum, sed in fideicommissarij tantum modò commodum adest.

Quando quis ad maioratum esset vocatus sub vera conditione, si agnomet, arma, seu insignia, institutoris adumeret, tunc sanè

neque dominiū, neque possessio illius, etiam ciuillissima, transiret in illum, nisi impleta conditione, ac dependenter ab impletiōe conditionis: eadē de causa assumere illa teneretur, antequam apprehenderet realem eorum bonorum possessionem: quando quidem nihil esset, quod impedire posset, se statim eo nomine appellari, & profiteri arma assumere; eadē depingi, aut sculpi statim facere, nisi iam essent depicta, aut insculpta, in rebus alijs, quæ ad ipsum detinebant. Quin, si occuparet bona maioratus; neque conditionem illam tempore congruo impleteret, teneretur restituere vltimū vocato rei cum fructibus ex illis perceptis, iuxta ea quæ disp. 611. dicta sunt. Vt tamē Molina vbi supra. n. 12. bene obseruat, rarò hoc onus vocatis ad Hispanos maioratus imponi solet tanquam conditio, sed eis tanquā modus solet id onus imponi. Quare necesse non est, eum, qui ad maioratum sub eo modo vocatur, illum implere ante dominium & possessionem, etiam realem, maioratus comparatā, sed satis est implere eum postea tempore congruo. Quod intellige, nisi institutor præcipiat, vt id fiat ante comparatam possessionem, etiam ciuilem, iuxta ea quæ disp. 611. dicta sunt. Atque tunc modus conditioni equipollebit: sicut etiam conditioni equipollebit, si institutor, esto non præcipiat modum impleri ante apprehensam possessionē, præcipiat tamen, vt, qui eum non seruauerit, censetur nunquam vocatus ad eum maioratum: in quo euentu, si modo contraveniat, res, cum fructibus ex eis perceptis, restitui debet vltimū vocato, vt ibidem hæc omnia dicta sunt. Atque vniuersim idem circa hunc modum est dicendum, quod circa modos iniunctos ab institutore maioratus ibidem in genere est dictum.

Quando cognominis, armorumque, delatio tanquam conditio vocato ad maioratum est iniuncta, statim ac maioratus alicui est delatus, tenetur cū primū commodè poterit, et in implere; alioquin eo ipso maioratus amittit vltimū vocato; præsertim si, admonitus, conditioni contraveniat, vt bene Molina vbi supra. n. 13. & n. 20. ait. Imò eo ipso, quod contravenit, aliud nomen, & alia arma deferendo, & non illa, meo iudicio, etiam si admonitus non sit, censetur conditio defecisse, amissamque proinde esse maioratum vltimū ad illum vocato.

Quando

Quando verò id onus tanquam modus iniunctum est vocatis ad maiorum, dubium est, utrum, ut is, ad quem maioratus est delatus, illum, ob non observatum eum modum, amittat vltimus vocato, necesse sit, eum admoneri prius à iudice, & post ad monitionem elabi annum integrum, in quo modum non impleat: quemadmodum ut heres, aut legatarius, vel executor testamenti, amittant hereditatem, legatum, aut commodum à testatore ipsis relictum, ob non mandatum executioni voluntatem testatoris ipsis ab eo iniunctam, necesse est, ut, admoniti à iudice, labatur post eam ad monitionem annus integer, in quo illam non impleant, ut ex authentico hoc amplius. C. de fideicommissis, & ex authentico de heredi. & sal. §. si quis autem non implet, disp. 251. dictum est.

Molina vbi supra, cum rem fufè dispartit. 23. rectè ait. Etiam si maioratus institutio, modique iniunctum, per vltimam voluntatem essent factæ, requiri quidem interpellationem, ut modum seruet, non tamē esse necessariū elabi annum, ut maioratum amittat, & deuoluatur ad vltimum ad illum vocatum, neque in re propofita locum habere dispositionem illorum authenticorum. Ratio est, non solum, quod nunc modus, de quo loquimur, breuissimè impleri potest, per epichēamque est censendum, authentica illa de illo non fuisse loquuta, sed etiam: quoniam is, ad quem maioratus est deuolutus, deferendo aliud momentum, & alia arma, non solum non seruat modum; sed etiam illam transgreditur, eiq; contrariatur, repugnando oneri ab institutore sibi iniuncto, cum illius iniuria & vilipendio: in quo euentu credendum nō est, voluntatem institutoris esse, ut prius elabatur annus, in quo eoto contrahatur dispositio ipsius, antequam ille maioratu priuetur: neque itera est credendum, id difponere intendit: i. disputatione autem citata dictum est, quando constet aliud intendisse testatorem, voluntati ac dispositioni illius esse standum, neque expectandum annum, iudicisq; admonitionem. Adderem, eo ipso quod modo contrahatur, utendo alio nomine, aliaque arma, & non institutoris, assumendo ac deferendo, amittere maioratum ob modi transgressionem, & deuolui ad vltimus vocatum, & esto nulla admonitio. præcesserit: ad monitionem verò solum dicere necessarium, quando illa se habuerit negatiua

neque institutoris arma, neque aliqua alia, assumendo ac deferendo.

¶ Quæ autem de eiusmodi conditione, aut modo, dicta sunt, quādo maioratus vltima voluntate fuit institutus, multo magis habent locum, quando contractu irrevocabili fuit institutus: quoniam authentica, hoc amplius, solum loquitur in vltimis voluntatibus: & quoniam, ut cum communi doctorum sententia ait Molina vbi supra. 24. modi & condiciones in contractibus

oppositi, si tempus non sit præfixum, intra quod impleri possint, quā prius commodè fieri possit, impleri debet, neq; vltis vnquam est contrahendum. Quod si in maioratus institutione, quocunq; modo facta sit, ponatur clausula, quod quandoque possessor, modo, aut conditioni, aliam contraherit, prius maioratum, ut frequenter apponi solet, tunc eo ipso, quod contrahatur, possessor illius potest priuari maioratu.

¶ Molina vbi supra. 25. ait, teneri vocatum ad maioratum seruare conditionem, aut modum, impositum assumendi cognomen institutoris, & deferendi eius arma;

modi tamen hoc esse sint, & non turpia ac indecentia, comparatione eius, qui ad maioratum vocatur. Ducitur i. fed. sciendum, & c. l. si c. §. si sub conditione, verū, si verò hominis. ff. ad Treb. quæ id docent de herede sub illa conditione grauo restitueri alteri hereditatem. Atq; in eadem sententia est Greg. Lopez. l. 3. tit. 4. part. 6. glof. vlt. Certè diuersa est ratio de herede grauo, qui non vult adire hereditatem; & cogitur illam adire, ut eam tradat fideicommissario, de quo vltis in iuribus est sermo: is enim non censetur assumere cognomen testatoris, si infertens sibi sit, etiam si sub ea conditione sit heres institutus, deque tunc necesse est; ut index remittat talem conditionem, hunc modum: atque id est, quod illa iura disponunt. In institutore verò maioratus, qui sui memoriam desiderat, & cum eo onere ad fruendum suis bonis vocat, neminem cogendo vocationem acceptare, non video cur reiicienda sit conditio, aut modus: esto id cognomen, & arma, minus decentia sint vocatis ad eum maioratu. Et quando maioratus contractu irrevocabili esset institutus, sub eaq; conditione vocationis fierent ad eum maioratus, certè inuálida esset vocatio, nisi impleretur ea conditio, ut ex dictis in precedentibus satis liquet.

¶ Quando

¶ Quando

¶ Quando

occupatz; merito tunc (recuperata præsertim parte regni Castellæ ab Hispanis, qui ad Legionem confugerant) idem Castellæ regnum prælatum eo modo Legionensium fuerit regno. Ex his constat, immerito Carolum Molinæm vitio Hispanis vertere, quod in titulo, & armis Castellani regnum Legionensi antiquiori in Hispaniarum recuperatione præferamus.

Admonet Molina ubi supra. n. 45. Quæ hæcenus dicta sunt, de præferendo vno maioratu alteri quoad cognomen & arma, quando vnus & idem succedit in duobus maioratibus, quæ astringunt successorem in eis assumere cognomen & arma primi institutoris, solum intelligenda esse ex quadam decencia & congruitate; ad verò quod ad id omnino & simpliciter astringatur: consuetudine enim in Hispanijs est receptum, vt pro arbitrio præponere possit cognomen & arma eius, cuius voluerit; modo vtriusque institutoris arma, & cognomen, assumere non omittat.

Dubium est, vtrum, quando maioratus institutor non præcepit, successorem in eo, cognomen & arma primi institutoris assumere, sit ad id, cogendus, possitque ea de causa priuari maioratu. Ad quod Molina ubi supra. n. 46. recte respondet, non posse ea de causa priuari maioratu. Neque ego video, cur ad id cogi possit, esto decent, gratique animi sit, id efficere. Molina ait, quando institutor esset nobilissimus, posse successores ad id cogi ad iudicibus alijs ad id mitioribus statutis, eis pœnis, nisi id efficiant. Eum legito.

Opere item est omnino implendum, si capellæ, aut sepulchri, institutor præcipiat, vt arma, aut etiam nomen, ipsius in eis apponatur. Si tamen præciperet aliquid fieri, quod saperet Gentilitatem, minimeque deceret virum Christianissimum, id implendum non esset, vt cum Greg. Lopez glossa vlt. citata, Molina ubi supra. nu. 47. recte asseruit.

SYMMARIUM.

MAIORATVS institutio quando legitimis aliorum non conuenit, successor in illo non plus tenetur præbere alimenta descendenti institutori, quam si ea bona vinculo maioratus obligata non fuissent.

Maioratus de institutore contingendo legitimas alij debitas, facultas cui concedi non debet, aut licet possit, & que alimenta, ac que

lia relinquenda singulis, quibus legitima debentur.

Quibus relinquenda sine eius modi alimeta, et debentur, etiam a matre, si ipsa sit, que eam maioratus instituit, debenturque etiam si filij non egeant, alimetaque impendenda debentur summa.

Institutor maioratus in eo, quod ratione alimeta uita relinquere, nullam potest imponere gravamen.

Non est necesse eius modi alimeta relinquere in toto hereditate.

Maioratus institutor si non relinquit alijs suis alimenta, aut comp. tencia alimenta, non redditur nulla institutio, sed agitur, vt de bonis maioratus solvantur.

Illegitimus filij si institutor maioratus comp. tencia alimeta non relinquit, agitur vt de bonis vinculari ipsi decur.

Alimeta comp. tencia possunt semel data sine filijs, qui bus legitima ac debentur, neque maioratus institutor, neque successores in eo tenentur illis, aut alijs, alimenta aliter præbere, quam si ea bona titulo maioratus non haberent. Et quousque consanguinitas, et quo ordine alimeta tribuere tenentur.

Alimenta, que obsequium & consanguinitas debentur, officio iudicis petuntur, et quo modo exequutio fiat: que verò debentur ratione legitime, inter actionis petuntur.

Alimenta annua, aut mensura, nisi aliud sit dispositum, anticipata sunt solvenda.

Alimenta ad iudice taxanda, et qualiter causa summarie tractari debet. Neque de illis cogit iudex Ecclesiasticus inter laicos, nisi incidenter cum causa Ecclesiastica.

Circa alimenta in pacisci, ac transigi possit.

Alimenta aliquis debitor, priusquam potest ex causis, ex quibus potest exheredari, exceptis necessarijs ad vitam sustentandam.

Alimenta si semel integre tradita sint, et iterum is alimentis indigeat, quando ei tradi debeant, etiam de bonis vinculari.

Alimenta quando vnus petat, et alius non deberi contendat, quando debitor regi debeat ea præstare, et sumptus ad lucem, et quid non, et quando is, cui præstari debentur, teneatur cautionem præbere, quod ea restituat, si solum habet.

Institutores maioratus, aut etiam successores in illo, quousque descendenti institutoris præbere teneantur, aut non teneantur, alimenta, vel etiam dot. & seminis. Disp. 616.

K 3 QVAN;

VANDO, A ut maioratus instituitur, ne cessaria ob est regia facultas, quia in eo non continguntur legitimæ alijs filijs debita, sed illis saluæ manent, sanè non alia incumbit necessitas, vel institutori maioratus, vel successoris in illò, præbendi alimentà ascendentibus institutoris, vel descendantibus, quàm illa, quæ incumbit alijs, qui neque maioratum possident, neque in eo succedunt; de quâ topinse dictum est disput. 168. disp. 128. §. causæ legitimæ, & potissimum disp. 128. in quinto effectu patris potestatis. Idem dicendum est, quando maioratus ex regia facultate instituitur, non quòd contingatur legitimæ, sed quòd, quando in hoc regno maioratus instituitur ex tertio, prætermittitur ex parte, nisi totum ordo in eo euentu præscriptus. l. 27. Turi, quæ est v. tit. l. 6. lib. 5. nouæ collect. tunc enim, cum non contingatur legitimæ alijs debita, non magis, vel institutori maioratus, vel successoris in illo, necessitas incumbit alimentà præbere ascendentibus, vel descendantibus institutori, quàm si ipse ea bona haberet vinculo maioratus minimè alligata.

¶ Quando autem maioratus instituitur ex regia facultate, eò quòd ex institutione contingatur legitimæ descendantibus, aut ascendentibus debita, iam supra disp. 578. præfertim conclusionè. 3. & 4. diximus, nostra sententia non debere, nec posse concedi eam facultatem, in præiudiciu maioratum descendantium, quibus maior legitimæ ex legum præscripto sit debita. Itemque, deficientibus descendantibus, nec debere, nec posse, concedi facultatem, vt in vno ascendentium constitutur maioratus, cum præiudicio aliorum, quibus minuat potius legitimæ eis ex legum præscripto debita. Ostendimus præterea, eilo vera esset multorum sententia, qui asserunt, posse Regem concedere talem facultatem, valideque ac licitè ex ea facultate institui maioratum, contingendo, ipsi iocundis, legitimis descendantibus, aut ascendentibus, debitas; nihilominus relinquenda esse ex eisdem legitimis eiusmodi descendantibus competentia alimen-

ta, pro qualitate, & conditione cuiusque, spectatis circumstantijs omnibus concurrentibus; atque relinquenda eis esse, non tantum tribuendo singulis eorum competentia alimentà singulis annis, interim dum viuunt, quæ expirant, & cessant eis defunctis; sed etiam relinquenda, tribuendaque esse unicuique ad alimentà competentia bona, quibus congruentem statum, siue matrimonij, siue alium, possit assumere, & in eo competenter sustentari; de eisque disponere in tempus post mortem suam. Vnde sermone ad alimentà tribuenda est competens dos, vt nubere honestè possint præ qualitate sui status & conditionis. Id verò disputatione citata ostendimus cum Molina, & cum communis doctorum sententia, tametsi ex longe diuerso fundamento ab illo, cui Molina asseebatur; neque erit opus hoc loco illa repetere. Diximus verò cum eodem autore, & plerisque alijs, relinquenda necessariò esse eiusmodi alimentà singulis alijs filijs, ac filiabus, etiam si aliunde habeant competentia alimentà, & longe maiores opes; quæ omnia circa alimentà iterum asseuerat ac confirmat idem Molina; cum plerisque alijs, quos citat, libris. de primog. c. 15. Nunc verò addendum decimus, tam difficultè id taxari, & mandari integrè executioni; & tam multas difficultates ac lites circa ea oriri alimentà, quæ eiusmodi maioratum institutores descendantibus præstare tenentur, & quæ postea successorès in eodem maioratu reuenter præstare, vt hoc ipsum confirmet, minimè expedire concedi facultatem ad maioratum instituendum contingendo aliorum descendantium legitimas; præterquam quòd, nostra sententia, id licitè fieri non possit, vt disputatione citata ostendimus.

Vt autem, posita aliorum opinio, & consuetudine, qua eiusmodi facultates à Rege concedi solent, & iuxta illas maioratus constitui, contingendo legitimas aliorum descendantium, rem hanc ad summam redigamus. Quia eiusmodi alimentà cæteris descendantibus debentur, tanquam portiones legitimarum ipsorum, quas nefas est vltimis minuire, vt inde maioratus institutur, sed portiones illæ, tanquam competentia singulis alimentà modo ex parte explicato sunt illis tradendæ, succeduntque loco integrarum legitimarum, ipsis alioquin ex legum præscripto debitari, id quod docet

communis doctorum sententia; quam reserunt ac sequuntur Costruz. 4. bbr. De eret. part. 2. cap. 7. §. 6. n. 15. Molina. c. 15. citato. n. 2. & Gregor. Lopez. l. 11. titu. 4. part. 6. glof. 1. inde efficitur, vt eiusmodi alimenta longo intervallo deficient, ab alimentis, quæ vel filiis illegitimis debentur, vel quæ debentur alijs consanguineis legitimis egentibus, siue ascendentibus, siue descendentibus, aut collateralibus, ex solo capite indigentia & paupertatis eorum, de quibus disputacionibus, in principio huius citatis, dictum est.

Quare, quauis mater, ratione indigentia filiorum, non teneatur filiis suis illegitimis, aut etiam legitimis, nisi ad hoc vtique ad triennium; si commodè illud præbere eis possit, & ad reliqua alimenta teneatur pater, vt disp. 688. ita quantum effectum patris potestatis dictum est, in re tamen proposita, si mater de parte sua maiorem ex facultate regia constituat, legitimas aliorum filiorum contingendo, sanè quia alijs filiis æquè debetur legitima in bonis patris, teneatur illis relinquere competentia alimentum modo explicato, scilicet quantum sufficiat ad medietatem eorum alimentorum, ita, vt reliquum medietatem accipiant de bonis patris. Ita Molina. c. 5. citato. num. 35. Hæc tamen alimenta nequæ à patre, nequæ à matre, debentur nepotibus, aut pronepotibus, quando competentia alimenta acceperunt ipsorum parentes, aut si ipsorum parentes superstites sint; quoniam eiusmodi alimenta debentur loco legitime, & legitima non debetur nepotibus, aut pronepotibus, nisi deficientibus ipsorum parentibus, qui illam non acceperunt; atque tunc, sicut legitima illis deberetur, non percipit, sed per stipitem, ita & alimenta: quare quod, ad competentia alimenta, acceptura esset pater, diuidendum esset inter nepotes, aut pronepotes. Atque in hoc sensu accipiendum est, quod Molina vbi supra n. 5. hac de re docet.

Quauis item, quando alimenta filiis debentur solum ratione indigentia eorum, cesset hoc debitum; si alij aliunde habebant vnde competenter se sustentent, vt locis citatis, & alibi, dictum à nobis est; in re tamen proposita, esto aliunde extrinseci filij habeant competentia alimenta, debentur, relinquendaque necessariò illis sunt, à patre, & matre, maiorem ex regia facultate instituentibus, sicut etiam legitima eis debebatur, esto alioquin essent ditissimi.

Ita cum alijs, quos citat, Grego. Lopez vbi supra, & Molina cap. 5. citato. num. 6. Qui addunt, eiusmodi alimenta iure actionis peti; illa verò alia officio iudicis: de qua re inferius; idque confirmat; debent, esto filij competentia aliunde habeant alimentum.

Præterea, quauis formidit, quibus alimenta ex capite solius indigentia debentur, posuit dari dos, quæ respondeat alimentis, vnuat; non tamen obligatio est tradi plus, quam annua alimenta, quæ exparent cum morte eius, cui ob indigentiam debentur, nisi sobolem relinquat, quam alimentare etiam sit necesse, vt locis citatis dictum à nobis est; nihilominus filiabus legitimis, quibus portio legitima debebatur in bonis instituentium maiorum ex regia facultate, relinquere nomine alimentorum debet competens dos, vt nubant; si ita velint, & de qua disponere possint post mortem suam, vt dictum est; atque id est, quod nomine alimentorum, comparatione filiarum, intelligitur in regis facultatibus; quæ permittunt instituire maiorum de legitimis aliorum filiorum, relinquendo tamen singulis competentia alimenta. Comparatione etiam filiorum intelliguntur alimenta competentia ad assumendum; congruum sibi statum, hoc efficitur; vnde redius competentes habeant, & de quorum capitali, tanquam verè illius domini, possint dispendere in tempus post ipsorum vitam. Ita Molina vbi supra l. 1. n. 7. Costruz. n. 15. citato. Greg. Lopez glof. 1. citatis, & communis doctorum sententia, quam referunt.

Cum eiusmodi alimenta loco legitimæ ex legis præscriptis debita succedant, imò sit, quod de legitimis diminui, etiam ex facultate Regis, non potest, vtique sicut legitima apponi non potest grauamen, si verò apponatur, est ipso iure nullum, vt disp. 177. ostensum est; ita neque eiusmodi alimentis apponi potest grauamen nullum; si verò apponatur, est ipso iure nullum. Ita Molina vbi supra num. 11. & communis doctorum sententia, quam referi. Qui numer. 12. addit, si pater aliquid ultra competentia alimenta alicuius filiorum filiorum relinquat, posse in eo incremento apponere ei grauamen. Ego sanè id non probo. Itemque, cum integra legitima sit ei alioquin debita; neque equitas postulet, vt parens constituat maiorem contingendo legitimam filiorum, & in-

si ponibilibus esset de tertio, & quinto, aliquid de quo liberè possit disponere, sanè quicquid relinqueret vni filiorum intra terminos legitimæ ipsi alioquin debire; tamquam legitima illius est id reputandum, neque vltimè grauamen poterit: parens in eo apponere.

5. Aliter dicitur, legitimam filijs titulo institutionis, & non alio, relinqui posse, idque non solum de iure communi, sed etiam de iure huius Castellæ regni, vt cum Molina. c. p. citato. n. 17. disp. 175. ostendimus, dubium est. Vtrum similiter, quando maioratus ex regia facultate instituitur, contingendo legitimæ, & solum illis relinquendo competentia alimenta, que loco legitimarum succedunt, & itaque partes legitimarum eis relinquuntur, quas nefas est vltimè, etiam ex regia facultate, minuire, necesse sit his reliquis titulo institutionis hæredibus, an verò satis sit quous, alio titulo eis relinqui. Discendum que est cum eodem Molina vbi supra. n. 20. satis esse, quous alio titulo eis relinqui. Id quod probat, quoniam tales maioratus non aliter, quam ex regia facultate, institui possunt, et ex dictis constare forte autè regiarum facultatum habent institutores posse primogenitum ipsi eueri ex testamento, vel ex quouis alia vitima voluntate, vel donatione causa mortis, vel inter vivos, vt maluerint, dum modo alijs filijs alimentum relinquant: cum ergo, in quo instrumento, tale maioratus instituitur, relinqui possint ac debeant ceteris filijs alimenta illa, neque hæredibus instituti locum habeat. in codicillis, donatione causa mortis, & multo minus in contrahendo inter vivos; consequens profecto est, vt ex ipsismet facultatibus constet, necesse non esse relinquere ceteris filijs ea alimenta titulo hæredis institutionis, sed satis esse quous alio legitimo titulo ea eis relinqui, id quod in prædicto esse receptum, testatur Molina vbi supra, tametsi in calce. n. 23. subiungat, tutius esse, si in ipsismet regiarum facultatibus exprimitur, satis esse quocumque titulo relinqui ceteris filijs ea alimenta, vt, aliquando fuisse expressum, ait se vidisse.

6. Dubium deinde est, vtrum, si parens regia facultate maioratum instituat, nec ceteris filijs alimenta relinquant, possint ceteri filij dicere nullam eam maioratus institutionem, quasi eo ipsa censeantur ab eo patre præteriti. Potissimum verò dicere possunt eam nullam esse eo, quod in regiarum facultatibus apponi solet ea clausula, con. latio

que dicitur de dextera, & de dextera, a lae vestros hijos, & hijas, que agora ita, & en tierra des de aqui adelante, & a quien no fuciere el dicho, mayorazgo, alimento; que clausula conditionalis videtur et proinde, ea deficiente, nulla videtur esse maioratus institutio sub ea conditione coëssa. Molina nihilominus vbi supra. n. 24. multum contendit, validam esse, nec posse dici nullam esse, ceteris filijs, de bonis vinculo maioratus alligatis, tribuenda esse competentia alimenta modo explicata, etque ita ait, se vidisse, aliquando pronuntiatum. Ducitur potissimum. Quoniam ea clausula potius habet rationem modi, quem maioratus institutor implere teneatur, vel in ipsa maioratus institutione, vel postea in alijs scriptura, aut re ipsa alimentum alijs filijs præbendo, & ad cuius impletionem iudex cogere possit, etiam post maioratus institutorem defunctum, quam habet rationem conditionis. Imò verò id non est aliud, quam obligatio, que inest ex natura rei eo ipso, quod conceditur talis maioratus institutio, & eo in facultate non exprimeretur, quando autem illis verbis exprimitur, non aliud exprimitur, intenditur, quam id, ad quod maioratus institutor teneatur, esse non exprimeretur, quod præterit non est conditio, sed modus, seu obligatio: concommitans. Longè verò maiori ratione, quando maioratus institutor relinqueret quidè ceteris filijs alimenta, atram minime sufficeret, dicere non possent nullam ea de causa eandem institutionem, sed solum, ostentare agere ad incrementum, quod ipsis indicatur bitrio, est præstandum, de ipsis bonis vinculis, minuendo ad id, quod sit satis maioratum. Merito verò ad hoc monet Molina, potius iudici esse inclinandum in fauorem ceterorum filiorum; vt scilicet vnusquisque competentia alimenta accipiat, quam in fauorem maioratus. Eadem quoque ratione, si vnusquisque filiorum esset ab institutore maioratus relicta competentia bona ad alimenta, eorum que aliquid possent enim ceteri, de bonis ipsis vinculis esset id referre ad illi, quo eriperetur, vt bene idè auctor ibidè affirmat. Ad idè Molina vbi supra. n. 41. vt maioratus successores liberentur ab innumeris litibus & contentationibus, que circa eiusmodi alimenta quotidie excitantur, solere eorum institutores impetrare à principibus, vt in eiusmodi facultatibus exprimeretur, quod tribuendo singulis filijs, aut filiabus, certam quantitatem, censeantur acceptis compe-

competentia alimenta, aut dotes concess-
que sipe solere, ac exprimi, oblata prius
principi quantitate bonorum institutoris
maioratus, & oblatio numero filiorum eius
dem institutoris. Eam vero clausulam ait
Molina vtilem esse, tametsi non omnino li-
tibus adiuturum praecludere. Quod profecto
confirmat, minimè expedit, concedi facul-
tatem ad maioratus instituendos, contin-
gendo legitimis aliofium filiorum.

7. Sicut filij illegitimi à cæteris ipsorum
parentibus, qui institutores non sunt maio-
ratus, competentia alimenta debentur, si
illa aliunde non habeant, vt disp. 168. co-
piose explicatum est: ita debentur à paren-
tibus modicatum institutoribus; cum nulla
omnino sit ratio, cur hi ab hac obligatione
excipiantur: quare, si filij, ea non relinquunt,
tribuenda illis sunt de bonis ipsius maioratus
vinculatis: sicut & cæteris filijs legiti-
mis, si competentia alimenta eis maioratus
institutor non reliquit, tribuenda eis sunt
de bonis maioratus vinculatis, vt paulò an-
te dictum est. Ita Molina vbi supra à. n. 4. qui
copiosius ea dexte disputationem la-
tis xerò sunt, quæ vniuersim de eiusmodi
alimentis illegitimum disp. 168. à nobis
dicta sunt.

8. Dubium est, quando primus maioratus
institutor competentia alimenta: ac dotes
tribuit cæteris filijs & filiabus, aut de bonis
maioratus illis sufficienter persoluta sunt,
nisi successores postea in maioratu, si illi
ad paupertatem deveniant, teneantur illis
iterum præbere alimenta: Ex num. defunctis
illis, qui postea successerint in maiora-
tu, teneantur suis fratribus, & sororibus,
egenibus, tribuere alimenta, & dotes. Ad
quod paucis dictum est, non ad aliud eos
tegeri, quam teneantur, si non succederent
in maiora, & similiter essent diuites,
& fratres, aut sorores, eadē egestate labo-
rarent: quare non tenentur quatenus succe-
ssores in eo maiora, sed quatenus diuites
eodemque modo tenebuntur, aut non tenebuntur,
sive maiora: à principio institutoris
sit ex regia facultate coniungendo legitimis
filiorum primi institutoris, siue nota institutoris
fuerit, sed fuerit legitimè absq. regia fa-
cultate institutoris: Atque hoc tandem est,
quod vult Molina vbi supra à. n. 56. sicut
rem non ita explicat; & quod vult Antoni
Gom. l. 40. l. 1. n. 75.

¶ Iuxta ea ergo, quæ disp. 218. circa quin-
tum effectum patris potestatis explanata
sunt, dicendum est: Si tales fratres, aut so-

res, matres, aut alios ascendentes habent,
siue per lineam paternam, siue maternam,
qui eis sufficientia alimenta præstare pos-
sint, eiusmodi possessores maioratum non
teneri ea illis præstare, ita assument opti-
mae Ant. Gom. n. 75. citare, & Molina vbi
supra n. 68. Neque præbentur idem Mo-
lina in fine operis. n. 58. & 59. addit. Nemp-
pe maioratus ea lege esse institutos in His-
panijs, vt quicunque possessor eorum in in-
nitum, teneatur ex eo maioratu alere fra-
tres suos egentes nulla enim talis lex v-
quam fuit appposita institutioni maioratus,
etiam si ex regia facultate maioratus fiat
sed solum præcipitur institutori maioratus
relinquere competentia alimenta reliquis
suis filijs: si autem id non efficiat, transit id
onus in possessorem maioratus, vt ex bo-
nis illius vinculis, id efficiat. Neque quod
in feudis, in quibus iure fructuum succe-
ditur, more & lege receptum sit, vt succes-
sor in illo teneatur fratribus, & sororibus
præstare victum, & militiam, quicquam vi-
get, vt idem de successibus in maiora-
tu Hispaniarum dicendum sit. Ratio au-
tem cur, si fratres, aut sorores, possessoris
maioratus ascendentes aliquem habeant,
qui eis alimenta præstare possint, non teneatur
possessor maioratus ea eis præstare, est.
Quoniam, vt disp. 228. ostensum est, hæc obli-
gatio in cumbit ascendentibus coparatione
descendentium, sicut & descendentibus co-
paratione ascendentium, ita scilicet, vt pa-
terante omnes teneatur hæc præbere: si
filio, & post patrem, mater, post matrem verò,
ascendentes alij, & quò iugra fuerint proximo-
res, eò prius tenentur, & alij remotio-
res non tenentur, nisi in defectu proximorum:
eodēq. modo filij primo loco tenen-
tur subuenire parentibus, & in defectum fi-
liorum tenentur nepotes, & ita consequen-
ter: quare collaterales, vt fratres non tenentur,
aut sororum, non tenentur, nisi in defectum
ascendentium omnium ac descendentiū.
Quod si fratres, aut sorores
egentes, neq. ascendentes habeant, qui ali-
menta eis possint ministrare, in primis frater,
quancunque diues, non teneatur illis tam
abundanter suppeditare alimenta, quam
abundanter dictum est institutorem maio-
ratus ex regia facultate coniungendo legiti-
mas filiorum, teneat cæteris filijs & filia-
bus: ea præstare: sed solum, si commodè
possit sine suo notabili detrimento & eges-
tate, teneatur illis tribuere annua, aut men-
strua alimenta, quibus moderatè vitam tra-

K 5 ducant,

ducant, attēta eorū qualitate, & circumstā-
tijs omnibus concurrentibus, atque appo-
nentibus illic suam industriam & laborem,
quantum parit pro eorū qualitate & con-
ditione. Iura autem aperte innuunt, fororū
bus, si sint ex eodem patre, siue ex eadem
matre etiam siue, siue non, teneri fratrem,
non solum pręstare annua, aut mensura,
alimenta moderata eo modo, quo explica-
tum est, sed etiam teneri illis tradere in do-
tem, quod satis sit ad perpetua alimenta cū
viro, apponentibus eisdem fororibus suam
industriam modo explicato. Ita aperte in-
nuunt argumenta & contrariio sensu. I. cum
plures, §. cum tutor. ff. de administ. tutor.
& habetur. l. 1. §. titu. 16. part. 5. dictumque
est disp. 2. 14. §. cause legitimę, & affirmant
Molina vbi supra. n. 60. Arias Pinal. l. 1. C.
de bon. mater. part. 3. n. 107. & alij, quos ci-
tat. Sorori verō ex eadem matre, sed non
ex eodem patre, vt ibidem subiucimus, si
aliunde non habeat competentia alimentā,
neque habeat ascendentem, aut descendē-
tem, qui illa ei teneatur, & possit dare, te-
netur quidem frater prębere alimenta
modo explicato interit dum illa vixerit,
iuxta. l. qui filium. ff. vbi pupillus educari
debeat. l. 1. §. sed non nullos. ff. de tutelis &
rationib. & alia iura circa fratres mox cita-
da, & consentit Molina vbi supra. n. 61. cū
alijs, quos citat: non tamen tenetur tam di-
tare, vt satis aperte habetur. l. cum plures.
§. cum tutor. ff. de administ. tutor. atque ex
parte consentit Molina. n. 60. citato: non
tamen probō distinctionem, quam postea
n. 61. subiungit, quod scilicet, si sit sermo
de dote, quę excedat alimenta, non teneatur
frater eam sororē ita dotare: secus verō
si sit sermo de dote, quę alimenta non ex-
cedat: contrarium quippe nos ostendimus
disp. 2. 14. citata, vbi euertimus ea, quibus
Molina nititur. Quoad fratres verō est de
binem, num, si inopes sint, & non habeant
ascendentes, aut descendentes, qui illa eis
prębeant, teneatur frater diues, siue maio-
ratus sit, siue non, alimenta eis prębere, &
ad id cogi possit in foro exteriori. Commu-
nis, doctorum sententia id affirmat, etiā
si tales fratres sint solum naturales, Molin-
naque testatur ita sepe fuisse iudicatum, ta-
men si solum quando frater, qui ea pręsta-
re compellitur, est maioratus, subiungit ta-
men idem necessario esse iudicandum etiā
si maioratus non sit, & idem testantur alij.
Consequenter etiam. l. qui filium. ff. vbi pu-
pill. educari debeat. l. 1. §. sed non nullos. ff.

A de tutel. & rationib. l. quoniam, & l. ff. de fa-
f. solut. matr. l. tutor. §. vlt. ff. de administ.
tutor. l. mutus. infine. ff. de iur. dot. l. si quis
pro vxore. §. vlt. ff. de donat. inter vir. &
vxor. Quibus in iuribus, licet id nō expre-
se tradatur, approbatur tamen, quod tutor
aut curator, loco & nomine minoris in his
alimentis expendi, & quod vxor ex fu-
dore in similibus etiam alimentis expendi
rit, quasi in eo non liberalitas, sed debita so-
lutio cernatur. Atque ita plus adhuc in
B hanc sententiam modō propendē, quā
disp. 2. 18. in calce quinti effectus patris
potestatis, in eam inclinauerim. Illud tamē
subiungam, stando in solo iure naturali, id
simpliciter non esse debitum, sed solum ex
quadam honestate morali ac decentia, pos-
tulante id pietate, & cōiunctione naturali
quod genus debiti, nisi accederet disposi-
tio iuris humani, quā id solui pręcipere;
satis non esset, vt frater diues cogi posset il-
li id soluere. Quo fit, vt id non plus sit exi-
tendum, quā si fuerit iure humano sta-
tutum, receptumque fuerit in praxi. Vnde
merito Molina vbi supra. n. 67. cum multis
alijs, quos citat, de quorum numero est Em-
manuel A Costa lib. 2. selet. interpret. c.
20. n. 2. ait, fratrem diuitem nō teneri prę-
bere alimenta consobrinis filiis fratrū
egentium, in quę optimo reprehendit cō-
trarium iussu aliquando iudicatum.
C Hoc verō, inter alia, est discrimen inter 2
eiusmodi alimenta, quę a fratre, vel ascen-
dentibus, debentur titulo egestatis, & illa
alia, quę ab institutore maioratus deben-
tur ceteris alijs tanquam partes legitimas
rum ipsorum: quod, quā titulo egestatis
debeatur, peti debent officio iudicis, vt
constat ex. l. si quis a liberis in prin. & §.
vtrum autem. ff. de liber. agnos. l. 2. & sequē-
tibus. C. de alēd. lib. 2. cum haberet, in fine.
De eo qui dux in matrem & affirmat glōf-
fæ iuribus citatis, & communis doctorum
sententia, quam Molina vbi supra. n. 70.
refert ac sequitur. Quę verō alimenta ra-
tione legitimę debeantur, iure actionis, fir-
cut & ipsa legitima, petenda sunt, vt Mo-
lina ibidem & nu. 6. cum Baldo & Iafone
affirmat.
D Si maioratus possessor, aut quicumque
alius iussus pręstare certa alimentā, ea prę-
stare detrectet, aut remoretur, pignorum
captura, eorumque districtione, ea solvere
iudicis officio est cogendus. l. si quis a li-
beris. §. si quis ex his. ff. de lib. agnos. & af-
firmat Molina vbi supra. nu. 71. Atque ob
sequas,

- rebus, veritas, & cetera generationes, eius-
modi debitorum alijque eorum, qui ex odio,
& avaritia mille modis impedire solent eae-
sponsione, consueverunt iudices: supre-
mum, iuxta multorum doctorum sententiam,
quam ibidem Molina. n. 71. refert ac sequi
iurisperiti iurare: vnum primum in bonis
et aliis debitoris, quod sed dat sufficienter ea
alimenta, ut ex illius redditibus, pacifice illa
in percipere valeat, cui debentur. Quod si
id primum locum sit, compellitur debi-
tor alimentorum, cedere iura adversus co-
heredem, & mandatum dare in causa pro-
pria, ut ex illis, cui debentur, plene ea per-
cipiat.
16. Alimenta, quae in singulos annos, aut in
singulis mensibus constituta sunt, reddi
solvenda sunt. Anticipata iudicio, cuiusque
anni, aut mensis, sicut & familia legata ad ali-
menta, nisi contrarium fuerit expressum,
neque enim alimenta moram patiuntur. l.
3. C. quando dies leg. sed. l. nec semel in
prio. ff. de eod. ritu: & affirmant Bart. & co-
munis doctorum sententia, quam Molina
vbi supra. n. 73. refert ac sequitur. Item ali-
menta praesumenda sunt, ut is, cui debentur,
se ex illis alia extra domum eius, cui illa de-
bet, si ita huic expediat, saltem ad vitanda
urgiam, ut cum alijs, quos citat, Molina. n.
74. subiungit. Qui addit, solvenda esse in
pecunia, refertque Angelum asserentem, se
plures ita vidisse iudicatum, & alios con-
sentientes. Verum tamen: l. cum ij. §. vult
igitur. ff. de trans. unde id confirmat, non
malecum videtur.
17. Alimenta iudicis arbitrio taxanda sunt,
argumento. l. 2. ff. vbi pupill. educ. deb. Quia
literarum causa tractari summarie debeat,
disp. 228. in quinto effectu patris potestas
dictum est. Licet autem Couar. in. 4. do-
cret. part. 2. c. 8. §. 6. n. 6. cum Bart. & alijs,
vbi iudicem Ecclesiasticum cognoscere
de ex parte, etiam inter laicos, mentio tamen
Molina vbi supra id negat: nisi incidenter
de alimentis cognosceret vna cum causa
alia Ecclesiastica.
18. Molina vbi supra. n. 77. ait, favore alim-
entorum, quae filijs debentur, iure introductum
esse, ut super eis, nec pacisci, nec etiam
cum iuramento transigi possit. Nos vero
disp. 357. ostendimus, solum esse invalidam
transactionem sine decreto iudicis quo-
runcumque alimentorum, qui ex ultima vo-
luntate debeantur in futurum, quibuscun-
que ea debeantur secus vero circa alimen-
ta, de quorum numero ea sunt, de quibus

hac disputatione est sermo. Item ostendi-
mus, validam esse aliam aliam transactionem,
si iuramento confirmetur. Legi, quae copio-
se ibi dicta sunt.

19. Hic qua causa potest unus alterum ex her-
edibus, potest etiam ei denegare alimenta
aliquo eidem debita, de quibus hac dis-
putatione dictum est. Exceptis his, sine quibus
vobis conservatio non posset vitam, ut in cal-
te disp. 168. & disp. 176. post causas ex ha-
redationibus, dictum est. Consecrit Molina
lib. 2. de primog. c. 16. n. 1. ibidem. a. n. 4.
copiose disputat quaestione, cum validae
ac iustae sint leges, quae filios idem ex ha-
redant, quod abique parentum consensu co-
trahunt matrimonium: quo in loco ex par-
te nobiscum consentit. Quia vero rem hanc
fuisse examinamus disp. 176. circa vnde
causam ex heredationis causam, solum ad
dendum putamus. Si talis filia aliud de no-
habeat competentis alimenta, & equitatem
postulare, ut non eosque exheredetur,
ut non maneat illi competentia alimenta,
atque adeo dos, quae ad illam in totam vi-
tam sufficiens sit: in quam sententiam incli-
nat etiam Molina vbi supra. n. 11.

20. Dubium est, utrum filijs, quibus in hac
disputatione dictum est, alimenta, aut dos
debent, semel integrè persoluta sunt, ea-
que amittant, ut detineant ad egestatem,
sunt iterum alia necessarii illis tradenda.
Molina vbi supra. a. n. 22. distinguit. Quod
aut dos, vel alimenta, collata sunt ab eis,
qui illis, quibus collata sunt, legitimam de-
bebant: aut ab alijs, qui legitimam non de-
debant. Et rursus, vel talis dos, aut alimen-
ta, perierunt culpa eius, cui collata sunt, vel
absque culpa casu fortuito. Si collata sunt
eis, quibus legitima debebatur, & absque
eorum culpa perierunt casu fortuito, tunc
cum Bart. & alijs, quos citat, ait tradendam
esse aliam dotem, & alia alimenta. Ego po-
tius dicerem, si non integra legitima fuit
alicui tradita in dotem, aut in alimeta, quia
incrementum regia facultate vinculo maio-
ratis fuit alligatum, vel quia reservatum
illi fuit tradendum post mortem patrum,
tunc augendam esse dotem intra quantita-
tem integram legitimam, tamen si aliquantu-
lum minorem, quam praecedentem, si tota
competens ante illi tradita fuit: quando-
quidem ratio est habenda dotis ante datae,
quae ei perijt, cui tradita fuit, & quam in
suam portionem legitimam teneret com-
putare. Est verò tunc dos augenda, esto ad
ad necessarium sit demere de bonis vincu-
lo

lo maioratus alligatis: neque enim aequitas patitur, ut una filia maneat, ob casum fortitum, sine dote, saltem moderata & tenui pro sua conditione & statu, ut maioratus ex in cremento legitime & creatus, integer alteri perferretur: quare, esse defunctus esset pater, qui etiam maioratum creauit, si successor in maioriata de bonis illis vinctus teneretur eodem modo regere dotem. Quod si in cremento usque ad integram legitimam, parentes referuissent tradendi in tali filia post suum mortem, tunc ex illo similiter augenda esset dos. Quod si non si ficeret, aut integram legitimam ea filia acciperet in dotem, aut etiam plusquam legitimam, tunc, si parentes commodè id efficere possent, tradere illi tenerentur ad alimenta, quantum satis esset, ut patet viuendo, apponendoque propriam industriam, talis filia vitam posset transigere, ut dictum est: cum verò plus illi tradere deberentur, quam commode possent, ut supra videtur: quod dictum est. Quæ de dote dicta sunt, dicenda similiter sunt de alimentis competentibus tradendis filijs, siue donatione ad nuptias, siue quæcunque alia ratione: si alimenta illa absque culpa talis filij, casu fortuito perierint: illi enim utrobique eadem ratio.

Quod si dos, vel alimenta competentis, semel tradita ab eo, qui debitor erat legitimæ filij, cui ea tradidit, perierit culpa eius, cui tradita sunt, tunc sane non item debet ei aliam competentem dotem, neque alia competentia alimenta. Si tamen commodè id efficere possit, cogendus erit tradere illi si blem in aliquod annum, aut mensurum, unde, apponendo suam propriam industriam, patet viuatur. Ita Molina ubi supra cum alijs, quos citat, atque id prebent, quæ supra dicta sunt, & quæ dicta sunt disp. 228. circa quorum effectum patris potestatis.

Quando dos, vel alimenta, data essent ab eo, qui debitor non esset legitimæ, ut à fratre diuite, foror in opo, aut fratri in opo, tunc, si culpa accipiente perierint, accensum patris sit, conuenienter emores, non teneri tradere illis alia. Quando autem casu fortuito perierint, multi, quos Molina ubi supra. o. 29. refert, idem affirmant. Ipse verò, cum alijs, contrarium conset. Certe, cum supra dictum sit, obligatorem fratri diuiti dotandi fororem, & alimentandi fratres inopes, non esse de iure naturali, sed de iure ciuili, non videtur extendenda, ut scipius

A teneatur pro stare dotem, aut alimentum, quæ necessaria non sint ad vitæ conseruationem, quasi id eius ius eiusle impetere ei intendit: ita metus confutendum id sit, tanquam melius, & rectius, fratri diuiti, qui commo-
dè, absque notabili suorum filiorum detrimento, id facere possit. Atque propter eam rationem varietatem consili Molinæ ubi supra. 28. ut frater, qui primò alimenta alteri fratri ex obligatione tribuit, non ea soluat in pecunia, aut in alijs rebus, quæ commo-
dè poni possunt, sed ea potius etiam in suis proprijs redditibus, consignando ibi partem, aut mensuram, portionem, unde de fratre, dum viuerit, sustentetur.

B Debitum est, quando aliquis peteret alimenta sibi debita, iuxta dicta tota hac disputatione, & oriatur his inter eum, & illi, à quo illa petit, vno contendente sibi debere, & altero id negante, ac se defendente, utrum tunc, interitum his penderet, nec causa esset integri definita, cogendus sit reus tribuere alicui competentia alimenta, quibus se sustentet, & litem prosequatur. Ad quod in primis dicendum est, si actor diues sit ita ut alius de competentia habeat alimentum, quibus se sustentet, & litem prosequatur, tribuenda illi non esse, sed expectandam esse finem & euentum litis. Ita Couar. de prect. qq. c. 6. in calce. n. 6. Molina ubi supra. n. 49. & communis doctorum sententia, quam citant, idque aperte probant. I. si instituta. §. de inofficio. sibi, propter inopiam papuli. §. de inofficio. test. l. vlt. ubi, si aliqua alia scilicet esse non poterit. C. de ordine cognitionum. & l. extraneo. §. de veni-
ate in poss. mitt. Quando autem quis esset in possessione, ut alimenta ei præstarentur, expelli à possessione non posset propter litem obortam, antequam omnino vinceretur, siue diues esset, siue pauper.

D Quando autem, qui alimenta petit, pauper esset, tunc obteata ea de re vna sententia, esse reus ab illa appellasset, cogendus esset, interim dum lis penderet, tradere tali alicui competentia alimenta, unde & sustentari posset, & litem prosequi. Ita colligitur ex l. si instituta. §. de inofficio. §. de inofficio, test. & ex l. vlt. C. de ord. cognitionum. & affirmant Molina ubi supra. l. n. 30. & alij, quos citat, & consentit Couar. o. 6. citato. Idemque dicendum est, esse nulla sit obteata sententia, quando aliquis sit in quasi possessione, quod est filius, aut alius descendens, vel ascendens, aut etiam frater eius, à quo petit alimenta, si eo titulo ei debeantur,

beantur; argumento l. ult. C. de ord. cogn. & affirmat Molina ubi supra l. n. 36. Neque dissensit Cobar. ex cetero, imo in decessum est à patribus Rota, post decisionem antiquam, sub titulo de iudicijs, decisione 3. Adde, casu non sit in ea quasi possessio, reusque neget illam suam descendente, ascendente, aut fratre esse, iudicem sumere debere summam cognitionem, & comperto ex fama, aut ex unico teste omni exceptione maiori, vel etiam ex iuramento to alimenta petentis, vna cum alijs coniecturis, quæ cum iuramento actoris tantum si idem faciant, quantam vnus testis omni exceptione maior, & cogere debet reum prestare illi alimenta competentia ad se interrim sustentandum, & sitam proseguendam, vnde l. si quis à liberis 4. si vel parent. l. si negat ff. de lib. agn. & l. vi. n. 19. pl. & quæ sententia Greg. Lopez ibi tradit, quæ de iuramento actoris dicta sunt. Consequenter glo. ff. l. ult. C. de liber. alien. Modio ubi supra l. n. 37. & Cobar. c. 6. citato in. 8. & alij quos citat. & vnde ad id in ibi dicitur. Vtrum autem in casibus cogitur ita alimenta prestare, teneatur, antequam illa ei exhibeatur, prestare cautionem, quod, si in causa succubuerit, illa reddet. Cobar. c. 6. citato. p. 7. affirmat Molina verò ubi supra l. n. 41. quantum dicit, ita in forensibus controuersijs. Solere fieri, etiam in foro, quod in quasi possessione filiationis, propendat tamen in contrariam sententiam in eos, qui est in quasi possessione tituli, ob quem ea alimenta debentur quodiam, inquit, esto potius succumbat, non tenetur alimenta proceperat ut pece. Sane dicorem, eum, qui est in possessione alimenta percipiendi, non totidem prædictam cautionem prestare: Rea linguos verò tam exilium præstare teneri, saltem innotuit, quod ex resistentibus, quæ de omnibus potuerint, si succubuerint, ea si innotuit, innotuit possessione tituli, unde debentur. Atque in primis, si dolose illa potuerint, & acceperint, scientes sibi non debent, tunc de bitandam non est, innotuit, & in exteriori foro, teneri illa restituere, innotuit innotuit formaliter, & naturaliter acceperint quid aperte docet l. i. & c. ff. si iudic. res iudic. Si verò ea prestauerint, & acceperint, arbitratres sibi debent, sane, post ortam controuersiam, si lege & conditione illa accipere debent, vnde sibi non debeantur, ea, quando commodè potuerint, restituant ei, à quo materialiter mille ea accipiant, atque adeo tunc debentur.

beantur illis restituendis in eo eventu, si aem iuratoria cautione, si illam ad possint exhibere: neque enim iustitia patitur, ut ille alius illa omnino indebita alter præstare cogatur, quam sub tali conditione, & cautione. Lex aut. m. 1. 4. interest. ff. si mulier vent; nom. l. cetera nihil in contrarium docet. Neq. it. l. 1. 4. sed et in contrarium. ff. de vent. impol. mitt. Ibi enim solim habetur, minus malum esse, in dubio, iubere alimēta prestare ei, qui in vêtre pręgnantia lateret, cuius creduntur esse bona defuncti, quia ea illi denegare id verò non tollit, quod, si illa non erant ei debita, sicut illi reddenda, ad quem alioquin pertinebant, & qui contendebat, non esse illi alteri debita. Vel dic, ad in, eo euentu fauore factus fuisse constitutum, neque esse extendendum. Atque hoc magis placet, quia id sonat ea iura, potuitq. in commune bonum statui.

Quod si quis nobis obijciat. l. ult. C. de ord. cogn. ubi cum ei, qui in possessione erat sua libertatis, cõtrouersia circa illam moueretur, sique, qui contendebat, illum esse suum mancipium, peripisset ab eo sua bona, iubetur, cum conlatis ad illum, qui in possessione erat sue libertatis, ea bona percipisse illi ea restituere, modo tamen, qui est in possessione sue libertatis, cautionem præstet, quod, si succubuerit in causa libertatis, & per eam sequens competum fuerit illa bona ad illum alterum pertinuisse tantquam bona sui mancipij, illa integra ei restituentur; alioquin popantur in sequestro, quousque causa libertatis dirimatur. Insuper præcipitur, ut si aliunde is, qui contenditur esse mancipium, non habeat bona, vide se alac, & prosequatur litem, dentur ei iode competentia alimenta: neque in eo sexus præcipitur, illam præstare cautionem, quod si succubuerit, illa reddet. Si quis, inquam, hoc nobis obijciat, dicendum est.

Propterea illum, qui in possessione est sue libertatis, non iuberi prestare cautionem, quoniam, quicquid in eo euentu mancipium illud potest acquisierit, ad eundem dominum spectat, ac proinde impotens hominē est futurum ad eas expensas, & alimentata soluenda. Non verò licet res habet in similibus alimentis, quæ hominibus liberi indies præcepto cogere quis exhibere.

Quando autem eiusmodi alimenta præstanda sunt, interdum in pender, ad eam proseguendam, & ad sustentationem eius, qui illam prosequitur. Quicquid, quidam in contrarium dixerint, affirmandum est cum

Obiect.

Satisf.

cum Cour. n. 7. citato, Molina ubi suprad. n. 47. & cum communi sententia, quam referunt, id iudicii arbitrio esse relinquendum, ac definiendum.

SYMMARIUM

SUCCESSIO iure hereditario, ex pacto & prudentia, ac iure sanguinis quid.

Succeditur in maioratibus Hispanis anteriori possessori, qui non sit ismet institutor, iure sanguinis, & non hereditario.

Successio in maioratu & imperatione immediata in institutoris, quando sit, ac iure sanguinis, ac hereditario, sed ex pacto & prudentia, & quando sit iure hereditario.

Maiores institutor, qui institutor non est, institutor non est, institutor non potest hereditariis illi edam proxime vocatum, est, nulla ea institutio.

Maiores possessor, qui institutor non est, maior non potest antiquas primi institutoris conditiones, modos, ac vocationes, neque aliunde addere de novo.

Maiores si ita institutus esset, & expirare deberet in vicinio, ad quem devenit, in vicinioribus re vera bona de novo possit, & institutoris conditiones, modos, ac vocationes, que vellet.

Reges ex regia facultate possit successor in maioratu mutare conditiones, modos, ac vocationes, a primo institutore opposita.

Successor in maioratu si ad alia bona, que vicinioribus, apponere poterit, etiam in priori maioratu, onera, que priori institutioni non repugnent, non tamen teneatur successor, & effectus, nisi potiri velint eo augmento maioratus.

Maiores interim dum revocabilis est, potest institutor mutare conditiones, modos, & vocationes, ut ei liberum. Secus postquam iure revocabilis est effectus.

Utrum in Hispanorum maioratibus iure sanguinis, an iure hereditario succedatur. Et an successor, vel etiam institutor, variare possit conditiones, modos, & vocationes, prima institutione maioratus opposita. Disput. 617.

ACTENVS quid esset maioratus. Hispanus explicavimus, & de illius creatione, productione, seu institutione, differuimus. Nunc vero de successione in illis est disputandum, atque primo loco, quod proprium est, erit examinandum.

Quod ad titulum huius disputationis attinet, is facile intelligitur ex dictis disputationibus. Quando enim

nece est successoris esse hereditum, nec potest, repudiatur hereditas, succedere in maioratu, aut in realia, de qua agitur, dicitur succedere in illa iure hereditario, idque, quod institutum est, ut eo modo in, illo succedatur, & per illam hereditatem aut ipsius, aut in illa, ut de emphyteusis, & feudo hereditariis simpliciter, aut mixte, disputationibus dictum est. Quod vero necesse non est successoris esse hereditum, sed potest, repudiatur hereditas, succedere in maioratu, aut in realia, de qua agitur, dicitur succedere in illa ex pacto & prudentia, & quod institutum est, ut eo succedatur, dicitur non hereditariis, sed ex pacto & prudentia, ut de emphyteusis, & feudo, ex pacto & prudentia disputatione citata dictum est.

Atque quod hoc modo iure propinquioribus, & agnatis, succeditur, dicitur succedere in illa, non iure hereditario, sed iure sanguinis, ut disputatione citata dictum etiam est. Vnde iam satis liquet, quid titulus huius disputationis inquiramus.

De illi, quos Molina lib. 1. de primogenito, refert, & servat in maioratu iure hereditario succedere, quos sequi videtur. Ant. Gom. 40. Taur. n. 7. in prin. tamen qui de primogenito non loquantur de maioratibus Hispanis, sed de iure illo primogeniti

rum Gallie, & quorundam aliorum nationum, de quo disp. 577. dictum est. Hanc quæstionem ait Molina tetigisse Greg. Lopez. l. 9. tit. 7. part. 2. verba de illis, tamquam reliquisset indecisam. Si tamen ibi Gregorius se de hoc pendatur, satis perspicue affirmat, succedere iure sanguinis, & non hereditario: quæstio autem, quam indecisam relinquit, est, utrum nihilominus pater possit ex herede filium regno, sicut & alij hominis. De qua re suo loco infra erit sermo.

Contrariam sententiam, quod scilicet succedatur iure sanguinis comparatione antecessoris possessoris, qui non fuit ipse institutor maioratus, affirmat meritum

Molina

Molina vbi supra. à. n. 2. cum Greg. Lopez. l. 4. titu. 15. part. 2. glos. 1. cum Pinel. l. 2. C. de bon. mater. part. 3. n. 99. vers. quod autem à fortiori, & plerisque alijs, quos citat. Id quod ex se est satis perspicuum, & probatur. Quoniam eiusmodi successores non accipiunt maioratum ab immediato antecessore, sed à primo institutore, à quo ad illum vocatur, sine illa prorsus dependentia à collatione, aut vocatione, qua vocentur ab immediato possessore: neque succedunt, quia heredes immediati antecessoris, sed quia obviunt eum gradum consuetudinis, vel ultimi possessori, vel primo institutori, aut alicui alteri, quem postulat ac prescribit in iustitio, & vocatio ad eum maioratum ex dispositione primi institutoris: ergo ita vocatus, succedere potest in maiorum, repudiata hereditate immediati possessoris; ac proinde non succedit in illo iure hereditario, sed sanguinis. Idem probat. l. 2. titu. 15. part. 2. vbi de regno Castellæ, cuius instar maioratus instituitur, dicitur *doquier que el señorio dimana por línea e mayor menie en España*. Addit meritò Molina in fine operis, in additione ad. n. 3. eiusdem. c. 8. cum multis alijs, quos citat, esse maiorem institutor vocat ad maioratum proximo heredem ultimi possessoris, aut aliter in vocationibus mentionem de hereditibus successorum faciat, intelligendum id esse, de hereditibus iure sanguinis, quales sunt, qui proximè ab intestato succedunt, non verò de hereditibus iure institutionis à possessoribus maioratus.

¶ Dixi, succedi iure sanguinis comparatione antecessoris possessoris, qui non fuit ipsemet maioratus institutor: quoniam de eo, qui immediatè accipit maioratum à primo institutore, distinguendum est. Aut enim maioratus instituitur ex solo tertio & quinto bonorum, vel ex eorum parte, vel ex re, aut rebus certis, ad quintum bonorum institutoris attentibus: aut instituitur ex tota hereditate, vel ex quota hereditatis, etià si sit ex tertia, & quinta parte hereditatis, vel ex tertio & quinto bonorum vnaque legitima, aut parte legitimæ talis successoris, quæ, vna cum tertio & quinto grauatur vinculo maioratus, sub conditione, vt si vocatus noluerit consentire in eo vinculo suæ legitimæ, priuetur maioratu ex tertio & quinto illo bonorum. In priori euentu, quidò scilicet instituitur maioratus ex tertio & quinto bonorum, aut ex rebus ad illa attentibus, dicendum est. Eum, qui ita immediatè accipit ma-

ioratum à primo institutore, non succedere in illo iure hereditario, etiam si tellamur to institutus sit talis maioratus, sed integrum illi esse, repudiare hereditatem institutoris, & succedere nihilominus in eo maioratu. Ita habetur expressè. l. 21. Tauri, quæ est. l. 5. titu. 6. lib. 5. nouæ collect. dic tumque est disp. 204. eo enim modo melioratus, siue vincula sint apposta, siue non, repudiare potest hereditatem, & acceptare meliorationem, vt. l. citata expressè habetur. Ceterum tunc propriè nō est dicendum esse successorem iure sanguinis, sed ex pacto, & prouidentia primi institutoris. In poster-

iori verò euentu, cum maioratus sit institutus, saltem ex portione hereditatis, neque ita sit institutus, vt dimidi possit, & acceptari ac obtineri pro vna parte, & repudiari ac dissolui pro alia, dicendum est, eum, qui ita institutus accipit à primo institutore, succedere in illo eodem primo institutori iure hereditario, ita vt non possit in illo succedere, nisi hæres existat in parte hereditatis, in qua est institutus, vt est perspicuum: reliquos verò successores posterius vocatos, non succedere in illo iure hereditario, sed iure sanguinis, vt dictum est, ac proinde posse in illo succedere, repudiata hereditate reliquorum successorum. Quod sit, vt vnus & idem maioratus sit hereditarius comparatione eius, in quo fuit institutus, & ex pacto, & prouidentia, seu vt in illo iure sanguinis succedatur, comparatione reliquorum, qui vterius ad illum vocantur. Atque hæc sunt, quæ multis disputat Molina vbi supra. à. n. 16. Reliqua, quæ hæc de re hoc loco dici poterant, copiose explanata sunt disp. 204. citata.

Cum in maiorum comparatione anterioris possessoris, qui nō fuit illius institutor, non succedatur iure hereditario, sed sanguinis, neque maioratus ab illo, aut ex dispositione illius, accipitur, sed ab institutore atque ex dispositione primi institutoris, constat talem anteriorem possessorem nō posse in illo instituire heredem vterius ad illum vocatum, talemque institutionem esse nullam. Id quod de iure habetur. c. 1. in prin. de success. feud. illis verbis, *nella ordinazione de feudi in feudo manente, vel valente*. Et ita affirmant Molina vbi supra. n. 20. & communis doctorum sententia, quam refert. Neque probat Antonium Gom. l. 40. Tauri. n. 80. quatenus ab hac doctrina ex parte discrepare videtur.

¶ Ex eodem fundamento prouenit non posse

posse vitimum maioratus possessorem, antiquos primi institutoris conditiones, modos, ac vocaciones mutare. l. cum filius familias. ff. de militat. test. illis verbis. *Quia hec rediit quidem sue miter, quam veller substitutionem facere potest: verum tamen alienum ius tollere non potest.* Neque item potest alias conditiones, modos, aut vocaciones de nouo apponere: cum enim nihil ab eo nouus succesor accipiat, sed à primo institutore, nõ poterit nouum onus ei imponere. l. ab eo. C. de fideicommiss. l. vnum ex familia. §. si de falcidia. ff. de leg. 2. & l. si arrogator. ff. de adopt. affirmatque communis doctrina sententia, quam referunt ac sequuntur Couar. c. si hæres in calce. n. 9. & Molina. c. 8. citato. n. 11.

Quando autem maioratus veniret ad vitimum vocatorum, ita vt nullus iam superesset de familia ex his, qui disp. 588. & 589. commemorati sunt, qui succedere posset; tunc, cum ea bona futura deinceps essent libera, & tanquam de bonis liberis disponere posset vitimus possessor pro libito, vtique instituere de illis posset maioratum apponendo nouas conditiones, vocaciones, aut modos: quoniam ille non esset maioratus antiquus, quin ex vitimo possessore exspirauit, sed de nouo creatus. Ita Molina vbi supra. n. 24. cum Peralta.

Vtrum autem ex regia facultate possint apponi nouæ conditiones, aut modi, aut si nouæ vocaciones, in maioratu à predecessore aliquo instituto, siue talis maioratus absq; regia facultate sit institutus, siue institutus sit ex regia facultate, quod Molina disputat. c. 8. citato. à. n. 18. Nos re copiose examinauimus disp. 174. conclus. 5. & 6. & partem negantem definiuimus, eam ex suis deducendo principijs.

Quando successor in maioratu addit, seu vinculat, bona aliqua sua propria prioris maioratus, tunc cadere potest conditiones, & modos, non solum bonis, quæ de nouo addit, vt ex se est notissimum, sed etiam prioris maioratus: modò tamen in nullo repugnent cum prioribus conditionibus, modis, & vocacionibus: quippe in nullo contraveniri possit prioris institutioni, in nulloque illa frustrari valeat. Obserua tamen, nouas conditiones, & modos, non obligare successores in antiquo illo maioratu, nisi ex hypothese, si succedere simul velint in bonis de nouo additis ac vinculatis prioris maioratus: quare quicunque successor in antiquo maioratu poterit nolle adimple-

re eas conditiones, & modos, contentus solis bonis prioris maioratus. Ita Molina. c. 8. citato. n. 35. Qui consulit, vt nunquam conditiones, præsertim repugnantes, prioris maioratus addant, ne eueniat, vt, bona, quæ addunt, diuidantur à bonis prioris maioratus in diuersos possessores, vt contra ipsorum intentum, sæpe euenit in aliquibus maioratibus Hispaniis, quibus factæ fuerunt eiusmodi additiones.

Institutor verò maioratus, interim dum maioratus reuocabilis ab eo fuerit, mutare potest conditiones, modos, ac vocaciones, pro suo libito, & alias facere. Qui enim reuocare maioratum à se institutum potest, longè maiori ratione poterit conditiones, modos, & vocaciones pro libito in eo variare. Postquam verò maioratus irrevocabilis est effectus, non potest modos, conditiones, & vocaciones, in præiudicium vocatorum mutare: quoniam donationi iam perfectæ, & irrevocabili, non potest grauius in præiudicium donatariorum apponi, vt disp. 265. ostensum est, & vtrumque affirmat Molina. c. 8. citato. n. 37. Quando autem maioratus reuocabilis sit, aut irrevocabilis, disp. 583. & quatuor sequentibus, præfertim 587. ad effectum, vt apponi iam nõ possit nouum grauius, est explicatum.

S Y M M A R I U M.

SUCCESSIO directa, & obliqua, quid. Et discrimen inter utranque.

Si maioratus testamento sit institutus, ita vt primò vocatus in eo censeatur hæres institutus, tunc is succedit directe institutori: reliqui verò obliquè, seu fideicommissariè.

Si maioratus testamento, aut codicillo sit institutus, ita vt rationem legatij, aut prelegatij habeat, primò ad eum vocatus, rationem sortitur legatarij, accipereq; illum debet ab hærede: comparatione verò alterius vocatorum is maioratus, rationem habet fideicommissi particularis.

Si maioratus contractu, etiam reuocabili, sit institutus, tam primus vocatus, quam ceteri successores, rationem habent donatariorum sub modo comparatione institutori.

Num in Hispanorum maioratibus iure directo, an obliquo, succedatur. *h. Disp. 618.*

QVON

V O D pro? A
positū est, et
rit deinde exa
minandum.
Quid autē sit
succedere di
recte, & quid,
obliquē, seu fi
deicommissa
ria substitu

tionē, disp. 124. & 155. & 181. explanatum
est. Illud verō inter alia est discrimen inter
directū, tanquā veri heredis directi, succes
sionē, & obliquam, seu fideicommissariam.
Quōd succedens directē, de iure ciuili adire
potest hereditatem, & de iure pratorio
potest petere bonorum possessionē, ipso
iure, absq; alterius ministerio: succedens
verō obliquē, seu tanquam fideicommissa
rius, succedit mediante alio, per quē, cuius
que ministerio, res fideicommissa, restitutio
nive subiecta, ad ipsum deriuatur, vt locis
citatis explanatū est, & cum Bart. Baldo, &
alijs tradit Molina lib. 1. de prim. c. 14. n. 2.

Hoc iura constituto, dicendum est. Si ma
ioratus institutus sit testamēto, vel ex totā
hereditate, vel ex quota illius, atque adeo
titulo heredis, vel etiā constitutus sit ti
tulo institutionis heredis ex quota bono
rum, aut ex re certa, ita tamen, vt nullus
alius sit simul institutus heres ex reliqua
hereditate, aut ex quota illius, vel si alius
sint institutus heres, & re ipsa non extitit
heres, quia vel mortuus est ante testatorē,
vel repudiavit hereditatem, vel aliqua alia
ratione, tunc primō vocatus ad eum maio
ratum, succedit in illo directē tanquam ve
rus illius heres vniuersalis, potens adire im
mediatē maioratum, & possessionem illius
capere, repræsentatque personam defuncti,
eo ipso, quōd maioratum, eamve heredi
tatem acit, transeuntque proinde ipso iure
in eum actiones actiue, & passiue, defun
cti. Hæc omnia constat ex dictis disputat.
155. vbi, aliud agendo, copiose à nobis ex
planata, & comprobata sunt, ostensumque
esset institutum, esse in his omnibus hæ
redem vniuersalē: atq; hæc eadē sunt, quæ
Molina vbi supra à n. 15. intēdit, ac probat;
tametsi non adeo, vt nos, seipsum explicet.

In his eisdem euentibus, in quibus pri
mus vocatus ad eum maioratum, verus ex
istit heres, directēque in illo institutori suc
cedit, ait Molina vbi supra à num. 10. vlti
rius ad eundem maioratum ab institutore

alios vocatus, non succedere in illo insti
tutori directē, sed indirectē, tanquam fidei
commissarius, substitutusve ordine quo
dam fideicommissariē, comparatione primi
vocati, & sequentium anteriorum vocato
rum. Id verō probat hac ratione, ad quam
congruum responsum reddi non posse ait.
Quoniam, cum primus successores in eō ma
ioratu, successerit in illo tanquam heres
directus, desinere non potuit esse heres. I.
hereditas ex die. l. si qui solucendo. ff. de
hered. inst. §. hæres. instit. cod. tit. l. & l.
11. tit. 3. part. 6. dictumque est disputat.
156. Ratio verō est, quoniam sicut iura pro
hibent, quenquam discedere ex parte tes
tatum, & ex parte intestatum, ex parte
suarum rerum, nisi sit miles, cur id privile
gium est concessum, vt disputat. 153. di
ctum est: ita prohibent quenquam, quoad
tēpus, discedere ex parte testatum,
& ex parte intestatum, nisi in milite, vt
disputat. 156. est ostensum. Quare
si quis instituitur heres in totam vitam
suam, & post eius mortem alius heres in
eadem hereditate instituitur, censetur
primus grauatus per mortem suam resti
tuere hereditatem illi alteri, atque adeo
solus primus censetur heres directus, se
cundus verō indirectus, & fideicommissa
rius, vt constat §. vlt. inst. de pupill. substit.
& l. precibus, vers. si verō post puberta
tem. C. de impuber. Quod verum habet,
non solum si secundus instituitur per ver
ba communia directæ & indirectæ institu
tionis, sed etiam si instituitur per verba di
rectæ & ciuilia: quoniam ex ioris benigna
interpretatione obliquantur, vt secundus
censetur institutus, non directē, & in insti
tutio sit nulla, sed indirectē & fideicom
missariē, vt sic valida, vt aiunt gloss. l. verbis
ciuilibus, verb. voluntatem. ff. de vulgari, &
gloss. c. si pater. de testament. lib. 6. quas do
ctores communiter sequuntur, & concin
nuot. l. ex facto, in primō responso, & l. se
quola. ff. ad Trebell. Quare, cum in eodē
titulis, de quibus loquimur, primus ad ma
ioratum vocatus, succedat directē insti
tutori tanquam heres illius vniuersalis, re
liqui vltērius vocati, solum succedunt in
directē & fideicommissariē.

Obiciet, qui obliquē, & fideicommissariē
succedit, capit id, in quo ita succedit, prince
paliter quidē à primo institutore, à quo id
est deriuatū, & qui ad id eū ita vocatur, epte
ram mediantē antecessore, de manuq; ante
cessoris,

Obiciet, qui obliquē, & fideicommissariē
succedit, capit id, in quo ita succedit, prince
paliter quidē à primo institutore, à quo id
est deriuatū, & qui ad id eū ita vocatur, epte
ram mediantē antecessore, de manuq; ante
cessoris,

Obiciet, qui obliquē, & fideicommissariē
succedit, capit id, in quo ita succedit, prince
paliter quidē à primo institutore, à quo id
est deriuatū, & qui ad id eū ita vocatur, epte
ram mediantē antecessore, de manuq; ante
cessoris,

cessoris, qui id debet ipsi restituere, vt disput. 186. ostensum fuit, qui verò secundò, tertio, aut vltcrius vocatus ad Hispanum maioratum, in eo succedit, nulla indiget restitutione antecessori, sed continuo, atque ille è vita discedit, dominium, & possessio, tam ciuili, quàm naturalis, eius maioratus, ipso iure transit in proximè vocatum, absque vlla traditione & apprehensione, etiam si hic ignoret, ad se esse delatum, cum maioratum, diciturque naturaliter possidere, per quemcunque tenentorem eorum bonorum, non secus atque, qui domum habet locatam, dicitur eam possidere naturaliter per suum inquilinum, qui eam tenet, & habitat, vt habetur. l. 45. Tauri, quæ est. l. 8. titu. 7. lib. 5. non collect. dictumque est in calce disput. 3. & 12. ergo secundò, tertio, aut vltcrius vocatus ad maioratum, directè & immediatè succedit institutori, non verò oblique & fideicommissariè, mediante antecessore immediato.

Satis fit.

Ad maiorem huius argumenti dicendum est, de ratione quidem indirectè ac fideicommissariè successionis esse, vt id, in quo ita succeditur, deriuetur à primo institutore ac testatore per heredem directum, aut alios etiam intermedios, iuxta institutoris dispositionem: in eo enim est positum, quòd non directè, sed indirectè, per interpositum, vel interpositos alios heredes, à quibus proximè & immediatè hereditas deriuetur, succedatur institutori ac testatori: quòd verò traditio re, aut verbo, fieri debeat ab immediato antecessore, vt sequens comparet dominium, aut etiam possessionem, & vt ad eum transeant actiones actiue & passiuæ, quanuis sit consensum fideicommissum, natureque indirectè ac fideicommissariè successionis, ideoque iure sit statutum, vt regulariter ita fiat, antequàm effectus illi sequantur, non tamen est id de intrinseca ratione fideicommissi, successioneque indirectè, neque à iure est statutum, vt semper traditio re, aut verbo, fiat, vt sequantur illi effectus: sæpe enim ex dispositione iuris sequuntur illi effectus sine tali præiudicia traditione, vt in calce disputat. 186. ostensum fuit. Quare, si quid argumentum probat, solum est, eiusmodi fideicommissum esse extraordinarium & irregulare, nec seruare leges omnes fideicommissi, vt disput. 177. explicatum est: non verò non esse fidei-

A commissum latè, & ad effectum, vt in eo secundò, aut vltcrius vocati, succedant indirectè testatori ac institutori illius. Obseruatur tamen Molina vbi supra num. 154. quòd quanuis ita secundò, aut vltcrius vocatus ad maioratum, absque vlla traditione, mortuo antecessore, comparet ipso iure dominium & possessionem, tam ciuilem, quàm naturalem, attamen actualem possessionem, seu tenentiam eorum rerum, quæ in facto consistit, & non parui est momenti, vt in progressu huius materiæ patebit, comparat ab antecessore, aut ab heredibus antecessoris, vel à quocunque alio, penes quem sit: & pro illa obtinenda competit ei interdictum adipiscendi talem possessionem, seu tenentiam, vt cum Baldo, & alijs quos citat, subiumgit, & nos dicemus inferius.

Peralta. l. 3. §. qui fideicommissum. num. 27. & sequentibus. ff. de hered. inst. asseruit, in maioratibus omnibus Hispanis regia facultate institutis, secundò, & vltcrius vocatos, succedere directè primo institutori. Quoniam, inquit, in eiusmodi facultatibus conceditur institutoribus potestas faciendi vocatos omnes ad eos maioratus heredes directos ipsi institutori: licet autem contrarium dicere sit statutum, id tamen locum habet, quando aliud lege non est sancitum, vt constat in milite, qui ex legis priuilegio potest vsque ad certum tempus instituere aliquem, vt sibi sit hæres directus, vt disput. 156. ostensum est: cum autem princeps velut lex sit animata, qui, vt ea de re potest legem sancire, ita potest id priuatis facultate ac priuilegio concedere; consequens est, vt in Hispanis maioratibus regia facultate creatis, omnes vocati ad eos maioratus, succedant directè institutori. Molina verò vbi supra à nu. 17. licet fateatur, legis dispositione, aut principis facultate ac priuilegio id posse fieri, meritò tamen negat tales facultates concedi, quin potius contrarium aperte sonantes ac concedentes, vt patet singulas intuenti. Quamuis autem amplissima potestas in eis concedatur instituendi maioratus contrarius aut vltima voluntate, vt libuerit, id tamen intelligitur, seruata natura contrarius, aut vltimæ voluntatis, & seruata iuris dispositione circa illos: neque enim intendit princeps facultatem concedere ad iuris dispositionem pervertendam,

D

vertendam, nisi quatenus verbis perspicuis & expressis id concesserit: imò verò concessiones amplè iuxta iuris dispositionem sunt intelligendæ, quando de intento principis dispensandi ea in parte in iurè, luce clarius non conspiciunt.

Hactenus dictum est, quando primò vocatus ad maioratam: verò in illo existit hæres institutoris: tunc enim solum locum habet questio, an primus solus succedat directè tanquam hæres primo institutori, & num reliqui succedant indirectè in illo tanquam fideicommissarij universales.

Si maioratus institutus sit in testamento, sed non ex universali hereditate, aut ex quota hereditatis, sed ex quota bonorum, aut ex re, vel ex rebus certis, tunc si tunc hæres sit institutus, si tamen simul sit alius institutus hæres ex reliqua hereditate, aut ex quota hereditatis, qui, mortuo testatore, verè hæres existat, tunc institutio illa maioratus rationem solum habet legati, aut prælegati, comparationis primò ad eum vocatū, & non hereditatis, ut disputat. 155. obprobè dictum est, ut primò primò vocatus non succedit in eo maioratu tanquam hæres directè institutori, sed tanquam legatarius, qui accipere debet ea bona de manu hæredis: reliqui verò succedunt in eo maioratu indirectè tanquam fideicommissarij particulares mediantè anteriore eius maioratus possessore, tametsi dominium, & possessio civilis, & naturalis, ipso iure sine alia apprehensione ad eos transcat, mortuo anteriori eius maioratus possessore, ut dictum est, quando maioratus habet rationem fideicommissi universalis, comparatione secundò, aut ulterius ad eum maioratum vocatorum.

Hæc eadem dicenda sunt, quando in testamento, aut codicillo, institutus esset maioratus ex quota bonorum, ut ex tertio, & quarto, deductis alijs legatis, & impensis funeris, ex quinto, & quando institutus, esset ex parte quoræ bonorum tertij, & quinti, vel ex rebus determinatis, etiam si primò ad eum maioratum vocaretur primogenitus, qui simul hæres existeret in sua legitima portione in eodem testamento eidem maioratus institutori. Ratio autem est, quoniam in his omnibus casibus, talis maioratus habet rationem legati, aut prælegati, comparatione primò ad eum vocatū, & consequenter habet rationem fideicommissi particularis comparatione cæterorum ad eum ultioris

vocatorum, ut ex se satis liquet. Atque hæc sunt, quæ iurendi Molina ubi supra nn. 8. & 9. tametsi non ita exactè rem explicet.

Quando verò maioratus institueretur contractū, etiam revocabili, cum in eo contractū hæres institui non possit, etiam si revocabilis sit, etque adeo quoad ipsius confirmationem accedat ad ultimam voluntatem, ut disput. 583. dictum est, utique primò vocatus ad maioratum contractū institutum, non succedit directè tanquam hæres primo institutori, sed potius habet comparationis illius rationem primò donatarij sub modo, & similiter vocati ulterius ad eum maioratum, non habent rationem fideicommissariorum, aut ultiorum donatariorum similiter sub modo comparationis eiusdem primi institutoris, ut disput. 577. dictum est. Atque hæc sunt, quæ Molina ubi supra nn. 6. intèndit, quannis non ita exactè ea explicet.

INSTITUTIO MAIORATUS

CRATAVS restituere, satisfacere, & cetera fideicommissario de restituendo fideicommissi universali, aut particulari.

1. Maioratus si testamento, aut codicillo, institutus sit, & rationem fideicommissi universalis, aut particularis, comparationis ultioris vocatus debeat, possessor illius, esse in iure communi, satisfacere tenetur ultioris vocato de illo integro restituendo, si id petatur, & institutor eam satisfactionem non miserit.
2. Satisfacere directè ex testamento, aut ex contractu, aut anterior hereditatis possessor.
3. Si maioratus institutus sit contractū, siue revocabili, siue irrevocabili, ultioris ad eum vocatus, petere non potest satisfactionem ab illius possessore, nisi superveniat nova causa satisfaciendi dilapidationis, aut deteriorationis illius culpa possessoris.
4. Maioratus institutor restituere potest, ne possessor satisfacere teneatur, etque tunc, etiam in eventu dilapidationis, ac deteriorationis, non tenetur satisfacere, nisi deterioratio esset dolosa, aut suspicio esset, dolosum esse.
5. Licet maioratus institutor satisfactionem remiserit, imminet tamen dilapidatione, aut deterioratione, culpa possessoris, aut illa imputari, imputare ultioris vocatus potest officium iudicis, si opus fuerit, providere poterit, utque ad sequentem.

67. Maioratus possessor, aut alius, qui de re resti-
tuta satisfacere teneatur, fidei iussoria cautione
nem idoneam dare innuitur, si autem non detur,
poterit successore petere, ut ipse impossibilium
10. eorum bonorum mittatur, quosque de iure. Si
11. scilicet aliquem accepit, non potest petere alius,
12. nisi fidei iussores, fuerint, aut facti sint non
13. solvendo. Et qualis sufficiens iudicatur in re-
14. gno no existitendo, aut in alio opulentissimo mai-
15. oratu. Solus proximus vocatus potest illum per-
16. uicere. Si males contendant, se esse proxime voca-
17. tos, unicuique est eadem presens. Et quid ea-
18. cautio continere debeat. Si enim primi grad-
19. u Maioratus possessor sit de liberis primi gra-
20. dus institutoris, et proxime vicerius vocatus
21. sit de descendentes eiusdem institutoris, non
22. tenetur satisfacere, nisi institutor contrarium
23. precepisset, etiam non posset facere bonorum
24. Maioratus descriptionem. Item in fideicom-
25. missis.
68. Maioratus possessor in hoc regno non consue-
uit prestare eam cautionem, nec eo potius est

A. Com. l. 40. Taurinum, 78. refert.
B. Hinc oritur quæstio, si, utrum similiter
possessor maioratus, siue primus vocatus
ad eum sit, siue vicerius, teneatur satisfacere
vicerius vocato, de rebus maioratus resti-
tuendis. Ad quam respondendum est, si
maioratus testamento, aut codicillo, sit in-
stitutus, ita ut rationem hereditatis, aut leg-
gati, habeat comparatione primi ad eum
vocati, & consequenter ita ut rationem fi-
deicommissi vniuersalis, aut particularis
comparatione vicerius vocatorum habeat,
teneri possessorem satisfacere, si id petat se-
quens ad eum vocatus, idque esto nulla
suspicio, aut periculum, superueniat dila-
pudationis ac detrimeti eorum bonorum.
Excipitur, ois institutor eam satisfactio-
nem remisit. Priorem partem sufficienter
atque euidenter probat iura citata. Cum
enim possessor fideicommissi, tam vniuer-
salis, quam particularis, satisfacere eo modo
teneatur fideicommissario immediato, id
exigenti, qui in eis bonis succedere debet,
ut statuant iura citata; maioratusque, de
quo loquimur, rationem habeat fideicom-
missi vniuersalis, aut particularis, compa-
ratione vicerius ad eum vocati immediati,
ut disputatione precedente ostensum est;
neque contrarium comperitur sancitum
in maioratibus; utique possessor maioratus
satisfacere eo modo tenebitur vicerius vo-
cato immediato, satisfactionem poscenti,
quando institutor eam satisfactionem tali
possessori non remisit; id quod cum Pa-
latios, Renios, & alij, affirmant Anton.
Com. no. 78. citato, & Molina vbi supra a
nu. 2.

*Maioratus possessor tamen satisfacere te-
neatur successor, de rebus maio-
ratus integre restituendis. Disp.*

619.

DISPVTATIO
hæc adiuncta, & quasi ap-
pendix est præcedenti. Di-
cemus vero, quid de ri-
gore iuris sit dicendum.
Et quando locum satisfac-
tio hæc non habeat. Et quæ hæc in parte sit
consuetudo huius regni.

Hæres grauatus hereditatem, aut par-
tem illius restituere, teneatur satisfacere de
illa restituenda fideicommissario adue-
niente tempore à testatore præscripto ut
illam restituat, si fideicommissarius eam sa-
tisfactionem ab hærede petat: eodemque
modo anterior fideicommissarius, ad quem
hereditas deuenit, tenetur satisfacere se-
quenti fideicommissario, si eam satisfactio-
nem ab eo petat, idemque est in fideicom-
missis particularibus, cum Artemido-
ram. C. 9. in posse. legat. j. peto. §. fratre,
& l. vnum ex familia. §. quod si talia, in
fine. ff. de leg. 2. l. vii. C. de legat. l. 1. & se-
quentibus, ff. ut legatorum seu fideicom-
missariorum nomine caueatur, & affirmat
communis doctorum sententia, quam Mo-
lina lib. 1. de primogen. 15. n. 1. & Antoon.

C. Neque ideo (subiungit ibidem Mo-
lina n. 8.) cessat satisfaciendi obligatio, quod
mortuo possessore, dominium & posses-
sio civilis ac naturalis rerum maioratus
transcat ipso iure absque alia apprehensio-
ne & traditione in vicerius vocatum, pos-
sitque nouus successor eas vendicare ex
quocunque, apud quem fuerint reperta,
ut disputatione precedente dictum est:
quoniam, ut ea cautio prestanda sit, satis
est, quod sola facti possessio, seu tenentia,
sit restituenda ab anteriori possessore, hæ-
redibusve illius. Vt enim habetur. l. inter
omnes, unde glossa ibi verb. hereditate,
communiter recepta, ff. qui satisfacere cog-
quando aliquis institutus fuit hæres sup
conditione pendente in futurum, datusque
illi fuit substitutus directus in euentu,
quod conditio deficeret, vtrique tunc
deficiente

deficiente postea conditione substitutus ille directus, non capit hereditatem ab instituto sub conditione, esto ita institutus eam occupasset, sed illam sibi vendicat, ubiqueque eam reperiret; & tamē in ea lege, institutus sub conditione, qui hereditatem occupauerit, cogitur satisfacere substituto, quod in euentu, quod conditio defuerit, eam integram hereditatem illi restituit: quod ait Molina summē esse notandum, ut intelligatur, neque in eiusmodi maioribus Hispanis, neque in fideicommissis, quæ quoad dominium, aut etiam possessionem, transiunt in fideicommissarium absque vlla reali, aut verbali traditione, de quibus in calce disp. 186. dictum est, cessare obligationem eorum possessori, satisfaciendi de illis integrē restituendis. Ant. verō Gom. in calce. n. 78. citati, hanc etiam aliam tradit vtilitatem satisfactionis in his euentibus, ut scilicet, timore huius satisfactionis, non dissipentur, neque alienentur eiusmodi bona, & ut, si alienata fuerint, & fuerit difficultas aliqua in eis recuperandis, fideiussores teneantur soluere sumptus ea de causa factos.

Peralta. l. 3. §. 4. qui fideicommissam nom. 29. & 30. ff. de hered. inst. iuxta eam suam opinionem disputatione præcedente improbatam, quod quando maioratus ex regia facultate sunt instituti, omnes ad illū vocati succedat directē primo institutori; subiungit, possessores talium maioratum non teneri satisfacere successori de eis integrē restituendis, nisi quando aliqua superuenerit suspicio de dissipatione, alienatione, aut deterioratione earum rerum culpa possessoris. Dicitur. l. inter omnes, tumēta glossa ibi, verb. hereditate. ff. qui satisfacere cogantur. Glossa enim ibi ait, heredē cogi posse à substituto directo, satisfacere de hereditate non minuenda, id quē, inquit Peralta, in euentu, quod superuenerit iusta causa, seu suspicio explicata, ut habetur in fine textus. Rem tamen tanquam nouam cogitandam Peralta relinquit.

Ut tamen bene Molina vbi supra à qua subiungit, hæc opinio falsa est. Primò, quoniam falsum est, secundò, aut vltiùs vocatos ex testamento, aut codicillo, ad maioratum, succedere institutori directē, ut disputatione præcedente dictum est: ipse autem Peralta non negat, si succedant indirectē ac fideicommissariē, illis satisfaciendum esse ab anteriore possessore de integre hereditate restituenda, esto nulla noua

causa suspicionis superueniat. **A** Secundo, quoniam falsum est, substituto directo ex testamento, non teneri heredem, anterioremve possessorem hereditatis, satisfacere de integra hereditate restituenda, etiam si noua causa suspicionis non adueniat. Contrarium enim habetur ea ipsa lege, inter omnes. cui Peralta nititur. Duo quippe casus in ea lege continentur. Primus, quando vultus est institutus hæres sub conditione, & alius est ei datus substitutus in euentu, quod conditio deficiat, quod sanē esse debet, nisi ex testamento. Atque in hoc euentu perspicue ea lex disponit, teneri heredem sub ea conditione institutum, hereditatem quæ occupantem, canere substituto de illa restituenda, si conditio deficiat: quod communis doctorum sententia, quam Molina vbi supra nom. 61. refert, intelligit, statim à principio, estò nulla causa suspicionis superueniat: quod lex etiam ipsa aperte sonat. Quare, quando ex testamento substitutus est datus, siue directus, siue fideicommissarius, semper eodem modo est illi canendum, ut, iuxta eam legem, communis doctorum sententia affirmat. Secundus casus ponitur in fine eiusdem legis, quando scilicet cautionis petitio dependet ex contractu, seu ex alia causa, quæ non sit substitutionis ex testamento, aut codicillo. Et tunc ait iuriconsultus, cavendum esse ex causa superueneritis suspicionis, & non aliis, iuxta ea, quæ subiungemus.

C Dixi in posteriori parte assertionis, quæ ad questionem respondemus: Excipitur, nisi institutor eam satisfactionem remisit: Quoniam, quando testator satisfactionem remittit, non tenetur possessor restitui fideicommissio subiectæ, satisfacere proximo fideicommissario de ea integrē ei restituenda, ut habetur. l. 1. §. 1. Artemidoram, & l. penult. C. ut poss. legat. l. pactum ff. de pact. authentica contra. §. 1. C. ad Trebell. l. atia. §. vltim. ff. de condit. & demonst. De eiusmodi verò remissione statim solus dicitur.

D Molina caput. citato humi. 8. ait, si maioratus institutus sit contractu renouabili, iuxta ea quæ disput. 583. dicta sunt, tunc, quoad satisfactionem, esse idem dicendum, quod de maioratu testamento, aut codicillo, instituto, est dictum. Dicitur, quoniam, ut disputat. 583. dictum est, habet vim vltimæ voluntatis, quoad renouabilitatem, & stabilitatem. Ego autem

contrarium longe probabilius existimo, dicendum videlicet esse, quod de maioratibus institutis contractui irrevocabili non subiungemus. Ratio autem est, quoniam eiusmodi dispositio simpliciter non est ultima voluntas, sed simpliciter est contractus, participans aliquid de ultima voluntate: neque maioratus ita institutus, est hereditas, aut legatum, comparatione primo ad eum vocati, neque fideicommissum vniuersale, aut particulare, comparatione vocatorum vltimus ad eum, sed est donatio sub modo comparationis vltimus ad eum vocatorum, vt disp. 577. & dispositione precedente, cum eodem autore dictum est: quæ autem de illo cautionis modo in iure comparatur disposita, manifeste sunt sancta de legatis, & fideicommissis, tam vniuersalibus, quam particularibus, quæcumque ultima voluntas sit relicta, siue ea sit testamento, siue codicillis, idque sanctorum vltimæ voluntatis: atque hoc solum est, quod Rosfredus, & alij à Molina ibidem relati affirmant: quare, cum institutio maioratus contractui reuocabili simpliciter sit contractus, & non vltima voluntas, maioratusque ita institutus, sit donatum sub modo, & non hereditas, legatum, aut fideicommissum, consequens profectio est, vt quoad cautionem, non sequatur regulam præscriptam in iure circa vltimas voluntates, & hereditas, aut legata, de qua ad multos ordine quodam, sed sequatur regulam contractuum, ac donatorum sub modo multis ordine quodam.

Quando maioratus institutus est contractui irrevocabili (idem nostra sententia est dicendum, iuxta proxime dicta, quando institutus est contractui reuocabili) tunc vltimus ad illum vocatus, petere non potest satisfactionem à possessore, nisi superueniente noua causa suspicionis dilapidationis, aut deteriorationis illius ex parte possessoris. Ita habetur. l. in omnibus. ff. de iudicijs, & l. inter omnes, in fine. ff. qui satisfacere cogitur, & affirmat communis doctorum sententia, quam referunt ac sequuntur Ant. Gom. l. 40. Tauri, n. 78. & Molina vbi supra in calce. u. 8.

3 Sicut autem in legatis, hereditatibus, & fideicommissis, tam vniuersalibus, quam particularibus, remitti à testatore potest cautio, idque etiam postea ex intervallo pacti aliquo, aut contractui, vt constat ex iuribus ea de re supra citatis, præsertim ex l. pactum. ff. de pactis: ita etiam remitti potest ab insti-

A tutore hæc cautio, quæ locum habet in dispositionibus ex contractu, vt ex eisdem iuribus constat, præsertim ex l. pactum. citata.

n Quando maioratus, vel quævis alia res venit restituenda, siue ex vltima voluntate, siue ex contractu, & qui id iura disposuit, remisit anteriori possessori cautionem seu cessori, tunc, esto possessor ille dilapidet ea bona, non tenetur præstare cautionem ad petitionem successoris, sed alijs remedijs: erit subueniendum successori. Ita habetur expressè. l. vi. ff. vt legat. seu fideicommissi. nomi. ca. dea & affirmant Bart. & communis doctorum

B sententia, quam Molina cap. 15. citato num. 9. refert ac sequitur. Excepitur, nisi possessor dolo dilapidet ea bona: nam dolo aliquid fieri in præiudicium tertij, non est ferendum; esset enim contra bonos mores; neque est credendum, eum, qui cautionem remisit, intellexisse etiam in eo casu: in dispositionibus quippe generalibus, non censetur id comprehensum, de quo, si diffidens in particulari interrogaretur, id utique exceperisset. Imò verò, vt idem Molina ibidem num. 29. & 30. subiungit, ac rectè probat, testator remittere non potest, vt,

C existente suspicione ex vrgentibus indicijs, dolo dilapidationis, possessor non caueat de dilapidatione dolo.

i Iuxta dispositionem legis vltimæ citatæ, ait id Molina vbi supra num. 10. reprehendens Peralta m. 6. qui fideicommissam citato. n. 30. dum asseruit, possessorem maioratus, non posse remittere satisfactionem in casu dilapidationis, nisi enim Peralta intelligat, in casu dilapidationis dolo factæ, vique loquitur contra. l. qui vlt. citatam, quæ statuit, remissa cautione ab institutore, censeri remissam, etiam in euentu dilapidationis, esto institutor euentum dilapidationis non expresserit, nedum si eum expresserit.

D 2. Quando remissa esset cautio, eaque de causa successor, qui dilapidationem imminentem timet, non posset eam petere, posset nihilominus implorare officium iudicis, antequam dilapidatio incipiat, aut, si incipit, ne vltimus progrediat, vt iudex ex suo officio illam impediat, argumento. l. 3. C. qui bon. ced. poss. & l. vltim. ff. quod met. causi. & affirmant Bart. & communis doctorum sententia, quam Molina vbi supra num. 11. refert ac sequitur. Ait verò gloss. l. vlt. ff. vt legat. seu fideicommissi. nomi. caueat, posse iudicem procedere vique ad sequen-

sequestrari. Vtrum autem maioratus possessor ob disipationem possit priora maiorum, infra suo loco examinetur.

7. Cautio autem, quam is, qui rem subiectam restitutioni possidet, in eventibus explicitis prestare tenetur, si a successore exigatur, est fideiussoria. l. si in quo: §. ult. ff. vt in poss. legat. l. r. ff. vt legat. seu fideicommissi. nomi. caueatur, iuncta. l. prae-torie stipulationes. ff. de prae-torijs stipulationibus. Et praestanda est, etiam pro rebus immobilibus: l. r. in prin. iuncta glossa ibi; verb. stipulentur. ff. vt legat. seu fideicommissi. nomine caue. l. i. cui. §. bonorum autem appellatione. ff. vt in poss. legat. Atque eam satisfactionem dare tenetur, etiam si, qui diues est, & idoneus ad soluendum, habens multa bona immobilia. l. r. in prin. ff. vt legat. seu fideicommissi. nomi. caueatur tamen in alijs eventibus, is, qui notorie est diues, & idoneus ad soluendum, satisficere non cogatur, vt cum Isidoro Molina vbi supra. n. 17. affirmat: Quod si is, qui satisfacere tenetur de re integre restituenda, non velit satisfacere, tunc successore petere poterit, vt mittatur ipse in possessionem eorum bonorum, donec ille alius satisficiat. l. r. & sequentibus. ff. & c. vt in poss. legat. Atque haec omnia affirmat Molina vbi supra. nu. 4. Qui autem semel satisficidit, cogi non potest iterum satisfacere, etiam si alius causetur, satisfactionem praestitit in id fuisse idoneam; ipse autem sibi imputet, quod antea illam acceptauit, neque obiecent, idoneam non esse. l. si is, a quo. §. vltim. ff. vt in poss. legat. & affirmat Molina vbi supra. nu. 11. Excipitur, nisi fideiussiones dati aufugissent, aut facti essent non soluendo ex post facto bonorum suorum amissione: tunc enim denuo cautio erit adhibenda. l. placet. ff. vt in poss. legat. & alijs iuribus, quae Molina ibidem citat.

8. Esse autem debet praedicta cautio idonea. l. quoties. ff. qui satisficiat. cog. Quando autem ex magna estimatione maioratus, vt si esset regnum, regens ducatus, aut marchionatus, vel alius opulentissimus maioratus, pro quo sufficienter fideiussores adhiberi non possent, tunc ea cautio erit praestanda, quae, iuxta rei qualitatem, praestari possit, argumento. l. de creatione. C. de episcop. audient illis verbis; si autem non satis eius censu, inueniatur, tunc ex fideiussione, in qua non possibile est, eam explorari. Ad quod textum Albericus ait, ita consultum fuisse

in fauorem Reginae Franciae; quae fuit uxor filij sui primogeniti. Cocinit. l. vlt. §. si autem non talis. C. de curat. furios. Vbi eadem verba habentur cum illis, quae ex l. de creatione relata sunt; & affirmant multum quod Molina vbi supra. n. 19. refert ac sequitur.

9. Eam vero satisfactionem petere a maioratus possessore is solus potest, qui proxime est ei successurus: vt enim habetur. l. Paulus. ff. de pre-torijs stipulat. eadem ratio petere satisfactionem videtur, si, quem alius antecedit. Vtrum autem, si proximus successor absens, aut impeditus sit, vel sit negligens, possit eam petere, qui vltimis proximè vocatur, alibi dicitur. Quod si multi pretendant vnusquisque eorum se esse proximè successore, tunc singulis satisficendum: quoniam possessor maioratus in eo non gravatur; quandoquidem eodem fideiussore potest singulis, & omnibus, cauere, futurumque sit, vt vni tantum eorum teneatur. Ita habetur. l. si duo. ff. vt legatorum. nomi. caueat. Atque haec omnia affirmat Molina vbi supra. n. 20.

10. Forma autem satisfactionis praestandae, haec erit. Quod fideiussores se alstringant, maioratus possessorem, adueniente die, restituendi rem, aut res, maioratus subiectas, integre eas restitutum, dolumque malum in maioratus restitutione abusu-rom, ita vt neque in rebus maioratus seruitus aliqua imponetur, neque aliquid aliud dolo fiet, ex quo deteriores reddantur. l. i. ff. vt legat. nomi. caueat. & l. vlt. in fine. C. delegat. & affirmat communis doctorum sententia, quam Molina vbi supra. nu. 24. refert ac sequitur. Non tamen tenetur maioratus possessor cautionem praestare de rebus maioratus arbitrio boni viri fructu- dis: haec quippe cautio ab usufructuario praestatur, vt habetur. l. i. ff. usufructuarius quemadmodum caueat, & quid ea cautio contineat disp. 7. dictum est: non vero praestatur a possessore maioratus, qui interim dum legitimus possessor illius est, verè est dominus rerum maioratus, vt disp. 3. & alia.

11. Sepe dictum a nobis est: dominus enim rei, etiam si illa restitutioni sit subiecta, non hanc posteriori cautionem praestat, sed solum illi priorè, quae longe pauciora continet, vt cum Azone affirmat Molina vbi supra. n. 25. Quis autem testator remittere possit fideicommissario, ac maioratus possessori, priorè illam cautionem, vt supra ostensum est, non tamè potest remittere posteriorem.

riorem cautionem usufructuario, vt disp. 7. dictum est, & habetur. l. scire debetis. C. vt in posset. legat. l. si pecunia. ff. eod. tit. & l. 1. C. de usufructu atque affirmat Bart. & communis doctorum sententia, quam Molina vbi supra. n. 27. refert ac sequitur. Qui merito cum Aries Finello. l. 1. C. de bon. mater. part. 2. n. 67. & alijs, rejicit sententiam Baldi, & quorundam aliorum, qui dixerunt, quanvis testator remittere non possit usufructuario eam cautionem, posse nihilominus ei concedere, vt adhibere possit fideiussorem pauperem, minimeque idoneum. Iura quippe statuunt, usufructuarii debere ea in parte caueri: vtiliter ac idonee. §. constituitur inst. de usufructu: obligatio autem inopis, nulla censetur, pariaque sunt, non fideiussorem, & fideiussorem minime idonee. l. quoties. ff. qui satisfacere cog.

8 Quando fideicommissarius, aut possessor maioratus, esset de liberis primi gradus institutoris maioratus, hoc est (vt disp. 187. §. quz hactenus, est explicatum) de liberis institutoris, quibus legitima portio in bonis institutoris debetur, & immediatus vltior successor, esset etiam de numero descendendum ex primo institutore, tunc talis fideicommissarius, aut possessor maioratus, satisfacere non tenetur successori immediato, nisi institutor satisfacere precepisset. Ita habetur. l. iubeamus. §. in supra. dictis, & §. Illud etiam, iuncto principio eiusdem leg. C. ad Trebell. & affirmant gloss. vlt. §. illud etiam citato, gloss. vlt. l. cum Attemidoram. C. vt in posset. legat. & communis doctorum sententia, quam Molina vbi supra. n. 31. refert ac sequitur. Quia vero, post primum vocatum ad maioratum, raro possessor maioratus esse solet de liberis primi gradus institutoris, raro etiam locum habet hzc exceptio in maioratibus Hispanis, vt Molina ibidem subiungit. Adde verò Molina. n. 32. in hoc euentu, in quo fideicommissarius, aut possessor maioratus, non tenetur satisfacere proximo vltiori successor, posse nihilominus eum proximum successorem cogere possessorem maioratus, vt descriptionem authenticam efficiat bonorum maioratus, vt tempore restitutionis cõstet, quz ea bona sint, quam descriptionem ait, distinctum quid esse ab inventario. Ea autem de re copiose nos diximus disp. 219. ideoque ad eum locum lectorem remittimus.

9 Obstat Molina vbi supra. n. 35. quam-

vis, quz de cautione à possessore maioratus prestanda immediato successor tota hac disputatione dicta sunt, in se sint verissima atque ex principijs iuris euidenter deducta, nihilominus le nunquam vidisse, aut audisse, talem cautionem, extra dispensationis bonorum maioratus suspensionem, præstitam, aut petitam, nunquam fuisse. Arbitratur verò ex ignorantia, quòd præstari deberet, non fuisse petitam, simulque ad id adiuuasse, non multum vtilitatis in ea exigenda interuenire: præsertim cum bona maioratus esse soleant immobilia, quorum dominium & possessio civilis ac naturalis transit ipso iure, defuncto possessore maioratus, ad vltimum ad illum vocatum, etià si aliqua ex illis deuenissent ad tertium aliquem possessorem. Et quòd ad obtinendam actualem possessionem, seu retentionem, eorum bonorum, multa summaria remedia atque exequutia legibus regijs introducta sunt, de quibus infra erit sermo. Existente autem ea consuetudine, vt nec petatur, nec concedatur, sortasse, est & hodie petatur, deneganda esset.

S V M M A R I V M.

DIGNITAS, et personatus, vtrunque proprie vt vnum ab altero distinguitur, quòd vtrunque sit.

1 Dignitas, et personatus latè, quid. In materia honorabilis late si mutantur. In odiosa sumuntur si trahantur.

3 Maioratus: Hispanus, nisi titulum Comitatus, ex. aut iurisdictionem habeat, dignitas non est, nisi latè secundum quid, ac improprie.

4 Successione in maioratu, qui dignitas non est, non priuatur infamia, que nec interfectibile efficit, nec priuatur à successione in bonis liberis. Quando autem eo modo infamia priuatur in super in delictis parata suis omnibus bonis, priuatur etiam eo maioratu.

5 Infamia eodem genere infamie tam priuatur successione in maioratu, cui annexa est, vt sit dignitas: ratione tituli, aut iurisdictionis: quoniam, qui capax est bonorum, quibus annexa est dignitas, est capax annexæ dignitatis, effo incapax esset dignitatis directæ, quam non annexæ ad aliquid aliud acquireret.

6 Beneficium curam habens animarum quando est prohibitum haberi cum alio beneficio, id non intelligitur, si annexè habeatur ad aliud beneficium non incomparabile.

7 Quorum dignitatem sit incapax infamis, et inter eos est, si à republica sit infamia dignitas.

tas, habet annexo redditu, sed ut ipsi accessi
foris sine redditu, et non e contrario.

8 Spuria rixap est maioratus annexam habere
eis dignitatem.

9 Regno ob que delicta privari quis possit, et
quando, esse habeat idoneum successorem, con
cedi regnum alteri possit.

10 Secus privatur feudatarius, si non leuam con
trahat infamiam.

*Infamis num in maioratu succedere
possit. Et num maioratus sit digni
tas. Disp. 620.*

EXAMINANDVM
deinde est, qui in maiora
tu succedere possint. At
que ut melius intelli
gatur, num in maiora
tu succedere possit infamis, ex
plicitur perus est, utrum maioratus dig
nitas sit.

Consentaneum ad Panor. c. de multa, de
prob. nu. 1. Staphilum de liter. grat. de
modo & forma interpretandi, &c. pag.
100. in parvis, ac Syluest. verb. dignitas, &
ad alios, quos citat, dignitas duobus modis
vsurpatur. Vno, pressu, ut distinguitur
a personatu, & a quocunq; alio officio pre
minetiam aliquam habere, ut est curatus,
iudicus, & sunt alia. Dignitas ita sumpta,
consentaneum ad l. honor. si. de honorib. &
muner. est preminetia cum administra
tione, seu iurisdictione. Quod intelligo, de
ordinaria. Vicarij enim pedanei dignitates
non sunt: secus vero de vicario generali, qui
iurisdictionem habet ordinariam, vnum
que tribunal efficit: cum Episcopo, aut
cum quouis alio iudice, cuius est vicarius
generalis, ut tractu. 5. dicitur: qua de cano
ia, ut Staphiluzus vbi supra. n. 12. cum alijs,
quos citat, recte ait, dignitas est. Tamen si
cum tanquam pars dignitatis Episcopi, vni
cam cum illo efficiens dignitatem, censetur,
id non impedit, quo minus aliam dig
nitatem Ecclesiasticam possit simul obti
nere, ut Panor. vbi supra assent. Sic Guar
diani, Abbates, Priores, Rectores, & alij sit
periores religionum, iurisdictionem ordi
nariam in suis religiosis habentes, prelati
ac dignitates sunt, ut Panor. vbi supra asser
mat, & constat ex cap. in damnationibus. &
verum, de elect. lib. 6. Eodem modo Recto
res, seu priores, Ecclesiarum collegialium,

quia iurisdictionem in reliquos eiusdem Ec
clesie ministros habent, dignitates sunt.
Idem asserunt Panor. ibidem, Staphiluzus
vbi supra. n. 3. & alijs, de Archidiacono, qui
ex suo munere, primaque institutione in
Ecclesia, iurisdictionem aliquam habet,
eamque sibi retinet, ex hoc quoque nomine
dignitatem sonat, atque ex consuetudine
inter dignitates computatur, esto multis in
locis nullam hodie iurisdictionem habeat.
Personatus autem pressu, ut ibidem Panor.
ait, est quidam praeminetia in Ecclesia
sine iurisdictione, ut quis habeat litum ho
norificum in choro pra alijs, aut aliud si
mile.

Latè vero sumuntur in iure dignitas, &
personatus, ut comprehendunt utrumque:
quin extenduntur etiam ad alia officia: ut
curatus interdum appellatur personatus.
Hæc vero evenisse ait Panor. ex varia lo
quendi consuetudine in diversis regio
nibus. Ait vero Staphiluzus vbi supra. n. 3.
quavis in materia larga & fa. orabili, no
mine personatus comprehendatur dig
nitas, & nomine dignitatis comprehendatur
personatus; in materia tamen stricta, non
mine vnius horum alterum non comprehen
dit.

Explicato quid sit dignitas, quod attineat
ad questionem, num maioratus dignitas
sit. Cour. 1. var. res. c. 15. n. 14. in calce. 52.
penultimi, & 4. vlt. ait, maioratus Hispani
um velut dignitatem quandam constitui;
ut, qui eum obtinet, caput sit familie, eiusque
honores præcipuos habeat: esseque dig
nitatem confirmat auctoritate Archidiaconi;
& quorundam aliorum, quos citat. In eadem
sententia est Ant. Gom. l. 46. Tauri. n. 12.
sunt plerique alij, quos Molina lib. 1. de
primog. c. 13. n. 1. refert. Merito tamè Mo
lina ibidem. n. 4. cum Cino, & Carolo Mo
lino affirmat, maioratum Hispanicum in eo
preceps, quod maioratus Hispanicus est, non
esse publicam, propriamque, ac pressam dig
nitatem. Ex accidenti vero, ut si sit regnu
ducatus, marchionatus, vel comitatus; aut
si sine titulo habeat oppidum, aut castra sub
ditos ac iurisdictionem habentia, erit dig
nitas pressa ac proprie, iuxta ea, quæ de dig
nitate pressa ac proprie dicta sunt. Verum
satis ex se, & ex explanatione dignitatis
pressæ ac proprie liquet. Et primum probat
Molina, quoniam quivis privatus, habens
bona in suum tertium & quintum, etiam si
abiectus sit, potest ex illis, absque vlla re
gu seculari, instituire maioratum: quod
si descenditibus, & ascenditibus, careat,

potest similiter etiam instituire ex omnibus suis bonis, vt ex dictis in precedentibus constat: dignitas autem non ab alio, quam à principe, aut ad id à principe facultatem habente, institui potest: sicut in infiditio à principe, supremæ potestate, derivari debet. Quin neque prerogativa primogenitorum, de qua disp. 577. dictum est, & quæ hodie locum habet in Gallia, dignitas propriè appellari potest, vt ex explicatione dignitatis propriè est manifestum: alioquin primogeniti omnes in dignitate eis in regionibus dicendi essent consilii, quod nemo concedet. Illa quippe prerogativa, vt cum Cinò Molina ibi supra rectè ait, familiaris ac domestica est, non verò publicæ eaque ratione, vt cum Carolo Molina eo subiungit, non propriè, sed largè duntaxat & improprie sumpto vocabulo, appellari potest dignitas: quo modo eam sumpsisse doctores contrariè sententiæ est censendum, atque exponendum.

Quesf.

His ita constitutis, vt ad præcipuam questionem deveniamus, suaderi potest, infamiam, siue iuris, siue facti infamiam, succedere non posse in maioratu, præsertim quando maioratus est dignitas, annexamve habet dignitatem.

Argumentum primam.

Primo, quoniam notati infamia iuris, aut facti, non ascendunt ad dignitates. l. 2. C. de dignitat. lib. 12. & l. 1. C. de infamib. lib. 10. glossa. l. 2. §. miles, verb. sacramento, ff. de his, qui notantur infamia, Bart. & alij, quos Molina. c. 13. citato. n. 3. refert. Probare etiam idem in re proposita, videtur. l. 2. tit. 15. part. 2. vbi de successione in Regno Castellæ, ad cuius exemplum succeditur in Hispaniarum maioratibus, sic est dispositum: *succede el pariente más propinquo, siendo hombre para ello, e no siendo becho cosa, por lo de lo deuenir perder.*

Secund.

Secundo, quoniam infamis repellitur à successione in feudo, quin & propter infamiam superuenientem, priuatur feudo iam acquisito, vt constat. c. 1. iuncta glossa. r. ibi, an ille, qui interfecit fratrem domini, &c. & ex c. 2. §. illud, argumento à contrario sensu, quæ fuit prima causa, benef. amittit & affirmant doctores, quos Molina vbi supra. n. 10. refert ac sequitur.

4
Prima conclus.

Prima hæc de re conclusio est. Quando infamia non est talis, quæ infamem intestabilem reddat, & incapacem successioneis vti quæ tunc neque eum priuat successione in eo maioratu, qui non est dignitas. Hanc statuit Molina vbi supra. n. 11. Probatur verò,

A quoniam infamis ex infamia, de qua loquimur, potest hæres institui, potestque ei legari, & fideicomitti, neque leges ab eo tollunt iura successioneis. l. in arenam, & l. fratres. C. de officio testam. inst. cod. tit. in prin. vers. soror. Bart. & communis sententia, quam ibidem Molina refert ac sequitur, sicut etiam, ob eam infamiam, non amittit potestatem testandi de suis bonis, argumento. l. 2. C. de secund. nup. & affirmat Molina ibidem cum alijs, quos citat: ergo eiusmodi infamis non priuatur successione in eo maioratu, qui non est dignitas. Quando autem infamis ob aliquod crimen, in super in penam priuatur bonis, successioneque, tunc utique, sicut ut amittit alia bona, ita amittit maioratum: & sicut priuatus censetur successione in alijs bonis, sic etiam successione in maioratu. Ita Molina vbi supra. n. 11.

Secunda conclusio. Quando aliquis infamis, de qua precedente conclusione est sermo, est infamis, propter eam non priuatur successione in eo maioratu, qui infamem dignitatem habet. Ita Molina vbi supra. n. 13. & consentiunt alij. Ratio autem est, quoniam licet, ex dispositione iuris, infamis repellatur à dignitatibus obtinendis, & ab obtentis, id tamen locum habet ad verum est, quando de sola dignitate agitur principaliter: secus verò, quando annexa est bonis, in quibus succeditur: in consequentiam enim bonorum, quibus ea dignitas est annexa, succedere etiam potest per accedens in dignitate eis annexa: quoniam propter est priuandus non est successione in bonis, quibus illa est annexa, & quorum, ea seclusa, est capax. Ita decidit notabiliter ac optime Baldus. l. 1. n. 1. C. de secund. nup. quem sequuntur Molina & multi alij, quos n. 13. citato refert. Agens enim ibi Baldus de muliere, quæ ante annum elapsum à morte prioris mariti secundo nubit, eratque de iure communis infamis, tametsi doctore canonico ea pœna, & aliz, sublatæ ab ea hodie sint, vt disp. 145. dictum est, sic Baldus de ea ait, Pone, quod quedam mulier, quæ habet comitatum ex successione parentum, nubit infra annum latus, nunquid ipsam dignitatem & Comitatum perdet? Videtur, quod sic, quia est infamis. Contrariam credo, quia ista dignitas & iurisdiclio est quid hereditarium: & ista mulier retinebat bonum, ut hic id est, nubendo non amittebat sua bona) ite ista dignitas venit in consequentiam hereditatis, & est annexa territorio: & aliquid retinetur in consequentiam, quod non

Secunda conclus.

C retinetur

autem proposita, ut multipliciter, satisque
efficaciter est ostensum, prohibitio digni-
tatis in fama, est solum directè & secus verò
accessoriè, in consequentiam rei alterius,
ad quam non est inhabilis, & cui ea digni-
tas est annexa. Ac planè lex in prin. ff. de
auctor. tuto. ostendit, eo modo intelligen-
dum esse regulam illam: nam interpretatur. Vi-
dianus, prohibitionem, quæ tutor prohibe-
tur præstare in suum commodum auctori-
tatem suam minori; intelligendam esse; in
suum commodum principaliter ac directè:
secus verò minus principaliter & accessoriè,
intendendo præcipuè commodum mi-
noris.

Obiectio.

Non item aduersus hætenus dicta ob-
stat, si quis dicat, quod principaliter in ma-
ioratu attendi debet, esse iurisdictionem &
dignitatem: quare, qui in capax est dignita-
tis ob infamiam, erit etiam, in consequen-
tiâ iurisdictionis ac dignitatis, incapax suc-
cessionis in bonis, quæ eam iurisdictionem
ac dignitatem habent coniunctam. Non, in
eodem, id obstat. Quoniam re vera, quando
maioratus habet iurisdictionem & dignita-
tem, quod est principale, tanquam id, cui
alterum est annexum, sunt bona ipsa, quæ
iurisdictionem ac dignitatem, tanquam qua-
litatem & ornamentum, habent adiuncta,
& non è contra, bona ipsa consenserunt ut qua-
litates & ornamentum: addidit atque ad-
iungit iurisdictioni se dignitari: id quod
manifestè censet Baldus in fundamento ex
ipso adducto, quem ceteri sequuntur: con-
uenitque decisio. c. super eo, de præb. lib. 6.
supra relata: in præbenda enim illa, cui pa-
rochia cum cura animarum, & iurisdictione
spirituali, est adiecta, licet dignior sit pa-
rochia, præbenda tamen censetur principa-
lis, tanquam id, cui alterum est annexum:
quare licet in maioriatibus illis ac splen-
didior sit iurisdictione ac dignitas, quam sint
bona alia, quibus iurisdictione ac dignitas
est adiuncta & colligata, id tamen non im-
pedit, quod rationem qualitatis, atque ad-
iuncti & annexi habent comparatione eo-
rum bonorum, illaque proinde sequatur,
& non è contra: id quod aperte colligitur
ex. l. & si non sint, §. peruenimus. ff. de auro
& argenti. legat. Vbi iuriconsultus ait, gē-
mas ionge pretio flores auro insculptas, ce-
dere auro tanquam principali, ad quod or-
nandum sunt appositæ, rationemque red-
dit, dicens. *Semper enim, eam querimus, quid
aut cedat, illud spectamus, quid cuius rei ornanda
causa adhibeatur.* Vnde, quando in patrona-

tu ad præsentandū ad beneficia, annexum
est bonis aliquibus temporalibus, sequente
bona illa tanquam adiunctum, & non è con-
tra; venditisque bonis illis temporalibus,
cum eis tranfit, esset plaris emanatur, pro-
pter eam qualitatem adiunctam, quæ omni-
no est inuendibilis, si

Confirmari etiam potest secunda con-
clusio proposita. Quoniam expulso infam-
is à dignitatibus, & officiis publicis, intel-
ligenda est, de officiis & dignitatibus, à re-
publica ipsa institutis, quæ sunt bona ipsius
republicæ, ut conferantur sui membris,

in quibus bonis plus iuris habet princeps,
ad prohibendum, ne in illis succedant,
esse conferantur, qui tales, vel tales quali-
tates habuerint, quàm in alijs privatorem

bonis: non verò intelligitur de dignitatibus
annexis bonis privatorem, quæ privatae,
sive interueniente Regis facultate, siue uol-
untate instituerent, ut ordine successione de-
scenderent ad suos posteros, ad eosque, qui
essent de sua familia, vel ad quos pro suo at-
tributio ad ea vocarent: in his enim princi-
pe non tantam potestatem habent, quan-
tam in illis alijs. Et quantum iurisdictione

omnis, maioratus, & dignitas, à principe
fuerit à principio deriuata, aut concessa;
postquam tamen eam concessit, vel pretio;
quo oppida maioratus ex ipso fuerunt emp-
ta, vel collata in remaneratione obsequio-
rum, ac rerum benegestrarum pro republi-
ca, tam ipsa, quàm titulus ducatus, marchio-
natus, aut comitatus; ut eo modo successio-
ne deuenirent, vel certè donatione ex
parte, aut omnino, utique non tantam po-
testatem habet princeps in eis bonis, & in
dignitatibus, semel ita ita concessis, quan-
tam habet in illis alijs dignitatibus & offi-
cijs publicis. Quando autem dignitas ali-
qua creata esset in republica, seu munus
cum redditibus oppidorum illi annexis, aut
cum alio emolumento, velut stipendio eius
muneris, tunc, quantum concessa esset officii
& successoribus ordine quodam, si tamen
aliquis, qui in ea succedere debebat, aut
qui illam iam obtinebat, efficeretur infam-
is, privaretur illa, & denegaret ad vltimū
ad illam vocatum: quoniam tunc principa-
le esset ea dignitas ac munus in republica,
& accessorium, in competentem sustentationem,
essent bona illi annexa.

Considerandè ad hætenus dicta, obser-
uat Molina ubi supra, n. 16. cum plerisque
alijs, quos citat. Quamvis spiritus vilis con-
ditionis reputetur, cum tamen succedere
posset

posse in maiori, etiam si iurisdictionem ac dignitatem habeat annexam, modò tamen si spiritus capax sit successionis comparatione eius, qui talem maiorum instituit, quique eiusmodi spiritum ad eum maiorem vocat.

Ad primam
argum.

Ad priorem partem primi argumenti ex hactenus dictis suis constat, duo illa iura Codicis non esse intelligenda de dignitatibus, in quibus succeditur in consequentiam aliorum bonorum, quibus tales dignitates, tanquam principalibus, sunt annexæ, ut sunt dignitates maiorum, sed de dignitatibus, quæ principaliter acquiruntur, & sunt bona, seu munera reipublicæ.

Quod ad secundam partem attinet. Greg. Lopez ibi, & Molina c. 11. citato. n. 7. verba illa priora, *sendo hombre para ello*, intelligunt de aptitudine personæ, seculus moribus, ut dummodò non sit amens, fatuus, mutus & surdus, aut alio simili affectu naturali defectu. Posteriora verò, nempe, *no auiedo decho cose, porque lo deuiese perder*, intelligunt de aptitudine proveniente ex moribus. Quoniam, quoniam priora verba ex se, aptitudinem etiam proveniente ex moribus comprehendunt; additione, tamè posteriores, intelligenda sunt de aptitudine naturali. Potest etiam dici, posteriora verba addita fuisse ad maiorem explicationem, & expressionem. Quod ad primam aptitudinem attinet, dicatur tribus dispositionibus sequentibus quovisq; contraria ineptitudo impediatur, aut non impediatur, successionem in Regno, & in alijs maioratibus.

Quod verò attinet ad posteriorem aptitudinem, dicendum est cum Greg. Lopez, & Molina ubi supra, & cum plerisque alijs, quos citant. Ob infamiam, aut delictum, regulariter non priuari aliquem regni successionem, aut regnum, nisi crimen sit hæreticis, ob quod, ut amittit alia bona, sic etiam regni successionem, aut regnum iam adeptum. Ob crimen etiam legè maiestatis humanæ, ut si filius Regi patri, aut alter, qui ius succedendi habet, ultimo possessor, mortem illi, aut deturbationem à regno intenter, vel bellum adversus suam rempublicam iniuste inferat, amittit regni successionem. Si item perniciosus valde esset Ecclesiæ, aut suæ propriæ reipublicæ, priuari possit regno, successionemque in illo. Imò quando successor esset hæreticus, aut perniciosus valde Ecclesiæ, esto haberet filium, aut alium proximiorum consanguineum, minimè confortem in eo delicto, ad

quem regnum devolui deberet, posset Summus Pontifex concedere regnum illud alijs, qui sua potentia illum expellerent, depellerentque de regno, quando legitimus aliquis successor non posset, aut non vellet, si efficere à quoniam id postulat bonum commune Ecclesiæ, & regulariter regni etiam illius: satis tamen est, id omnino postulare Ecclesiæ bonum spirituale, ut disp. 29. ostensum est. In alijs autem maioratibus privatis, quoniam possessor hæreticus, aut perniciosus bono publico, sufficienter coerceri potest ac puniri à principe, cui est subiectus, locum non habet, ut in maiorum concedatur alicui extraneo, & priusquam eo is, qui in defectum talis hæretici, aut pernicioli bono publico, ad eum maiorum vocatur, eique successionem est aptus.

Ad secundum dicendum est, quoniam id verum sit in feudo (modò tamen infamia sit gravis: nam ob leuem infamiam feudum non amittit, neque expellitur ab alia dignitate, ut haberetur. c. 1. §. illud, quæ fuit prima causæ, benef. amittit. & cum Baldo Inn. & alijs, affirmat Molina ubi supra. c. 20. in maiori tamen id non habere locum. Neque est validum in re proposita argumentum à feudo ad maiorum: præsertim cum ratio, ob quam id in feudo est statutum, nempe quia infamis non potest esse in curia, ut expresse habetur. c. 1. an ille qui interfecit fratrem domini, & feudatarius teneatur ad veritatem personale principi exhibendum, locum non habeat in maioratibus.

16
Ad secundam.

SUMMARY.

AMENS succedit in maiori iurisdictionem & munus exercitandum annexum non habente.

- Quando maioratus est regnum, aut dignitatem, contrarie referuntur opinionem.
- Regno iam adeptum, non priuari amens, etiam ob amentiam perperum, sed illi datur curator, & administrator loco illius, sit quid quando natus est sane mentis, & ante regnum adeptum, incidit in amentiam, cui debet lucida iocundalia. Longè minus priuari potest alijs maioratibus, qui regno priuari non possunt.
- Preteritur soboles talis amentis, postea quod ipse sit excludendus à regno, aut maioratu, nondum adeptis, fratri talis amentis.
- Amentis, aut aliter, ex defectu naturali ineptus regimini regni, aut alterius maioratus, excludi non debet ab eius nominem adeptis, sed tradi

illi debet carere & administrator loco illi.
ut. Recipitur in hoc regno, nisi sit collateralis;
qui alioquin succedere in regno deberet.

Utrum ament succedere possit in ma

1. 167. Disp. 62.

VANDO maioratus
constat bonis nullam
habentibus iurisdic-
tionem, ac munus annexu
exercendum, tunc du-
bitum non est, amentem
autem à natiuitate, per-
petuamque amentiam, suc-
cedere posse in eo maioratu, perinde atque
in alijs similibus bonis, nullo vinculo ma-
ioratus subiectis. Ita Molina lib. 1. de pri-
mog. c. 13. n. 12. Ant. Gom. l. 40. Tauri. n.
69. Greg. Lopez. l. 2. verb. *siendo para ello*,
& communis opinio, quam Mol. na refert.
Ratio autem est, quoniam amentia non red-
dit amentem incapacem successione. l. 1.
fi. de bon. poss. in inf. vel furios. delata. l.
vlt. §. tali. C. de curat. furios. §. sui. in fi. de
hered. quæ ab intest. deferuntur, & alijs iu-
ribus, quæ Molina citat.

2. Quando autem maioratus habet iurisdic-
tionem, aut dignitatem, adiunctam, vo-
luerunt idem esse dicendum Ioan. Igneus,
& Carolus Molinæus, relati à Molina vbi
supra. n. 24. etiam quando maioratus est
regnum, dandumque tunc esse tali Regi
mente capto coadiutorem, qui regni iurisdic-
tionem exerceat, regnumque adminis-
tret. Duocuntur fundamenta illo Baldi, &
communi, disputatioque præcedente rela-
to: quoniam successio in eam iurisdic-
tionem ac dignitatem, est in consequentiam
aliorum bonorum, quibus ea iurisdic-
tio & dignitas est annexæ, & quorum talis ament
est capax.

Contraria verò sententia est communis
multorum, quos referunt ac sequuntur Mo-
lina vbi supra. n. 25. Ant. Gom. l. 40. Tauri.
n. 69. & Greg. Lopez. l. 2. citata. verb. *siendo*
bombre para ello. Duocuntur, quoniam lex,
aut dispositio priuati, præferens primoge-
nitum secundo genito, aut alteri immédia-
to consanguineo vltimi possessoris, intel-
ligenda non est, quando id esset contra pu-
blicam vtilitatem, quæ consistit in eo, quod
regna, prouincie, diuisiones, ac dignitates,
ab habilibus & idoneis, non verò ab inhabi-
libus, & prorsus ineptis, administrentur, re-
gantur, ac gubernentur: quare lex, aut dis-

A positio priuati, quæ vocat primogenitum,
aut alium proximiorum consanguineum,
ad eiusmodi maioratus habentes iurisdic-
tionem, ac administrationem; intelligendæ
sunt, modò ita vocati ad id sint habiles,
non prorsus inepti. Id quod satis expre-
ssit. l. 2. ritu. 13. part. 2. dum dixit, *siendo bom-
bre para ello*; nulla autem videtur maior inepti-
tudo ex parte persone, seclusis moribus,
quàm carete aliquem vsu rationis perpe-
tuo, maxime à sua natiuitate, aut antequam
ad ipsum regnum deueniat, aut ad alium de
numero maioratus, de quibus loquimur.

B Neque refert, ait Molina vbi supra. n. 29,
quod in ea lege, verba illa, *siendo bombre para*
ello, non sint apposita, dum erat fermo
de descendentes vltimi possessoris; etiã
sceminis, sed postea dum disponitur, quod
deficientibus omnibus omnino descendē-
tibus vltimi possessoris, succedat proxi-
mior consanguineus collateralis vltimi pos-
sessoris, ad idcirco illa restrictio, *siendo bombre para*
ello, quasi id non sit necessarium in
descendentibus vltimi possessoris, sed hã
inhihil eo defectu impediens, succedant, cæ-
terum tunc regnũ administraretur per coad-
iutorem ad id electum per rempublicam,

C aut nominatum à prædecessore. Non, in i-
quam, id refert, ait Molina; quoniam casu
sola restringens apposita in fine scripturæ,
omnia antecessoria restringit. Et quoniam
verba, quæ vltierius subiunguntur, *y no auẽ*
do be. bo cosa, por donde lo deuisse perder, intel-
liguntur, etiã de descendentes, eosque cõ-
prehendunt. R. responderi tamen potest, pri-
mum intelligendum esse, quando restrictio
non est manifestè apposita solam proximè
dicto, vt in ea lege manifestè apponitur. Et
quando non erat peculiaris ratio, cur simi-
liter non apponeretur descendentes. Et

D affectu, enim maiori vltimi possessoris ad
suam sobolem, facili oriri poterant dif-
fensiones & mala, si videret suam so-
bolem minus aptam, repellendam esse
& priuandam regno, faciliusque per sas, &
nefas, curare posset, vt illa persueret
in regno. Præsertim, cùm ineptitudo illa
facile posset superari per coadiutorem, & ex
descendente minus apto generari posset
descendens aptus. Ad secundum dici posset,
illud, etiam non apponeretur, ex se esse ma-
nifestum, neque illud impediret solam
neregnum adimplerentur, sed etiam pri-
uati ob illud possent regno, etiã si adepto,
vt verba illa, *por donde lo deuisse perder*, satis
exprimunt: ineptitudo verò ex parte per-
sonæ

trarie sententiæ fundare solent suam opinionem. Ineptitudo quippe illa Regis Sæclij l'ustani sanè à natura ipsa hinc statim à puncto nascitur, antequam regnum adificeretur; cogita tamen fuit in progressu administrationis: neque tamè privatus fuit regno tanquam in capax illius tempore successione, sed solum fuit constitutus curator, qui loco & nomine illius, regnum administraret. Responderi tamen posset, illud non fuisse mentè captum omnino, sed insufficientem solum ad regni administrationem, in quo eventu, si ceteri ineptitudo esset à puncto natiuitatis, non debebat excludi à successione regni; sed solum tradi illi debebat administrare loco illius. Non tamen satisfacit omnino hæc responsio: Si enim aliquis simpliciter sit ineptus regni administrationi, quia bono communi non expedit, illum administrare regnum, sine ulla spe, quod aliquando rectè ac sufficienter, saltem mediocriter, illud administrabit, utique simpliciter est iudicandum omnino ineptus: quare, si omnimoda ac simpliciter ineptitudo privet à successione regni, iudicandum ille fuisset, nunquam in regno successisset, tanquam ad id semper ineptus. Longè autem minus eiusmodi ineptitudines privare debent à successione in alijs maioratibus: quandoquidem longè facilius impleri ea ineptitudo posset curatore, & admodum praetore, loco & nomine ita inepti. Praeterea cum eiusmodi successores in talibus maioratibus, habeant publicas potestates superiores, quæ providere possint, ac debeant, de idoneis administrationibus: Solum autem video facessere nobis negotium verba illa. l. 2. titu. 15. part. 2. scilicet *bombre para ello*, quæ solum intelligenda arbitror, in successione collateralis in regno, ut perspicue solum in eo eventu loquuntur: in eoque solum illud huius regni voluit, non succedere collateralis: ineptum verò censere omnem enim, qui tempore successione talis esset, ut iudicaretur aptus non futurus ad regni gubernaculum sine curatore, aut administratore, ac proinde censere repellendum à successione in regno omnem amentem, etiam si lucida haberet intervalia, & omnem mutum simul ac surdum, & cæcum, etiam si sagaces essent.

Ad illam verò aliam rationem contrarie opinionis, quod scilicet dispositio vocans primogenitum, intelligenda non sit, contra publicam utilitatem, de inhabili, dicendum est: Inhabilitatem illam supplere elec-

tionem administrationis idoneam, eaque ratione cessare detrimentum reipublicæ: longeque maiora mala publico bono sequi ex eo quod inhabilis à successione esset. repellendus: inde enim seditiones in reipublica, & lites in re gravi, orirentur. Sicut autem constitutus fuit iudicatum reipublicæ, ut Reges usque generationis succederent, esto multi futuri essent minus apti, quàm si electione optatum esset successio, idque ob seditiones reipublicæ, evitandas: ita consultius est reipublicæ non repellere inutilem, suppledo eius ineptitudinem electione coadiutoris & administratoris, quàm illi repellere, eaque via ostiis dissensionibus, & litibus, in re adeo gravi aperire. Ac sanè, si ea ratio contrarie sententiæ vim haberet, eodem modo dicendum esset, inutilem expellendum esse à regno etiam iam adeptum: quod autores eius sententiæ negant.

SUMMARIUM.

1. **SURDUS** simul ac mutus non repellitur à maioratu iurisdictionem ac dignitatem non habente antecessorem.

2. **Mutus, aut cæcus, etiam non à natiuitate, succedere non possunt in fructu, quod servitium persone exigit. Scus si illud non exigit.**

3. **Surdus simul ac mutus, & cæcus, non repelluntur à regno, aut ab alio maioratu iurisdictionem habente. Excipitur in hoc regno, si collateralis sit comparatione ultimi possessoris.**

4. **Iudices esse non possunt cæcus, & surdus.**

Utrum surdus simul ac mutus, stemma cæcus, succedere in maioratu possint. Disp. 52. 2.

QUANDO maioratus constat ex bonis nullam iurisdictionem ac dignitatem habentibus auctoritatem, dicendum est, etiam si successor mutus simul sit ac surdus à natiuitate, non propterea repellendum esse à successione in eo maioratu: idque propter rationem similem ei, quam disputatione præcedente, reddidimus, cum mente captus perperus è sua natiuitate, expelli non posset à tali maioratu. Quin videlicet mutus & surdus incapax non est ad succedendum in bonis, quàm potius iura

successio-

Ad id vnde ducuntur.

201 (167)

successionis illi conceduntur. I. mutui ff. de acquir. hered. §. ult. iust. de hered. qual. & l. 1. §. mutus. ff. de heredi. instit. quare succedere; optimè poterit, etiam in bonis vinculis, quando annexam non habent iurisdictionem ac dignitatem.

Confirmari hoc potest, quoniam licet mutus, aut cæcus; etiam si tales non sint à matuitate, sed postea ex accidente, succedere non possint in feudo. c. 1. an mutus, vel alius imperfectus c. 1. §. motus, Episcopus vel Abbatem, ubi habetur, mutum ex accidente retinere non posse feudum antea adeptum; relinquendum tamen illi esse ex re ditibus, ita ut non egeat, & dilucidius. l. 6. titu. 26. part. 4: id tamen locum non habet, quando feudum nullum exigit servitium; aut exigit tale; quod præstari possit à muto, aut à cæco, ut constat ex ratione, quam reddunt prædicta iura, cor mutus, & cæcus, non possint succedere in feudo; quia videlicet non possunt præstare servitium, & affirmant Greg. Lopez. l. 6. citata verb. nudo o ergo, & Molina hb. 1. de primog. c. 13. n. 43; & communis sententia, quam referunt: quare, cum eiusmodi maioratus nullum exigant servitium; neque habeant aliquam administrationem, succedere in illis poterunt mutus, & cæcus.

Quando autem maioratus habet annexam aliquam iurisdictionem, potest suaderi, mutum succedere non posse in eo maioratu. Primo, quoniam mutus succedere non potest in feudo, quando feudum habet adiunctum onus servitii, quod à muto præstari non possit, ut ex iuribus proxime citatis constat. Item ergo mutus in d. esse non possit, atque adeo neque iurisdictionem exercere; ut constat. l. cum prætor. §. ult. ff. de iudicijs; & l. 4. titu. 42. part. 3. validum quæ sit argumentum à feudo ad maioratum, quando cernitur eadem ratio, consequens est; ut mutus succedere non possit in eiusmodi maioratu.

Secundo, quoniam in hoc regno. l. 6. citata, titu. 26. part. 4. hæc eum est, ut mutus, surdus, aut cæcus, succedere non possit in feudo: in hoc autem regno, nullum aliud feudi genus fuit, vquam auditum, quàm cœcelaciones factæ à principe nobilibus oppidorum cum iurisdictione, ob quæ oppida tales nobiles evenirent ad certum servitium; ut ad faciendum principi tempore belli certo numero militum, qui vulgo in

feri dicuntur, & ad alia: eaque de causa, ratione eiusmodi oppidorum, vassalli Regis peculiariter nuncupantur: licet enim ceteri etiam in hoc regno vassalli Regis sicut ac dicantur, ad fidelitatem ei stricti, consuetudine tamen est obtentum, ut peculiariter hi vassalli Regis, ratione eiusmodi oppidorum, dicantur, ut colligitur ex l. 1. in fine titu. 25. iuncta l. 2. titu. 26. part. 4. sicque in regijs provisionibus & epistolis, hi peculiariter dicuntur vassalli ratione oppidorum, ut Molina ubi supra. n. 48. ait: quo fit, ut de iure huius regni, mutus non succedat in eiusmodi maioratibus iurisdictionem habentibus.

Confirmatur præcedens ratio, quoniam licet eiusmodi concessiones oppidorum in Hispanijs naturam feudi in ceteris non retineant, feuda tamen ex consuetudine Hispaniarum dici possunt, ac proinde in illis locum habebit dispositio. l. 6. citatæ, ut in eis succedere non possint surdus, mutus, aut cæcus. Etenim diversæ provincie diversas servant consuetudines in feudis: in Italia quippe, mortuo parente feudi possessore, equis portionibus diuiditur feudum inter filios: in Gallia verò primogenitus succedit in toto feudo: & in Germania diversa consuetudo servatur, ut affirmant multi; quos Molina ubi supra. n. 49. refert ac sequitur. Unde Baldus, & alij, quos Molina ibidem. n. 50. sequitur, recte affirmant, si Germano concedatur feudum in Italia, censeri concessum iuxta Italice consuetudinem: Si verò Italo concedatur in Germania censeri concessum iuxta Germanicæ consuetudinem. Quia ratione, quantum in aliquibus feuda aliqua à natura feudorum degenerent: feuda tamen censentur: præter enim, aut consuetudine, à natura feudi potest recedi, & nihilominus, feudum propriam naturam feudi non servans: feudum adhuc erit, fuitque iocundè servandæ ceteris leges & conditiones feudi, ut habetur c. 1. de feudo non habente propriam naturam feudi, & consentit ubi supra Molina. n. 51. cum videretur, quod scilicet qui cum Baldo, & alijs, sub iungit, esto dominus vassallum omni servitio liberet, non proinde feudum ratione cuius tale servitium antea debebatur, desinere esse feudum.

Tertio, mutus, eo quod sit inhabilis ad regnum gubernandum, non succedit in regno, ut constat ex illis verbis. l. 2. citatæ, 25. part. 5. siendo hombre para ello: ergo neque in alijs

in alijs maioratibus habentibus iurisdic-
tionem oppidorum. Consequentia proba-
tur. Tū quia in maioratibus Hispanis, quan-
do aliud non est dispositum, eo modo
succeditur, quo in regno, ad cuius exēplū
sunt instituti. Tum etiam quoniam num-
quidque oppidum respública suo modo
censetur, nominēque reipublice ad multa
comprehenditur, ut ad effectum, ut restitū-
tio in integrū ei concedatur eo modo, quo
reipublice integrē conceditur, ut suo lo-
co in calce materiz de cōtrañibus dictum
est. magnumque detrimentum oppido etiam
sequatur ex eo, quod inhabilis ad ipsum re-
surgendum, ei præciatur.

C. 47. 1. 1.

Quartò, quoniam id videtur disposi-
tum. l. 1. o. titu. 4. lib. 6. nouz collect. quē
sic habet. *Quando acciere, que algunos de los
posillos, que de nos tienen tierra, muriere, sean
proveydos de la libranga del sueldo sus hijos, pri-
mogenitos, que fueren habiles para ello: y así lo
entendemos mandar, y lo mismo entendemos han-
zer de la lincas, y officios de raciones y quitan-
cias, que vacaren.*

3

Cum disputatione præcedente dictum
à nobis sit, amontē perpetua amētia, etiam
si à natiuitate sit talis, expellendum non ef-
se à regni successione, nisi quando succedere
deberet collateralis ea inhabitare as-
fectus; idque propter dispositionem legis. 2.
titu. 25. part. 2. quæ id in eo solo euentu sta-
tuit; à successione verò in alijs maioratibus
talem amontē expellendum non esse, sa-
pe longè maiori cum ratione idem dicen-
dum est de mutuo, qui compos sui est, con-
tractusque, qui verbis non indigent, ut
siant, valide cum eo celebrantur, etiam si-
nè curatore, ut cum Bart. & communī doc-
torum sententia affirmat Molina vbi su-
pra. n. 59. Mutuum verò censemus repel-
lendum à regni successione, si collateralis
sit vltimo possessori, propter dispositionem
legis. 2. citatę; eo quod verè inhabilis
sit ad regni administrationem, ut disputa-
tione præcedente à nobis dictum est: à
successione verò in alijs maioratibus mi-
nimè cum expellendum arbitramur: sic-
que definitum fuit in hoc regno circa mar-
chionatum de Villanueva, in quo succes-
sit mutus & surdus à natiuitate, quem ex
facie nouimus coniugatum, & in pos-
sessione sui marchionatus. Molina autem
vbi supra. n. 48. nobiscum hac in re con-
sensit, neque excipit, ut nos, quando col-
lateralis mutus succedere debebat vltimo
possessori. Arbitror tamen eum non multo

tum secum consentire, dum amontē cen-
set expellendum, & non mutuum simul ac
surdum à natiuitate; cum hic etiam sim-
pliciter ineptus sit regimini regni.

Ad primū
argumētū.

Ad primum argumentum in contras-
rium, concessa maiori, & minori ibi virtu-
te subsumpta, quoad priorem partem, ne-
ganda est quoad posteriorem, nempe vali-
dum esse argumentum à feudo ad maiora-
tum, quando militat utrobique eadem ra-
tio. Si enim aliquid in feudo constitutum
sit extra regulas iuris communis, nempe
quod mutus, surdus, ac cæcus, repellatur
à successione in feudo, eo quod idoneus
non sit ad præstandum seruitutem feudo
annexum, sicut iura illa nullam vim ha-
bent in maioratibus ob aliam æqualem, aut
etiam maiorem ineptitudinem ad maiora-
tum, antequàm idem expressim in maio-
ratibus statuitur: quoniam exorbitantia
à iure communi statuta in feudis, exten-
denda non sunt ad alia ex eo solum, quod
circa feuda sunt sancita. Adde, in maio-
ratibus iurisdictionem, ad quam exercen-
dum per se ipsum ineptus est mutus, posse
exerceri per interpositam personam ad id
electam.

C

Ad secundum dicendum est, legem il-
lam. 6. de solis feudis propriè loquī, ut
paret illam expendenti, & consentienti cum
alijs legibus eiusdem tituli, & tituli. 25.
antecedentis: conditores enim Particu-
larum, etiam de feudis proprijs notitiam ali-
quam tradere voluerunt, colligendo &
inferendo in eisdem Particulis iura aliqua
feudorum vnā cum alijs dispositionibus
iuris ciuilibus, & canonici, ut summi iuris,
quos colligebant ac tradebant, integra ef-
ficeret & perfecta, siue in Hispanijs vius ali-
quis esset feudorum, siue non. Præsertim
quia esse poterat in futurum aliquis feo-
dorum vius, & quia expedit, iurisperitos
notitiam aliquam habere eorum omnium,
quorum mentio fit in iure communi, ut
ex parte sciant ea, quorum vius & dispo-
sicio est in alijs prouincijs, & ut non labo-
rent in æquiuoco, ac decipiantur. Adde,
præsertim in Galicia, vsū aliquem esse
feudorum: multi enim feudatarij sunt Ec-
clesię Sancti Jacobi, & alijs Ecclesijs ac
monasterijs. Quamvis autem in eis iuribus
Particularum, quorum mentio fit in secundo
argumento, sermo sit de eo genere vassal-
lorum, vnā cum alijs generibus, quorum
mentio fit in eis legibus, & in alijs eorum
duorū titulorum; tamen de eis non est sermo
tanquam

Ad secundū

n. 52.
vbi dicitur

vbi dicitur

tanquam de feudatarijs, & feudis, sed tanquam de re longè diuersa, vt expèdienti ea iura, etq; cù alijs eorundem titularum conferent, erit satis perspicuum.

Ad confir. Ad confirmationem verò negandum similiter est, ex consuetudine Hispaniarum, eas oppidorum concessiones esse, aut dicta feuda: de eis enim, tanquam de re longè diuersa à feudis, fit mentio in eis duobus titulis, neq; vnquam feuda fuerunt, sed res longè diuersæ: quare, quæ verè in eo argumentum subinguntur, non persuadent eas concessiones feuda esse.

Ad tertiu. Ad tertium negandum est, eam ineptu dinem muti, excludere à successione in regno, aut in alio maioratu, præterquam si sit collateralis vltimo possessori, quoad regni successione, propter id ius politimum huius regni, in eo solo euentu, vt dictum est. Neq; inde potest sumi argumentum ad id extendendum ad alios euentus, aut ad alios maioratus: eò quòd ea dispositio exorbitans sit à regulis iuris communis: neq; est eadem ratio de alijs euentibus, & multò minus de alijs maioratibus, qui facilius & sine detrimento, per interpositam personam ad id electam, administratur, vt dictum est.

Ad quartu. Ad quartum dicendum est, ibi non esse sermonem de maioratibus, sed de filipendijs, quæ à Rege dantur parentibus ad vitam ipsorum; etq; præcipere Regem, vt dentur filiis primogenitis habilibus. Cum enim Rex ea filipendia voluntarie præstet propter seruitium, noluit, vt darentur filiis primogenitis, nisi habiles essent ad id seruitium.

De cæco, & omnino furdo, sed non muto, facilius dicendum est, pòtè eos obtinere, non solum maioratum non habentem annexam iurisdictionem, vt est notissimum, eò quòd iure succedendi non sint priuati; sed etiam habentem iurisdictionem. Licet enim exercere non possint iudicis officium, vt de furdo habetur, l. cum prætor. §. vlt. ff. de iud. & de cæco affirmat glos. & Bart. l. cæcus. ff. eod. titu. habeturq; de vtroq; l. 4. titu. 4. part. 3. obtinere tamè possunt iurisdictionem, quæ per alteru exerceat, vt glossa & Bart. citati, de cæco affirmant. Ad æc, cecum & furdum posse cõstitui re per se idoneos ministros ad exercitium iurisdictionis ac iudicis, & ab illis exigere rationem administrationis: quin simul cum illis poterunt gubernare, ea, ad quæ ipsi minus sunt idonei, per ipsos admittuntur exercendos. Colebantur h. olin. a vbi supra. n. 66. Greg.

22. q. 19

A Lopez. l. 2. titu. 15. part. 2. verb. *fiendo bonum para ello*, & alij, quos citant. Auctor verò propter hæc eadem verba legis illius. 2. si sint collaterales, qui in hoc Castellæ regno succedere debent vltimo eiusdem regni possessori, excludendos esse à successione: eò quòd simpliciter apti non sint ad regnum gubernandum.

S V M M A R I V M.

RELIGIOSVS si nondum professionem emisit, aut in nostra Societate vota coadiutorum, cupax est cuiusque maioratus.

a Religiosi, quorum monasteria in bonis illorum non succedant, si professionem emiserint, aut in nostra Societate emittant vota coadiutorum, neque ipsi, neq; monasteria, succedant in maiori, neque in commoditate illius, sed de voluntate ad vltima vocantur.

3 Quando monasterium succedit in bonis suis religiosi, succedit etiam in commoditate maioratus non habentis iurisdictionem, ad ipsamq; attinentis, dum talis religiosus vixerit: nisi in ista: non excludat religiosum à successione in maiori, vt plerumque fit. Vbi verò religiosus mortuo natus dicitur, maioratus integrè & non moluitur ad vltima vocatur.

4 Religiosi maioratus si iurisdictionem habeant annexam, non succedunt in eo monasterium, neque quod commoditatem.

5 Commendatarij, qui coniugati esse possunt, non excluduntur à successione quoruncunque maioratum, etiam si clasulam habeant excludentem religiosum.

6 Clerici à quoruncunque maioratum successione non excluduntur, nisi in institutione esset clausula, quæ excludatur: et qui solent particulari clausula excludi. Nullusq; eorum censetur exclusus, quando maioratus titulus prescriptionis possideatur, nisi de contrario aperte constet. Quæ item clerici in administratione maioratum exercere per alios debent.

I **D** **Vtrum religiosus, aut clericus, succedere possit in maioratu.** Disp. 523.

Vtrum religiosus, aut clericus, succedere possit in maioratu. Disp. 523.

Religiosus, si nondum professionem emisit, aut in nostra Societate ad gradum coadiutoris assumptus est, succedit in maioratu, quicumque is maioratus sit. Quoniam, visq; ad professionem, aut ad vota coadiutorum in nostra Societate,

M 2

incapax

incapax non est successione in quibuscumque bonis, dominijque illorum, iuxta ea quae disp. 139. & 140. copiose dicta sunt.

Religiosus earum religionum, quarum donus, collegia, ac monasteria, incapax sunt successione loco suorum religiosorum, ut sunt domus, & collegia nostrae Societatis, & monasteria omnia fratrum de observantia. D. Francisci, eorumque, qui strictius adhuc vivunt sub regula eiusdem Beati Francisci, ut duabus disputationibus citatis dictum est: religiosus, inquam, harum religionum, eo ipso, quod professionem emittit, aut in nostra Societate vota coadiutorum, pro mortuo reputatur ad effectum, ut neque ipse, neque monasterium, nec alius loco illius, succedere possit in quibuscumque bonis, sed devolvuntur ad alios heredes ab intestato, aut ad viterius vocatam ex bona, ut duabus disputationibus citatis dictum, explanatque est. Quare eiusmodi religiosi, & monasteria eorum, succedere non possunt in vltimo maiori, sed perinde talis maioratus devolvitur ad vltimus vocatum, ac si religiosus ille à vita discessisset, aut natus non fuisset. Haec facile constat ex ductis duabus disputationibus citatis, & consentis communis doctorum sententia, quam Molina lib. 1. de primog. c. 13. m. 69. sequitur. Qui enim incapax est successione pro mortuo naturaliter reputatur. l. 1. §. 1. sed si patruus. ff. de coniungend. cum emancip. liber.

Quod ad religiosos attinet, quorum monasteria capacia sunt successione loco eorum, dicendum est. Si maioratus non habeat iurisdictionem ac dignitatem annexam, succedere monasterium, ratione eius religiosi, in eo maioratus, recipereque commoditatem totam ex illo interim dum talis religiosus vixerit: eo vero naturaliter mortuo, transire maioratus ad vltimus ad eum vocatum. Quando autem ex prima institutione excluderetur religiosus à successione in eo maioratu, ut plerumque fit, tunc, talis religioso professionem emittente, transiret maioratus ad vltimus ad eum vocatum, nec succederet monasterium. Ratio primae partis est, quoniam eiusmodi monasterium capax est, ratione sui religiosi profecti, successione bonorum, neque est vlla sufficiens ratio, cur non etiam capax sit successione in tali maioratu. Eam partem affirmat communis doctorum sententia, quae inter alios referunt se sequuntur Aot. Gom. l. 40. Tauri. d. 66. Greg. Lopez. l. 2. tit. 5. part. 2. verb. *siempre hombre para ello*; Cama de cif. 6. Molina

2. d. 1. c. 1.

A ubi supra. n. 95. & alij, quos nos disp. 140. citavimus: affirmantque; Cama & Molina ita pronunciatum fuisse in Lusitania, & Castellia. Tamen si Molina non admodum firmus ad eam sententiam accedat: motus praesumpta contraria voluntate institutoris maioratus, qui in bonum, & memoriam suae familiaris, praesumendus est instituisse eum maiori, & ut arma & insignia deferret; quae locum non habent in successione monasterij, nec censendum est institutorem id vellet, aut intendisse. Secunda vero pars, quod scilicet, mortuo eo religioso, transeat maioratus ad vltimus vocatum, facile probatur. Quoniam successio in maiori, est ex vocatione primi institutoris, de quorum numero non est monasterium, neque vocati accipiunt maiori ab vltimo possessore, sed à primo institutore: quare religiosus ille, sua professione, praedictare non potuit talem vocatum, ut, eo mortuo, non succederet, qui succederet, si ipse similiter mortuus in saeculo. Solum ergo obtinebit monasterium maioriatum illum, & commoditatem ex illo, interim dum is religiosus vixerit. Tertia vero pars satis est nota, nec probatione indiget: quoniam primus institutor eam legem apponere potuit bonis ita vinculatis, quae satis congrua est fini, ad quem maioratus solet institui.

E Quando vero maioratus habet iurisdictionem adiunctam, est maius dubium, an similiter succedat monasterium. Pars, quae affirmat, suaderi potest.

Primo, quoniam eiusmodi monasterium capax est successione bonorum ratione illius sui religiosi, ut disp. 139. & 140. copiose ostensum est: ergo, in consequentiam eorum bonorum talis maioratus, quorum paulo antea dictum est esse capacem, erit etiam capax iurisdictionis ac dignitatis eiusdem bonis annexae.

Secundo, quoniam religiosus ille professione emissa retinet ius prioritatis in gradu iurisdic. omnia cognationis, & de se est proximior: quoniam in alijs hereditatibus de bonis succedit ut proximior in gradu, locoque illius succedit monasterium, & excludit remotaiores. Retinet ite in gradu sanguinis, & civitatis, ut de iure civitatis nos diximus disp. 179. Succedit ite in sendo, quod ex eo non debet feracitum, quod à monacho, vel monasterio, praestari non possit, ut, cum communis doctorum sententia, disp. 140. dictum est. Item, existente statuto, quod excludit feminas propter

2. d. 1. c. 1.

2. d. 1. c. 1.

2. d. 1. c. 1.

2. d. 1. c. 1.

Arg. p. 1. m. 1.

Secundum

propter masculos, ipse, monasteriumq; lo-
co illius, excludit feminas, vt hæc omnia
affirmant doctores, quos Molina vbi su-
pra. n. 73. refert ac sequitur: ergo succederet
monasterium, loco talis religionis, in maio-
rati iurisdictionem ac dignitatem anne-
xam habente.

Pars verò quæ negat, confirmatur. Pri-
mò, quoniam ius regni, ducatus, marchio-
natus, comitatus, & similia iura, non tran-
seunt ad monasterium, sed continèd, pro-
fessione emissa, transeunt ad alios, ad quos
iure sanguinis, mortuo eo religioso, erant
deuentura, vt ait glossa. i. c. scripsit nobis.
a. 7. q. 2. tametsi recte subiungat, ex eo tex-
ta n. o. colligid efficaciter, eamq; glossæ
opinionem amplectuntur Archid. & alij,
quos Molina vbi supra. n. 80. Ant. Goma.
l. 20. Tauri. n. 66. & Greg. Lopez. l. 2. titu.
15. part. 2. verb. *siendo hembre parçello*, refe-
ruat ac sequuntur, & nos disp. 1. 40. retulis-
mus ac sequuti fuimus, ac sanè valde abfur-
dum, minimeq; bono communi expediens
esset, quòd eiusmodi iura ad monasterium
transirent, vt ex se est notissimum: cum ex
gloib; ob iurisdictionem annexam eueniat;
eademq; sit ratio de cæteris maioratibus;
habentibus iurisdictionem annexam; & mul-
ti maioratus sine titulo sint, qui: longè ma-
iorem iurisdictionem habent, quàm aliqui
ex maioratibus cum titulo marchionatus,
aut comitatus; neq; certa lititudo iurisdi-
ctionis præscribi possit, vltra quam maio-
ratus non possit deuenire ad monasterium,
& cum qua, aut cum minori, possit; conse-
quens professi qd est, vt nullus maioratus ha-
bens iurisdictionem, possit deuenire ad
monasterium. Secundò, quoniam in se-
cundo, vnde debetur hereditas; quod mona-
stius; ac monasterium præstare non possi-
sunt, non succedit monasterium; vt disp.
240. cum communi doctorum sententia
dictum est: ergo neque succederet in maiora-
ta habente iurisdictionem annexam, quam
congruè monachus & monasterium exer-
cere & administrare non possent. Tertiò;
quoniam in maioratus dispositione, sicut
in quacunq; alia, non succedit, de quo, si
disponens, quando disponebat, interrogar-
etur, an vellet, & intenderet, vt succede-
ret, proculdubio responderet, neganter;
sed dubitandum non est, si institutores
regiorum, ducatum, marchionatum, co-
mitatum, & aliorum maioratum habenti-
um iurisdictionem, interrogarentur,
quando eos instituebant, an vellet, & in-

tendat

tenderent, si aliquis ex vocatis profiteret-
ur religionem, vt monasterium, loco illius,
in eis succederet, eaq; ad ministraret, inte-
rim dum ille viveret, responsurus negan-
ter: ergo monasterium in eis non succedit.

Atq; hæc vrgens ratio non modicum sua-
det, idè dicendum esse de maioratibus non
habentibus iurisdictionem annexam. Quar-
tò, quoniam præcipuus finis institutionum
maioratum, eorum præferim, qui iurisdi-
ctionem habent annexam, est, vt memo-
ria institutoris, eiusq; familia cum splendo-
re conseruetur: exlucessione verò mona-
sterij, toto tempore, quo perleuerat vita
eius, qui ad illum erat vocatus, & professus
est illam religionem, memoria institutoris
maioratus, splendorq; familiæ ipsius, sup-
primuntur, & quasi abolerunt, nec nomen
& arma institutoris, nec familiæ & maio-
rum ornamenta, conspiciuntur & appa-
rent: quo fit, vt credendum non sit, institu-
torem voluisse, & intendisse, vt manaste-
rium in eo euentu succederet. Neq; enim,
quod ad vnum finem & effectum est insti-
tutum, debet operari contrarium. Postre-
mò, quoniam id habet vniuersalis Hispa-
nicarum consuetudo, cui est standum: nun-
quam enim auditum fuit, monasterium suc-
cessisse in maioratu sui religionis professi,
habente iurisdictionem annexam, vt testat-
ur Molina vbi supra. n. 94. qui addit, tem-
pore, quo illa scribebat, ita iudicatum fuisse
in supremo Castellæ senatu in quodam
opulentissimo maioratu, tametsi à senten-
tia fuisse supplicatum, litiq; adhuc pende-
ret. Propter has verò, & alias rationes, quas
Molina vbi supra accumulatur, hanc senten-
tiam amplector, tanquam communè glossæ
& doctorum, quos in prima harum ratio-
num citauimus.

Quod verò attinet ad commendatarios Hispa-
nicarum professos, qui vxores docere
possunt, constat monasteria non compara-
re ipsorum bona, sed ipsos esse vxores do-
minos eorum, quæ acquirunt, neq; esse
intègrè & perfectè religiosos, vt disp. 1. 41.
essentiam à nobis est. Quare capaces sunt
eiusmodi maioratum, in hisq; succedunt
antiquæ Hispanicarum consuetudine, perin-
de ac si commendatarij non essent: & etiam
in maioratus institutione apposita sit clau-
sula, quòd clericus, aut religiosus, non
possit in eo succedere, non propterea eius-
modi commendatarij ab eo excludun-
tur: quoniam non censentur comprehensi
nomine religiosorum simpliciter.

M 3

Illud

Illud verò est obseruandum, monasteria, non idcirco excludi à successione eiusmodi maioratibus, quòd capacia non sint iurisdictionis temporalis, si illis à principibus, aut ab alijs eorum monasteriorum fundatoribus concedantur: multa quippe sunt monasteria, quæ eiusmodi iurisdictiones habent: sed quòd institutores maioratum ad regimen publicum, aut ad splendorem suarum familiarum, & conseruationem nominis ac memoriam ipsorum, nulla ratione cendi sunt vocare ad successionem in eis monasteria, etiam nomine & loco professorum, qui, ante professionem in eis monasterijs, ad eos maioratus essent vocati: neque id expediat bono communi, & regimini populi, conseruationique splendoris familiarum.

Ad primum
argum.

Ad primum ergo argumentum in contrarium, concessio antecedente, neganda est consequentia: quoniam, quòd succedat in eis bonis, & in iurisdictione annexa, apertè est contra mentem & intentum institutorum, cui est standum.

Ad secundum
dem.

Ad secundum, concessis omnibus, quæ in antecedente continentur, neganda est consequentia, propter eandem rationem, quia scilicet repugnat menti & intento institutorum eiusmodi maioratum, vt in eis succedant monasteria loco suorum religiosorum; cui tamen menti ac intento est standum.

Quod ad clericos attinet, dicendū est, succedere posse, non solum in maioratibus, qui non habent iurisdictionem annexam, sed etiam in illis, qui illam annexam habent, etiam in regnis. Quoniam verè capaces illorum sunt, tanquam proprii eorum domini: neque eiusmodi dominatio pugnat cum sacerdotio, aut Pontificatu, etiam Summo: Imò verò & Summus Pontificatus, & aliqui Archiepiscopatus, & Episcopatus, quin & Abbatiz, habere solent iurisdictionem temporalem annexam, ad maiorem splendorem & ornatum eorum dignitatum, vt disp. 24. dictum est. Debent tamè sacerdotes, & Pontifices, administrare eiusmodi temporalia dominia, quoad ea, quæ non decet eos per se ipsos exercere, aut ipsi nimiam curam, & distractionem afferre possent, per ministros ad id electos. Et quando expediret attendere regimini seculari, quale esset regni, zelum, quere debent, beneficia curam animarum habentia. Sic vidimus Cardinalem Henricum, quando morte Sebastiani Regis, suc-

cessit in Lusitaniz regno, tanquam propinquior Regi Sebastiano, reliquisse continuò Archiepiscopatum Euorensem, & Abbatiam de Alcobaga. Quòd autem clerici succedere possint in eiusmodi maioratibus præter consuetudinem receptam, & ea quæ disp. 29. citata à nobis dicta sunt, affirmat communis sententia, quam referunt ac sequuntur Ant. Gom. n. 66. citato, Greg. Lopez, verb. *stando hombre para ello*, sæpius citato, & Molina vbi supra. n. 96. Si tamen

in creatione maioratus appositæ esset clausula, quæ clericos ab eo excluderet, tunc clerici in eo non succederent, vt est perspicuum. Solent autem sæpe maioratus institutores, partim ad tollenda dubia, partim ad remouendos aliquos à maioratum successione, apponere clausulam, quòd in eis succedere non possit amens, motus, furcus, &c. &c. religiosus, clericus, mulier, aut alij, prout institutores plures, aut pauciores, excludere volunt: eisquæ clausulis ac dispositionibus est fidum. Admonet verò bene Molina vbi supra. n. 100. quando maioratus non constat scriptura, sed immemorable præscriptione, non censi præpositam eiusmodi clausulam, nisi occurrente casu aliquis similis fuerit exclusus, tempore ad præscribendum sufficiente: neque plures, vi talis præscriptionis, excludi tunc, quàm fuerit compertum, tempore ad id præscribendum necessario, fuisse exclusos. Ratio est, quoniam immemorabilis præscriptio bonorum aliquorum tanquam maioratus, solum probat, quæ sunt de natura maioratus: non verò hæc alia, quæ maioratui accidentaria sunt.

S. V. M. M. A. R. I. V. M.
MAIORATVM in successione quotiens maior non ceteris præferatur. Id est in capitulo, & in alijs rebus, quæ indiuise, decerni ordine quodam ad unum debent. Ita quis primogenitus dicitur, præsertim inter geminos.
Gemini uterque masculus, aut uterque feminæ, si nati essent, & ignoraretur quis prior, uterque pro indiuiso succederet cum alio in maiore. In regno verò iuxta fortis debentur quæ eorum futuræ. Sic Rex.
Quando matrimonium fuit contractum inter consanguineos, aut affines, sine dispensatione Summi Pontificis, & c. malis de iuribus contrahentium, proles fuit suscepta, esse postea ex dispensatione legitime contrahant, non legitime proles, nec succedat in maioratu, nec præferatur proli

proli legitime postea nate. Et est impedimentum
tum esset de iure humano, non potest dispensare
Summus Pontifex, ut matrimonium an. ea sue-
rit legitimum, nec proinde ea ratione efficere ut
proles fuerit legitima licet quo ad solas in-
habilitates canonicas, et non civiles (de quarum
numero est successio in maiori) postea dis-
pensare Summus Pontifex, ut repetatur ac si
sine illis fuisset natus, et id solum efficere vide-
tur, si dicat, dispensare ut id matr. monium fue-
rit validum. Potest etiam Summus Pontifex
dispensare quoad casum inhabilitatis, est im-
pedimentum esset derivans iure divino.

A Maioratus si quis incapax sit quacunque ra-
tione, succedit proxime vocatus, si incapax res
non sit, alioquin progressio fit inter proximie
vocatos, quosque deueniat ad capax, que
succedit.

6 Ad maioratum proximie vocatus, si incapax
illius ob delictum sit effectus, et a principe res-
tituitur, aut incapax alia ratione in eo ces-
set, tunc, si incapax cesset post mortem vlti-
mi possessoris, aut post delationem maioratus
alia ratione, non succedit ille, sed exclusus ma-
net. Si vero tempore delationis incapax ce-
ssauit, tunc is succedit.

6 Restitutionem principis ex gratia in pristinum
statum non habere locum in preiudicium alteri-
us, qualiter intelligendum.

7 Maioratus successor proximus, si renunciet
successioni in fauorem vltimie vocati, sibi pre-
iudicat: non vero filijs, si eos postea habuerit,
qui succedunt. Ea autem renunciatio si facta es-
set viuentis institutore, nulla esset, nisi insti-
tor consentiret, et in eo consensu persevera-
ret usque ad mortem. Secus si defunctus esset,
et esset alius maioratus possessor. Et quando,
si renuncians minor esset, illi competeret restitu-
tio in integrum.

8 Egregia ex hoc fundamento decisio cuiusdam
euentus in Lusitania.

9 Maioratus duo, si reditus vnius eorum ex-
cedat quantitatem de dos ducentos, non pos-
sunt in hoc regno deuenire ad eundem, sed eli-
gitur, quem eorum vult, et alter deuenit ad son-
canis genitum. Idem quando maioratus ha-
bent conditiones incompatibiles in eodem.

10 Maioratus successor si occidat institutorem, aut
vltimum possiderem, successione priuatur. Et
quis succedit. Et quando commoditas ad sisti non
pertinet, dum interfector viserit.

In maioratum Hispaniam succes-
sione, an maior natus sit ceteris

preferendus. Et quod si illegi-
time natus succedere possit, aut
non possit, in eisdem maioratibus.

Et p. 624.

X dictis disp. 376. 377. &
alijs sequentibus, constat;
in maioratibus Hispanijs,
quando aliud non est ex-
pressum, aut aliud non pos-
tulat representationem, vel

sexus, ratione cuius masculus minor natus
in eodem gradu preferatur femine maiori
natu, neque adest impedimentum, quod ea
successione excludat maiorem natu, lema-
per in maiorado succedere vltimo posses-
ori maiorem, non quidem dignitate, aut alijs
qualitatibus, sed natu, seu ætate. computa-
ta à puncto natiuitatis, qui illi est magis
coniunctus. Imò verò quia in eiusmodi bo-
nis vinculis successio est eo modo à ma-
iori natu in maiorem natu, bona illa maio-
ratus, ac primogenia in Hispanijs dicta sunt,
ut duabus disputationibus citatis explica-
tum est. Ita, cum Tiraquello & alijs, affir-
mat Molina lib. 1. de primogen. c. 1. n. 11. &
2. & Greg. Lopez. l. 1. tit. 1. §. part. 2. verba
Majoria. Qui, cum Angelo, Arctino, & Ro-
derico Xuarez, rectè subiungit, vniuersum
quando aliquid instituitur, ut relinquatur,
ut, indiuisum; deueniat ad aliquos ordines
quodam, ut capella, vel aliud simile, sem-
per intelligi maiorem natu eius gradus aut
qualitatis, preferendum esse ceteris eius-
dem gradus, aut qualitatis, quando aliud
ab institutore non est expressum.

C Porro in maioratibus Hispanijs succedit
vltimo possessori maior natu, etiam si na-
tus sit ante obtentum à tali vltimo posses-
sore cum maioratum; quare preferatur. Na-
to post cum maioratum obtentum, argu-
mento. l. senatoris filium. ff. de senatorib.
illis verbis. Nec interest, an in se aoria dignita-
te illum suscepit, an ante dignitatem si. natoris.
Item aduocatio. C. de aduocatis diuers. iu-
dicio. & l. neq. Dorotheum. C. de de-
curionib. illis verbis. Et si an. pateris illos
tres dignitates natus est, & affirmat Tira-
quellus Licier, & alij. quos referunt ac se
quuntur Molina vbi supra. o. 3. Ant. Gom.
l. 40. Tauri. n. 67. & Greg. Lopez. vbi supra
verbo. sino el hijo mayor, in prin. idq. consue-
tudine est receptum, tametsi res quondam
fuerit contraria.

Censetur maior natus in re proposita, etiam qui mortua matre, ventre scisso, ipse lucem editus est viuent, vt Greg. Lopez ibidem recte subiungit: quoniam per Epicheiam id ita intelligendum est. Talis fuit Cesar, qui inde nomen accepit: & fuit Dux Albanus strenuissimus, ac clarissimus belli dux, qui multis rebus præclare gessit, subiugata Philippo Regi Lusitania, senio confectus, in Olyssiponenſi vrbe vitam finiuit.

Quando duo gemini nascuntur, vt Esau, & Iacob, qui primo loco nascitur, etiam per momentum, censetur primogenitus, esto alter prius fuisse conceptus, aut prius matrem extraxisset: vt Genes. 38. Zaiam prior extraxit manum, quam retraxit, natusque est prior Phares primogenitus Iudæ ex Thamar: & Esau, qui prior fuit natus, primogenitus fuit, obtrunxitque ius primogenituræ, quod postea vendidit, punctum enim plenæ ac perfectæ natiuitatis, quoad hoc spectatur, non vero conceptionis, vt cum iura quello ait Molina vbi supra. n. 4. 5. & 17. consentit Ant. Gom. l. 40. Tauri. n. 68. cum plerisque alijs, quos citat, & concinuit. l. Aretusa, & l. idem erit. ff. de statu hominum.

Quantum autem gemini nasci simul naturæ non possint, sed vnus post alium nasci debeat, vt habetur. l. Aretusa citata, si tamen postea non confleret, quis geminorum, quorum alter succedere in maioriatu debebat, ante alterum natus sit, quia id notatum non fuit, aut aliqua alia ratione, tunc, si alter sit masculus, & altera femina, masculus succedit in maioriatu: non solum, quia in maioriatibus Hispanis masculus excludit feminam maiorem natu, sed etiam quoniam in dubio, masculus præsumitur prior natus, et quod id fauorabilius sit, argumeto. l. si fuerit, in fine. ff. de reb. dubijs, & aliorum iurium, quæ Ant. Gom. vbi supra citat, & habetur expressè. l. 12. titu. 33. part. 7. Quando verò uterque est masculus, aut utraque est femina, variz sunt doctorum sententiz, quæ tunc faciendum sit, quas copiose referunt Licerius lib. 1. de primogen. q. 11. & Tiracuellus de primogen. q. 17. quædamque ex eis refert Ant. Gom. n. 68. citato. Communior verò inter eas est, quam approbant Ant. Gom. ibidem, Molina vbi supra. n. 19. & Greg. Lopez. l. 12. citata, glossa. 3. & quam statuit in hoc regno. l. 12. citata. Vtrumque videlicet a quæ succedere in eo maioriatu, ac proinde vtrumque dominium & possessionem illius comparare pro-

A Indiuiso, debereque pro indiuiso illum administrare, quouique compositione & diuisione maioriatus inter eos fiat. Idem verò arbitrat Ant. Gom. dicendum esse in regno, exclusis opinionibus eorum, qui dicebant, ad magnates Regni tunc spectare dicere, quod illorum potius vellent in Regem. Itemque eorum, qui dicebant, sortem esse tunc mittendam, quis illorum futurus esset Rex. Molina etiam vbi supra. n. 20. quantum primo loco argumentetur, quod decisio. l. 12. citata: locum non habet in regno, sed in alijs maioriatibus; et quod iuxta. l. 2. titu. 27. part. 1. regno diuisione repugnet, ac proinde quod amplectenda videatur opinio eorum, qui dicebant, ad proceres regni spectare eligere, quis eorum futurus esset Rex; postea tamen amplectitur eandem Antonij Gomecij opinionem, propter mala, quæ sequerentur, si electio tunc locum haberet; atque regnum diuisionem inter duos non suscipere, excepto eiusmodi euentu ad cuiusmodi maiora maiusque, & alij, referunt sepe in imperio multos imperales simul, & in Hispanijs multos etiam simul regnasse.

Reijcit etiam Molina opinionem, quod primogenitus, qui nasceretur primò ex vno illorum, succedere deberet in toto regno. Et enim primogenitus ex altero, non minus succederet in iure patris sui, quam ille alius succederet in iure sui patris. Sanè ego propendo, tunc sortem esse mittendam inter illos, quis eorum futurus sit Rex, si in id proceres regni, procuratoresque ciuitatum conueniant, ad suum regnum integrum & indiuisum seruandum, pacemque ac bonam reipublicæ conseruanda, idque etiam inquiris, idque ignorantibus, geminis illis: quare sortis de consensu reipublicæ mitti deberent, statim in illorum infantia, si quæ solùm pronenciandus, habendusque esset Rex, quem sortis cotingeret. Ducor, quoniam ius regni à republica emanauit in Regem, in solememque ipsius, iuxta leges à republica præscriptas: quando autem superuenit euentus minimè excogitatus, in quo bonum reipublicæ periclitatur, & de quo, si tunc occurreret, ipsa reipublica disposuisset, prout communi bono ac paci reipublicæ expediret, excipiendo illum à communi & vniuersali lege circa regni successionem lata, sanè euentus ille à communi lege, ab eadem reipublica lata, censetur exceptus, ad ipsiusque reipublicam tunc, occur. ut eo euentu, spectat statuere, quid tacto opus sit in bonum, regni pacem, & communis boni coler nationem

variationem: quare tunc tota res publica sum-
 perior est illis geminis, ut, ipsis etiam inui-
 tis, minimeque consultis, statuat quid fa-
 ctum opus sit: sicut tempore schismatis, i
 quando duo essent Summi Pontifices, sa-
 tis accurate diligentia, sciri non posset,
 quis eorum esset indubitanus, reliquum
 Ecclesie corpus, Conciliumve generale;
 illis esset superius ut, illis, etiam inuitis,
 statueret, ac pronunciarat, quid in eo euen-
 tu esset faciendum, quidque Ecclesie bono
 expediret. Porro in re de qua disputa-
 mus, nulla alia via æquior, & melior gemi-
 nis ipsis, bono, ac paci reipublice, se se of-
 fert, quam si res publica ipsa, quoad prima-
 res & proceres, procuratoresque ad id mis-
 sos à singulis ciuitatibus, in generali con-
 uentu statuat, ut fors inter ipsos geminos,
 quis eorum sit futurus Rex, mittatur, re-
 licta alteri congrua sustentatione. Atque
 in eiusmodi euentu, qui ab orbe condito
 in regno non euenit, neque eueniet, si fortè
 aliquando eueniret, prudentiam arbitrii
 esset standum, natura rei, reipublice iuris-
 dictione, & bono communi, spectatis; non
 verò legum decisionibus, quæ de hac re
 non loquuntur. Et fortè expediret, ut lex
 publica hac de re in particulari conderet-
 ur, ad continentum varia hominum iu-
 dicia, & affectus, pace, inque & bonum rei
 publicæ seruanda, si casus similis fortè eue-
 niret.

Quovisque autem filius naturalis, legiti-
 mus per subsequens matrimonium, suc-
 cedat in maioratu, & excludat posterius na-
 tum ex eodem matrimonio; quovsq; item
 legitimatus per rescriptum principis, aut
 etiam illegitimus, succedere possit, aut non
 possit, in maioratu, quæ omnia Molina dis-
 putat lib. 3. de primog. c. 2. an. 1. & c. 2. à o.
 1. & 3. copiose à nobis explanata sunt disp.
 172. & duobus sequentibus, iunctis quæ dis-
 cis sunt disp. 163. versus finem, & disput.
 610.

3. Illud solum addam. Quando matrimo-
 nium contractum fuit inter consanguine-
 os, aut affines, sine dispensatione Summi
 Pontificis, atque ex parte neutrius contra-
 hentium ad hunc bona fides, prolesque fuit
 suscepta, tunc, esto post eam susceptam
 Summus Pontifex eum eis dispenseret, &
 contrahant legitimum matrimonium, filius
 ille, ante legitimum matrimonium natus,
 ut pote spurcius, & non naturalis, non legiti-
 matus per subsequens matrimonium, ac
 proinde nec succedere potest in maioratu,

& præferri filio postero ex legitimo ma-
 trimonio nato, ut ex se est notissimum, &
 affirmat communis doctorum sententia,
 quam Molina lib. 3. de primog. c. 2. an. 1. re-
 fert ac sequitur.

Idem tamen autor. n. 12. subiungit, quod
 impedimentum, dirimens illud prius
 matrimonium, erat solum de iure humanog
 ut sunt gradus omnes affinitatis, & consan-
 guinitatis, in quibus dispensare solet Sum-
 mus Pontifex, posse Summum Pontificem
 ab illo matrimonio, alioquin nullo de iure
 humano, in quo verus consensus interuenit,
 auferre impedimentum illud canonicum, ac
 pronunciaré & declarare tale matrimonium
 validum, atque prolem effici legitimam,
 ac si matrimonium illud à principio fuisset
 legitimum, & succedere in ea oratu, præfer-
 ri que ceteris filijs, post ablatum impedimen-
 tum ab eisdem parentibus legitime genitis.
 Citat pro ea sententia Panor. c. venerabilis.
 n. 1. qui huius sint legitimi, Couar. in epit. c.
 8. §. d. n. 13. & plerique alios, quos etiam
 Couar. citat.

Ego verò non dubito, sententiam hanc
 falsam esse. Atque in primis, si intelligant,
 Summum Pontificem efficere posse, ut ma-
 trimonium, quod à principio fuit nullum,
 propter id impedimentum canonicum, red-
 datur à principio validum, dispensando in
 tali impedimento, illudque auferendo, tan-
 dem non dubito esse id plusquam falsum. Neque
 enim habet Summus Pontifex ad præteri-
 tum potentiam, ut validum matrimonium
 efficiat, quod validum re ipsa non fuit, &
 ut non adfuerit impedimentum illud cano-
 nicum, quod verè affuit tempore contracti
 illius matrimonij, eo quod in illo non fue-
 rit dispensatum: quare dispensare iam non
 potent, ut à principio non adfuerit, ac
 proinde ut non fuerit nullum matrimo-
 nium, quod nullum ob id impedimentum
 re ipsa fuit. Quo fit, ut siue nouo contra-
 hentium consensu, nouoque inter eos ma-
 trimonij contractu, post impedimentum
 sublatum, non possit inter eos esse legiti-
 mum matrimonium, ac proinde, ut Sum-
 mus Pontifex non possit efficere, ut anti-
 quus consensus subiciat ad legitimum ma-
 trimonium, dispensando in vero canonico
 impedimento, quod aderat tempore talis
 consensus, nullumque eum ad legitimum
 matrimonium re ipsa reddidit, sed necessa-
 rius omnino sit ad verum & legitimum ma-
 trimonium, prolemque legitimam ge-
 nerandam, nouus inter ipsos mutus con-

sensus,

stus, nouusque matrimonij contractus. Poterit quidem Summus Pontifex, prolem illam natam illegitimam, ita legitimare, quasi à principio nata fuerit legitimè non quidè efficiendo, vt nouquam fuerit illegitima, quoniam id esset ad præsentium potentia, contradictionemque implicat, ita vt nec Deus possit id efficere; sed auferendo ab illa omnem inhabilitatem canonicam, quæ sub ipsius iurisdictionem cadit, efficiendoque, vt, quoad inhabilitates canonicas, reputetur ac si à principio esset legitimè nata: atque id solum est censendus facere, si legitimum dicat se efficere matrimonium, illo grimmè prius contractum: idque solum velle videntur Panor. Couar. & alij auctores eius sententia: non tamen potest efficere, vt matrimonium, quod fuit illegitimum ac nullum, fuerit validum, ac proinde, vt proles ex illo procreata non fuerit illegitima: Quia ergo proles verè fuit illegitima, nec Summus Pontifex efficere valet, vt talis nò fuerit, atque eo ipso, quod illegitima fuit, contraxit inhabilitates canonicas, atque etiam civiles, quæ simpliciter n. a. subiaccunt potestati Summi Pontificis, sed principum secularium, vt disp. 173. ostensum est; vtique quanuis Summus Pontifex possit eam legitimare, vt reputetur, quasi nata fuerit legitimè, quod attinet ad inhabilitates canonicas, & id censetur facere, si dicat legitimum se efficere matrimonium, illegitimè contractum; nò tamen potest, aut celeretur, id efficere, quoad inhabilitates civiles, atque adeò, vt succedat in maiora, preferaturque in ea successione filio posteriùs ex eisdem parentibus legitimè nato.

Non nulla obserua Primum est. Esto impedimentum matrimonij dirimens, non sit de iure humano, sed diuino, etiam naturalis, prolesque ex tali matrimonio nullo, sit suscepta, posse nihilominus similiter Pontificem Summum eam legitimare, quasi à principio esset concepta legitimè. Quoniam inhabilitates canonicæ, quas proles illa, ita nascendo, contraxit, omnes sunt de iure humano, subiaccuntque iurisdictioni Summi Pontificis: eaque de causa, quanuis nò possit dispensare in impedimento, efficere que, vt inter eos parentes legitimè contrahatur matrimonium; potest nihilominus similiter abolere ab ea prole inhabilitates canonicas ex ea illegitima natiuitate euenientes, atque si nata esset ex matrimonio nullo ob impedimentum canonicum iure huma-

bo introductum. Secundum est. Quando Summus Pontifex pronuntiaret, fuisse validum matrimonium, ex quo proles aliqua fuisset suscepta, & de quo dubitabatur, an validum esset, tunc prolem non legitimari, sed, in consequentiam pronuntiationis validitatis matrimonij, ex quo fuit suscepta, pronuntiari prolem semper fuisse legitimam. Tertium est. Quando Summus Pontifex, suscepta prole ex matrimonio nullo, ob impedimentum dirimens illud iure humano, dispensaret in impedimento, vt parentes denuo legitimè contraherent, tunc non censeri legitimare prolem illegitimè antea susceptam, nisi id exprimeretur. Atque hæc duo posteriora affirmat Couar. vbi supra, cum communio doctorum sententia, & vtrunque est satis perspicuum.

Si primogenitus, siue, qui alioquin primò ad maiora vocatur, incapax illius sit, vel incapax, quæ ex dispositione institutoris, vel quæ ex legis dispositione, à successione in illo excludat, vt ob delictum, aut quacunque alia ratione, tunc, qui vltimè vocatur, siue ob representationem, siue, quod proximior sit, & maior natu ceteris, siue quacunque alia ratione, succedit in illo, nisi incapax ipse similiter sit: nam tunc progrediendum in eodem ordine est, quousque deueniatur ad vltimè primò vocatum, qui capax illius sit: ita affirmat Molina lib. 3. de primog. c. 2. n. 13. resque ex se est notissima.

Dubium tamè est, vtrum, si is, qui incapax erat ob delictum, restitatur à principe, aut aliqua alia ratione cesset illius incapacitas, succedat, cessante incapacitate, in maiora. Distinguedum verò est. Si enim tempore mortis anterioris possessoris, delata successione in maiora, aderat incapacitas, propter quam ius eius maioratus delatè est ad vltimè ad illum vocatum, tunc, esto postea à principe restitutus, aut alia ratione cesset incapacitas illius, non cõsequitur maioratù, ad alium iam semel delatòm. Successio enim, nec per motum, esse potest impediti, quòd ab institutore nò fuit opposita conditio, quæ eam suspenderet, sed continuo defertur irrevocabiler ad eum, quem primò inuenerit illius capacem ex vocatis ad ipsum, vt disp. 621. dictum est, & disp. 624. copiosius dicitur: neque in præiudicium eius, qui ob incapacitatem intermedij, aut inter mediorum, comparatur domini ac possessionem ciuilem & naturalem eius maioratus statim, ac success-

si delata est, potest princeps postea habere intermedium reddere, ad effectum, ut ille alius dominio, & possessione talis maioratus, semel comparati, priuatur; Imò verò, esto de iure huius regni statim, ac de fertur maioratus, non comparatur is, qui primò interiretur illius capax, dominium ac possessionem illius; sed ad comparandum dominium; neceffarium esse adire eum maioratum, non posset princeps; in præiudicium inris ea delatione ita ad illum comparati, habilem reddere alium; illam restituendo ad pristinam capaciatem, eumque legitimando, ut disp. 174. ostensum est; & asseruit Molina ubi supra. n. 14.

Quando autè incapacitas erat ante mortem vitimi possessoris; ante delatamve successione ad alium vteriorè, & simul restitutione principis, aut alia ratione, cessant incapacitas ante mortem eiusdem vitimi possessoris, ante delatamve successione ad vteriozem alium propter eam incapacitatem, tunc dicendum est eum Molina ubi supra, & cum alijs, quos citat, consentire ad quorum sententiam loquitur. Et iniquel Acofta. 4. & quid si tantum, part. 2. n. 24. & 32. incapacitatem præcedentem non impedire, quominus hic, tempore delationis iam habilis; succedat in maioratu. Etenim in successione maioratus, solam tempus mortis anterioris possessoris, delationis ve eius maioratus, spectatur, ut intelligatur, quia eam tantquam habilis tunc primoque ad eum vocatus, succedat quare, cum is qui in habili ante erat, habilis tunc sit ac primò vocatus, utique is succedet, & præferatur ceteris.

Obiectio.

6

Quòd si quis obijciat, restitutionem principis ex mera gratia, qualis hæc est, etiam si plenissima sit, intelligendū esse, sine præiudicio tertij, iuxta l. 2. in fine. ff. de sententia pafs; & asserunt Bart. & plerique alij. l. Gallus. 4. & quid si tantum. ff. de liber. & posth. secus autem in restitutione; quæ est iustitiæ; quæ autem vtrique restitutio sit, disp. 575. dictum est; quare, quando incapacitas principis restitutione ac beneficio, tolleretur, non esset intelligenda ad effectum, restitucione in eo maioratus priuaretur, ad quem deferretur, si incapacitas restitutione illa non esset ablata.

Satisfit.

Dicendum est, quoniam ex l. illa ad minime colligatur intelligendum tamen esse, quoad bona deportati applicata fisco, propter deportationem, aut aliud simile delictum.

etiam si enim fiscus ante illa alienasset, & deportatus integre restitueretur à principe, restitutio illa intelligenda non esset eum præiudicio illius tertij. Quando tamen aliquis per accidens contrahit ex delicto, aut aliunde, incapacitatem aliquam ad succedendum in maioratu, aut in alia simili re, præsertim si capax illius natus sit, tunc nihil impedit, quòd princeps, pro potestate quam ad id habet, eam incapacitatem auferat, & quòd si tempore delationis rei illius, sit ablata, factusque ille sit capax, perinde in re illa succedat, ac si nunquam eam incapacitatem contraxisset. Confirmatur ex l. 2. 4. vlt. ff. de bonorum poss. contr. tabul. ubi habetur, quòd si quis habebat filium, & ex illo nepotem, & filius, ante mortem patris, deportatur, aut in metallum mittatur, succedat nepos suus quòd filius deportatus pro morte repotetur. Ad id tamen, si filius ante mortem patris restitueretur, ipse, ex huius nepote, succedit in hereditate paterna. Etenim ius primæum, ex incapacitate suspensum ac impeditum, sublato impedimento, reuoluitur, & consolidatur.

Si quis item obijciat. l. si alienum. §. in ex transi. ff. de hæred. inst. Vbi habetur, ut heres, non suus, ex testamento institutus, succedat in hereditate, necesse esse, ut sit capax illius tempore confessionis testamenti, tempore mortis testatoris, & tempore aditionis hæreditatis nihil tamen impedire, si inter medijs illis temporibus, nempe à confecto testamento, vsque ad mortem testatoris, vel à morte testatoris vsque ad aditionem hæreditatis, incapacitatem contrahat, modò, deo institutus est heres, & quando moritur testator, ac quando adit hereditatem se à incapacitate non habeat.

Dicendum in primis est, textum illius ex parte confirmare nostram sententiam, dum incapacitas contrahitur ante delatam hereditatem, post testamentum confectum, & delata iam in pænito delatæ hereditatis, non impedit successione in illa. Dicitur enim deinde est, tunc cum illam solam habere locum in hereditate delatæ ex testamento non verò in maioratibus Hispanijs, in quibus aditio non est, nec esset, & ad quas vocantur, qui non existunt tempore institutionis ac vocationis, neque tempore mortis institutorum, ac proinde qui, quod eis temporibus nondum existant, capabiles eisdem temporibus non sunt successione in illa; quare in maioratibus Hispanijs solam attendi debet illam vocatus immediatè

ad illos, tempore delationis illorum, repax eorum sit, an non? vt recte, hæc affirmat Molin. vbi supra. n. 18.

Quando primogenitus renunciat successioni in sortem secundæ geniti, tunc ea renunciatio, seu cessio successioni maioris, ipsi præiudicare, & succedere secundæ geniti, vbi supra. n. 21. & sequentibus ait. Ceterum, si primogenitus habere haberet tempore talis renunciationis, vel postea illis procrearet, tunc illa illi non posset illis præiudicare, vt idem autor recte ibi subiungit, & probat lib. 7. c. 2. q. 2. restitueret se est satis perspicuum. Qm. c. 2. citato. n. 3. cum Angel. & alijs, recte ait, si ea renunciatio sit facta a filio in sortem maioratus, ipso institutore vivente, tunc in aliam esse, nisi institutor ea consentiat, & perseveret in eo consensu toto tempore vite sue, iuxta ea quæ disp. 799. dicta sunt. Si vero facta sit mortuo illo, & vivente alio possessore eius maioratus, tunc validam esse sine consensu talis possessoris: quoniam tunc non est pactum de succedendo. possessori ultimo, in bonisque illius, sed de succedendo in bonis primi institutoris iam defuncti, cedendo non succedendi illi præscripti & de iurati. Si tamen, quia cederet, non esset, hæc iuramentum eam cessio non confirmaret, tunc competeret illi restitutio in integrum, vt Molin. vbi supra. n. 3. subiungit. Lege quæ disp. 799. citata circa eam restitutionem à nobis dicta sunt.

Iuxta hæc dicendum est, recte factam fuisse in Lusitanis sequentem decisionem, quam Gama refert decif. 92. Quædam mulier, quæ post matris mortem, possessori tunc eiusdem maioratus, in eo erat successura, cum filium haberet primogenitum ex quodam priori matrimonio, illi ad nuptias in alimenta, atque ad sustinenda onera matrimonij, promiserat etiam partem reddituum illius maioratus, à patre, quo mortua matre, ad se deferretur, & totum maioratum, cum omnibus illius redditibus, à patre mortui sue. Filius ille mortuus sine ante mortem matris, relicto filio primogenito, cum primogenitus, nepos eius, quæ id promiserat patri ad nuptias mortui proventus, de quodam maioratu auiam, etiam tertiam partem reddituum petebat. Contendebatur, illi non deberi, triplici ratione. Prima, quia pactum illud sine auctore, vt potius præiudicium alterius, ad quem forte deuolveretur maioratus ille, mortuo pa-

treillis, nepoti ante matrem. Secunda, quia pactum illud de futura successione in tali maiori, vivente adhuc proavia illa, possessore illius, erat nullum sine illius consensu, in quo perseveraret, usque ad mortem. Tertia, quoniam pactum fuerat ad alimenta, & ad sustinenda onera matrimonij, cessante obligatio tota eius promissionis, cum neque superflua esset, qui inde erat alimentandus, neque perseveraret matrimonium, cuius onera inde sustineret. Hæc autem decisum fuisse debet tertiam illam partem reddituum eius maioratus filio defuncti, tempore totum, quo aui vivebat, & possideret maioratum: reliquis vero duas partes post mortem aui non deberi, neque etiam illam tertiam, nisi post mortem aui ad se maioratus pertineret: quia in præiudicium alterius successoris in eo maioratu post mortem aui, nihil aui potuit valide premittere: quod autem nepotem aui viueret, possetur tertia illa parte reddituum loco aui, nullum præiudicium parabat alteri successori. Quo fit, vt primarius contra hoc nullas habeat vires. Secunda vero nullas habere, ex proximitate proximi, sed bonæ iure sanguinis, ex institutione & præscripto primi institutoris, derivandum à proavia in auiam. Tertia item non obstat, quoniam, quod inde alimenta superet, & sustineat onera matrimonij, erat finis & causa mortui donandi illud ei ad nuptias: non vero erat modus, quin habens conditionem, vt scilicet solum perseveraret ea donatio, dum ille, & matrimonium perseverarent. Adde, ad traditum fuisse alimenta sibi, & suis: esto autem ipse non perseveraverit, perseverabant tamen filij geniti ex eo matrimonio. Adde etiam, alter matrimonij onera sustinenda computari competentem educationem & sustentationem filiorum, illi que relinquere, vt competenter virescent, quæ omnia illi defuncto, & dissoluto matrimonio, perseverabant, tanquam effectus præteriti matrimonij.

Quando duo maioratus ad eundem primogenitum in hoc regno deuenire deberent, si redditus unus eorum excederet valorem de quo queritur, tunc in primogenitum eligere debet, quem maluerit eorum maioratum, & maioratus alter deuenire debet ad secundum genitum: quia ita, in bonum commune, sancitum est in hoc regno. l. 7. tit. 7. lib. 34.

lib. 5. noue collecti. & affirmat Molina ubi supra. n. 39. dictum quod a nobis est disp. 174.

Quando similiter duo maioratus, habentes conditiones & leges incompatibiles, in eodem primogenito concurrunt, ut quod teneatur solum deserre arma & insignia eius familiae; sine permixtione aliorum armorum, aut insignium, aut quod vocari debeat solo nomine eius familiae, sine permixtione nominis alterius, tunc is primogenitus similiter eligere debet unum eorum, quem maluerit, & alter deuenit ad secundum genitum. Ita Molina ubi supra. n. 30. disputatione 61. dictum est.

10 Quando primogenitus, siue, qui ad maiorumatum primo vocatur, interficit eum, cui succedere in maioratu debet, distinguendum est cum Greg. Lopez. l. 2. titu. 15. part. 2. verb. *si no el bpo mayor*. Quoniam si occisor sit ipse maiorumatum inhiutor, tunc dubium non est, quin occidens maiorumatum amittat, nisi occisus illi perpercit delictum antequam moriatur, ac voluerit, ut in hiominibus succedere in maioratu, iuxta ea, quae disp. 178. dicta sunt. Si vero occisus sit, non quidem maiorumatus inhiutor, sed alius eius maiorumatus ultimus possessor, est maior difficultas: quoniam occidens, non ex praescripto decessi, sed primi inhiutoris, succedere debebat in eo maiorumatu, a quo, & non ab ultimo possessore, censebimus eum accipere. Placet tamen Gregorio Lopez, & Molina ubi supra. n. 32. aliisque, quos citant, illum eo ipso effici indignum successione in eo maiorumatu, iuxta ea quae disp. 178. dicta sunt, ac proinde expelli a successione in illo. Tunc vero arbitror Molina ibidem, & lib. 1. c. 9. a. n. 25. commoditatem maiorumatus in utroque euentu pertinere ad solum toto tempore, quo occisor vixerit, iuxta dicta disp. 178. citata: nisi clause institutiois maiorumatus disponant, ut continuo maiorumatus transeat ad vterius ad illum vocatum. In quo euentu, si occidens filium legitimum habeat, tempore mortis anterioris possessoris occisus, talis filius succedet in maiorumatu, & esse sit filius familiae, pater non habebit usum fructum, sed ad filium, una cum proprietate, spectabit, iuxta ea, quae disp. 178. citata dicta sunt. Quod si occisor in eo euentu tempore mortis anterioris possessoris occisus, descendenti non habeat, cum successio in pendenti esse non possit, transit maiorumatus tunc ad superiorem vterius vo-

A datum, & esse occisori nascantur postea si filij legitimi, non excludunt eum, qui antea maiorumatum sit obtinuit, neque sobolem illius, quantum posterius sit generata. Quando autem commoditas maiorumatus spectaret ad solum toto tempore, quo occidens viveret, tunc, cum non alio titulo possit eam obtinere possit, quam nomine & loco occisoris, qui verus esset successor in eo maiorumatu, sed indignus usu & commoditate ex illo propter suum delictum, utique, si is occisor, post patrum delictum, sobolem legitimam generaret, ea succederet in eo maiorumatu, tanquam proxime ad illum vocata post mortem occisoris, qui usque ad suam mortem verus fuit successor in eo maiorumatu, prius tamen commoditate & usu illius propter suum delictum. Quae dicta sunt de occidente anteriorem possessorum maiorumatus, extendenda arbitratr Molina. c. 2. citato. n. 33. iuxta glossam. l. si ab hostibus. §. si vir, verb. *identice* te. ff. solut. matr. ad huiusmodi possessorij, qui eum agrotum non corauit: secus autem ad transuersalem successorem vitium possessoris, qui non tenetur illum agrotum curare, ut tenetur descendens curare suum ascendente. Molina ibidem legis. Et quoad dicta hoc. §. lege disputatione nem. 654.

S V M M A R I V M.

- 1 **L**EGE iudiciali veteri, filij masculi in successione in possessionibus distribuitur per tribus ex familia: praeponebantur filii masculi, sed filiae praeponebantur transuersalibus omnibus. Quoniam vero ita succedebat in possessionibus, habere non poterant homines de aliena tribu, ex de aliena cognatione, ut distributio possessionum in tribubus ac familiis conferretur, notaque esset distinctio ex successione familiarum, ut tempore aduentus Messie intelligeretur ex familia, ex qua erat promissa descendere, tanquam una esset veri Messie.
- 2 In successione in bonis liberis, quam varia distinxit temporibus iure Caesaris sunt disposita. Et quid habeat las non sumum.
- 3 In maiorumatus successione, per in alijs, quae indistincti ad unum debent pervenire, masculus eiusdem gradus, licet minor natu, praefertur foeminae, licet foemina praefertur masculo vterius prioris gradus, quando aliud in institutione non fuit expressum.
- 4 Idem quoad maiorumatum de bonis domus a Rege Henrico. Non vero de maiorumatibus iura sunt.

stani legimentis subiectis.

1 In successione in maioratibus huius regni, quando aliud non fuit dispositum, liceat eorum descendentiū ex ultimo possessore, preferatur omnibus alij, etiam proximioribus in gradu. Deinde proximior in gradu, preferatur remotiori. Et inter eos, qui sunt eiusdem gradus, masculus preferatur femine, et maior natus, minori natus.

2 Exclusio feminarum eiusdem gradus cum masculis a successione in maioratu, favorabilis est, et extendenda. Exclusio vero earum comparatione masculorum ulterioris gradus, est odiosa, et restringenda potius, quam amplianda.

Femina quousque a successione in maioratu excludantur, et ad succedendum in eo admittantur. Disp. 625.

3 T rem velut ab obo deducamus, a iureque diuino ordiamur. Cum Numerorum. 26. Deus praecepisset Moysi, numerare populum à vigintiannis & supra per tribus & cognationes, seu familias, ac diuidere inter masculos tribuum, & familiarum, terram promissionis: mortuusque esset Salphad de tribu Ioseph, relictis filiabus quinque, absque filiis; illaeque Numerorum. 27. accessissent ad Moysen, eod tendentes, æquum non esse, vt ipsæ, nomine & loco patris sui defuncti, qui masculum non reliquit, non acciperent possessiones inter cognatos patris sui, deletereturque nomen patris earum de familia sua. Re ad dominum delata, Dominus respondit. Iustam rem postulant filiae Salphad: de eis possessionem inter cognatos patris sui, et ei in hereditatem succedant. Ad filias autem Israel loqueris hec. Homo, cuem mortuus fuerit absque filio, ad filiam eius transibit hereditas: si filiam non habuerit, habebit successores fratres suos: quod si et fratres non fuerint, dabit hereditatem fratribus patris eius: si autem nec patros habuerit, dabitur hereditas tibi, qui ei proximus es. Eruntque filiae Israel sanctae lege perpetua. Vbi vides, lege hac iudiciali, quæ Christi morte cessauit, & de sola successione in bonis immobilibus terræ promissionis dignis per tribus & familias inter filios Israel loquebatur, vt rectè Caietanus ibi obser-

uat, & ex contextu est satis perspicuum, filios masculos præponi filiabus: filias tamē præponi masculis vterioris gradus. Et, deficientibus omnino, deficientibus ultimi possessoris, transire ea bona ad consanguineos masculos per lineam virilem collaterales proximiores in gradu eiusdem tribus, familie, & cognationis. Eodem verò libro Numerorum. c. 36. videntes homines de eadem stirpe Ioseph, si feminae illæ nubere, quibus vellent, futurum, vt possessiones illæ transirent ad aliam tribum;

ac familiam, non solum vsque ad annum in bilingui, sed etiam in perpetuum, cum descendentes ex eis mulieribus futuri essent de tribu & familia virorum, quibus illæ nupsissent; quandoquidem filij attinent ad familiam patrum, & non matrum; rem ad Moysen detulerunt. Eo verò Dominum consulente, lex alia similiter iudicialis, sancita fuit. Vt quando deficientibus filijs masculis, filia succederet in possessionibus patris, nubere non posset homini de alia tribu, aut cognatione, sed teneretur nubere homini, non solum de sua tribu, sed etiam de sua cognatione: vt sic possessiones ab initio diuine per tribus & cognationes, neque à tribu, neque à cognatione, cui forte cogeretur, egrederetur. Quæ autem non obtinebant eiusmodi possessiones patrum suorum, esto bona alia iure hereditario obtinerent, integrum illis erat nubere, cui vellent, etiam de aliena tribu. Hæc quod attinet ad ius diuinum iudiciale veteris legis quod Christi morte cessauit, peculiarique quadam ratione in illis solum bonis sanctum erat, vt vsque ad aduentum & mortem Christi, tribus, & familie, esset distinctæ, agnoscereturque Christum de tribu ac familia, ex qua fuit promissus, esse natum; tanquam vna è notis veri Messie.

Quod ad iura humana attinet, vt habetur inst. de legit. agnat. succel. in prin. & c. ceterum, iunctis antecedentibus & sequentibus, & l. in lege duodecim tabularum. C. de legit. hæred. quodam lege duodecim tabularum primo loco succedebant heredes sui: qui autem hi sunt, disp. 179. explicatum est. Deficientibus verò heredibus suis, soli agnati, hoc est, consanguinei ex parte patris, qui per lineam virilem descendebant, siue masculi essent, siue feminae, succedebant, præpositi semper prioribus in gradu. Eis verò deficientibus, hæreditas ad hunc, exclusis cognatis, qui agnati non essent, deferrebat. Ita Molinus lib. 3. de pte

de primogenito. n. 1. Deinde verò de iure. A.

prætorio (vt habetur. §. ceterum. citato. vers. sed quia sane) secundo loco introductus est, vt, deficientibus agnatis proximioribus in gradu, succederent illi & cognati per bonorum possessionem vnde cognati, quam vocant. Posses verò (vt habetur eodem. §. ceterum, vers. media autem iuris prudentia, & l. lege duodecim tabularum citata) de iure Digestorum introductum fuit, vt feminæ, omnino excluderentur à successione suorum cognatorum, qui consanguinei non essent ex parte patris, solum qui succederent agnatis; cum tamen cognati masculi eis succederent. Porro hoc ius Digestorum, media iuris prudentia, inst. loco citato, dictum est, propterea quod mediū quoddam ius esset, inter legem antiquiorem duodecim tabularum, & ius posterius Codicis. l. lege duodecim tabularum. C. de leg. h. red. Quarto autē loco de iure Codicis, & authenticorum, quod ius Castellæ & Lusitanie fuit amplexatum, sublata est omnis illa differentia inter agnatos, & cognatos, & inter hæredes suos, & non suos, seu emancipatos, eodemque modo succedunt masculi, & feminæ, succeduntque masculis, ac feminis, vt disp. 158. §. vt explicemus, dictum est, iuribusque est comprobatum. Leg. 10. etiam. §. ceterum citatum, & reliquis, sequentes in eodem titulo. l. lege duodecim tabularum citatum, & authenticum de hæredib. ab intest.

Hæc verò intelligenda sunt, quando bona libera sunt, & quando inter successores possunt. Quando autem vinculo maioratus sunt subiecta, quia simul, masculi, & feminæ, non possunt in eis succedere, sed vni tantum successio deferenda est, merito, quando masculus, & femina eiusdem sunt gradus, masculos præferuntur feminæ, etiam si femina maior sit natu: quoniam masculus regimini, ac iurisdictioni, excipiendo, est aptior: & quoniam in masculo conseruatur cognatio & familia institutoris, & huius a quo regnum, aut maioratus, in alios deriuatur, & consequenter memoria regni, non verò ita in femina; quod esse solet præcipua ratio institutionis maioratus. Hinc, cū Paulo Castrensi & alijs, dici confuevit, masculo & femina concurrentibus in eodem gradu, etiam si femina maior natu sit, reputari, & esse, vterioris gradus, ad succedendum in maioratu. Quia verò vnusquisque plus affici solet ad suam sobolem, quam ad alienam, & ad libi ma-

gis coniunctis, quam ad minus cognatos, in defectum masculi proximioris in gradu, succedit femina proximioris gradus, quæ maior natu & æteris submittit eisdem gradus sit, tum in regnis, tum etiam in alijs maioratibus, quando aliud in regni institutione, aut maioratum aliorum instituitione, sanctum non est. Ita communis doctrinæ sententia, quam refertur ac sequitur Molina lib. 3. de primogen. c. 4. a. h. 4. & Greg. Lopez. l. 3. titu. 1. §. part. 3. verb. m. g. & Couar. 3. var. ref. c. 15. h. 5. cum quibus consentit Ant. Gom. l. 40. Titul. h. 62. Atque in hoc regno aperte res hæc constituitur. l. 1. titu. 1. §. part. 2. quæ id statuit in successione huius regni, affirmans, ita regulariter rem habere in cæteris maioratibus autem Hispani instar regni Castellæ, atque iuxta leges illius, censetur institui, nisi aliud sit in particulari expressum, vt disp. 176. & sequentibus, dictum est. Hæc Molina vbi supra. a. h. 6. a. i. e. vera esse, etiam si institutor maioratus Hispani dixerit, se illum instituire causâ conseruandi suam memoriam, aut familiam, aut in fauorem suæ domus, generationis, generis, gentis, posteritatis, ac descendentiū. Quoniam in femina anterioris gradus etiam seruatur memoria institutoris, & pertinet ad familiam latè sumptam, & ad domum, generationem, genus, ac posteritatem, vt cōpote probat. Eum legito.

Idem Molina. n. 4. citatō, cum alijs, quod citat, hoc idem intelligendum esse ait, in maioratibus, de quibus clausula Regis Henrici, disp. 476. a nobis relata, loquitur, vt scilicet, existente filio legitimo possessoris eius maioratus, is succedat, etiam si minor natu sit, quam filia legitima eiusdem possessoris: in defectum verò filij legitimi succedat in eo filia legitima eiusdem possessoris, quæ sit maior natu cæteris filiabus. Atque, quod etiam succedat filia hoc modo in eiusmodi maioratu, verum esse arbitror, quoniam in ea clausula admittuntur filij legitimi vltimi possessoris ad successionem in eo maioratum omnino verò filiorum legitimorum, etiam legitimi & filiz comprehenduntur. Ad succedendum verò in Lusitania in maioratu, de quo in lege mentali, eodem disp. 176. a nobis relata, est sermo, filiz non admittuntur, sed solum filij masculi, eorumque descendentes per lineam virilem, nisi res fuerit à principio ita concessa, vt succedat etiam filia in defectum filij, aut nisi id posset à Rege concedatur, vt eadem

eadem disp. 576. relatum est.

Tuxta dicta hac, & præcedentibus dispositionibus, recte Molina ubi supra. n. 13. cum alijs, quos citat, obseruat, hunc ordinem esse seruandum in successione in maiorum, quando aliud ab institutore non fuerit fancitum ac expressum, ut descendendum linea præferatur omnibus, qui de linea descendenti ex ultimo maioratus possessore non sunt, neque aliquis de alijs lineis admittatur, nisi deficientibus omnibus habilibus, qui sunt de linea descendenti ex ultimo possessore. Secundo loco, post lineam, considerandus est gradus, ut qui proximior sit in gradu, siue masculus sit, siue femina, præferatur cæteris. Tercio loco, post gradum, considerandus est sexus, ut inter eos, qui de proximiori gradu sunt, masculus præferatur feminae, etiam si illa maior natu sit. Denique quarto loco consideranda est ætas, ut inter eos, qui pares lineæ, gradu, & sexu sunt, præferatur semper, qui maior fuerit natu.

Dubitant doctores, num exclusio feminarum propter masculos, sit fauorabilis, minimeque proinde strictè intelligenda: an verò sit odiosa, atque adeò strictè intelligenda. Quam quæstionem copiose disputat Molina ubi supra. a. n. 15. Et paucis cum eodem autore, quod ad maiorum Hispanos attinet, est dicendum. Si feminæ solum excludantur propter masculos minores natu eiusdem gradus, fauorabilem esse, minimeque proinde strictè intelligendam. Quoniam femina iustissima de causa, supra explicata, excluditur, eique præponitur masculus maior natu, aptior regimini, exercitioque iurisdictionis, & in quo conferretur familia, & nomen institutoris. Et quoniam id sit consentaneum ad ius Hispanicum. l. 2. titu. 15. part. 2. iusta de causa latini, & regulariter in alijs regnis lege, aut consuetudine, seruatum, ut in eadem lege dicitur. Si verò feminæ excludantur propter masculos vterioris gradus, quanuis id à maiorum institutore valde ac licite fieri possit (presertim quando non contingit in ea institutione legitimæ earum seminarum) idque, ne maioratus transcat in alterius familiam, sed perpetuò in sua agnatione perseveret, quia tamen id exorbitans est à iure Hispano circa maioratus. l. 2. citata lato, huiusque consonum recte rationi, quam contrarium consuetudineque, que in maioribus Hispanis instituendis regulariter seruari consuevit, odiosa sane est talis ex-

clusio, strictèque proinde intelligenda: atque adeò censendum non est, mentè institutoris fuisse, eas ita excludere, nisi perspicue constet, eum id voluisse, ac statuisse, ut Molina ubi supra. a. n. 2. probat. Habet enim tunc forma fundatam suam intentionem in iure communi, seu Hispano, atque in consuetudine ita succedendi in maioratibus. Quæ de causa rectè idem Molina ibidem. a. n. 41. subiungit talem formam tuendam esse in possessione maioratus aduersus masculum vteriore in gradu contententem, ad se ex institutoris dispositione pertinere, quovisque sufficienter id probet. Imò verò ait, formam mittendā esse in actualem possessionem, seu tenentiam eius maioratus, aduersus masculum vterioris in gradu contententem, ad se attinere nisi in continenti, hoc est, usque ad quinquaginta dies, sufficienter id probet: quæ omnia multis sufficienter Molina probat, ex seque satis sunt rationi consona ac perspicua.

Quando maioratus institutor omnino perspicuis verbis expressit, se velle feminas excludere, etiam propter masculos vterioris gradus, tunc ei perspicue dispositioni ac expressioni suæ voluntatis est standum. Quando autem coniecturæ sunt eam fuisse suam voluntatem, ex tenore suæ dispositionis, & circumstantijs concurrentibus, arbitrio prudentis est relinquendum, ut, pensatis omnibus, iudicet, num omnino atque in dubitater persuadent, intendisse eas excludere, vel non, sed res dubia sit. Atque in dubio, excludende non sunt, ut proximè dictum est: quando autem iudicatum fuerit, absque dubio illius voluntatem fuisse, illas excludere, tunc iudicandum est, exclusas esse, antepositasque illis esse masculos vterioris gradus. Neque alia hac de re certior & commodior regula statui potest. Molina lib. 3. de primog. c. 5. longissimam hac de re textu dispositionem. Illa verò omnia conducent, ut melius, pensatis omnibus, iudicetur, quæ fuerit mens institutoris maioratus. Illum, quando dubius eundem tunc acciderit, legitimo, & quæ disp. 474. dicta à nobis sunt.

SUMMARIUM

REPRESENTATIO in bonis hæreditarijs quovisque habeat locum in linea descendenti, & transversali. In linea ascendenti locum non habet. Nil præ-

- trum, si succedant cum alijs patris, representant patres suos, & succedunt per stirpem. Si autem filij diversorum fratrum succedant sine alio patre, non representant, sed succedunt per capita. Nisi quando sunt filij fratrum virum & consanguineorum, & representant suos patres, excludunt patrem ex altera tantum parte consanguinitatis: tunc enim succedunt per stirpem.
- Representatio, cum privilegium sit, licet extendenda non sit plus, quam competat ex concessa, in quo quoque tamen regno est videndum, nam iure, consuetudine, aut dispositione patri.
- B
- C
1. In successione in regno, & in alijs maioratibus, an sit locus representationi, stando in iure communi, & per consequens ubi alibi aliud ea de re est dispositum, ardua questio, que varijs exemplis explicatur.
2. In regno esse representationem unde Acc. 4. & alij dicuntur.
3. Item alij vident, stando in iure communi, esse representationem in regno, & non in alijs maioratibus, sine de bonis coronae regni, siue de bonis patrimonialibus constitutis.
4. Quia alia discriminia colligit idem autor ex eo discrimine, inter regnum & alios maioratus.
5. Regnum non est hereditas, sed in eo succeditur ex pacto & providentia, iure de sanguinis, ut in alijs maioratibus: suntque proinde nulla discriminia, que ex contrario fundamento Acc. 4. colligit.
6. Vota realia defuncti implere tenentur heredes de bonis hereditarijs, de & alia debita defuncti, non vero de bonis vicariatis, quibus defunctus eorum possessor imponere non potuit ad annus. Atque implere illa tenentur, salvis integritatibus legitimis ipsi in eis bonis debitis.
7. Quia alia ratione ad id insufficiente, representationem in successione in regno, non vero in alijs maioratibus Acc. 4. admittit.
8. Representatio, licet, stando in solo iure communi, neque in successione in regno, neque in alijs maioratibus locum habeat, ex quibus tamen alijs capitibus possit locum habere.
9. Qualis successio in hoc Castellae regno, & in ceteris eiusdem regni maioratibus sit instituta, quando aliud per maioratum institutores expressum non fuerit. Et cum in eiusmodi successione interveniat, non quidem representatio formaliter, sed virtute.
10. Nec eadem locum habent in maioratibus creatis ex donatis a Regibus: iure.

11. Idem succedendi modus, eademque representatio, non similiter habent locum in alijs regnis, ut in Lusitanis locum non habent.
12. Non ex transmissione iuris sui primogeniti defuncti ante suam patrem, quod transmittit in suam filiam patris nepotem, nepos presertim in hoc regno pariter in successione regni, aut alterius maioratus, sed quia ex legum huius regni dispositione vocatur ad eam successionem.
13. Explicatur similis alia transmissio iuris filij in nepotem, que locum habeat quando maioratus contrahit fuit institutus, & non quando institutus fuit: vltima voluntate, cuiusque ratione nepos excludat patrum in primo eventu, & non in secundo.
14. Quando ex circumstantijs ac verbis contrarius censendus sit prelatas ab institutore maioratus, nepos ex filio premortuo, patrum proximiori in gradu, etiam in locis, in quibus nulla representatio in ea successionem admittitur.
15. Regna & maioratus hereditates non esse, nec proinde in eis species hereditario iure, sed sanguinis, ex pacto & providentia, atque ex capite, quod hereditates sunt, locum non esse representationi in successione in illis, confirmatur.
16. Quia maioratus & regna hereditates non sunt, non vacant deficienti successore vltimo possessori usque ad decimum gradum, sed succedunt proximiores in iuribus.

Representatio quovisque in feudis, in successione regni, & in maioratibus Castellae admittenda sit, Disp. 626.

N T E, omnia statuendum est, representationem de iure communi habere locum in bonis hereditarijs. Et quidem in linea descendenti habet locum, quando non vivens, cui est succedendum, mortuus est relicta sobole: tunc enim filij huius succedunt per stirpem aut in portionem inter ipsos æqualiter dividenda, in qua iporum pater succedere debebat. Quod si aliquis nepotum mortuus etiam sit tempore mortis aui, relicta etiam sobole, tunc nepotes illi, succedunt etiam aui per stirpem, loco patris ipsorum, nepotis illius proavæ, in portione, in qua si nepos succedere illi debebat, æqualiter inter ipsos nepotes dividenda, & ita consequenter, ut iuxta.

N

L. Papij

l. Papinianus. §. quoniam. ff. de inoffic. test. §. cum filius. in ff. de hered. que ab intest. defer. iuxta authenticam de hered. ab intest. §. i. authentica in successione. C. de suis & leg. hered. l. 3. ritu. 13. part. 6. & titu. 77. in prin. lib. 4. Lusi. ord. disp. 158. §. vltim. & disp. 162. §. etiam vlt. dictum est: quæ representatio, etiam ad vteriores gradus, se se extendit in linea recta, si superstitēs essent, tales descendentes in morte ascendentis, defunctis tot intermedijs, vt bene, cum plerisque alijs, affirmat Covarr. de pract. qq. c. 38. n. 5. iuxta. §. item vetustas, in fine, vers. ita tamen, in ff. de heredit. quæ ab intest. defer. In linea verò collateralī, si fratri sit succedendum ab intestato, & superstitēs sint filij alterius fratris defuncti, illi repræsentant suum patrem defunctum, & succedunt per stirpem patruo, vñ cum alijs patris, in portione, æqualiter inter ipsos diuidenda, in qua pater ipsorum, si superstitēs esset, erat fratri defuncto successurus. Quin, si filij sint fratris vtriusque coniuncti, & solū super sint patris, qui sunt fratres ex altera tantū parte coniuncti defuncto, tales filij excludunt patruos illos, sicut ipsorum pater, quem repræsentant, illos excluderet. Vtrūque habetur in authentico de hered. ab intest. §. si autem defuncto, & in authentica cessante, & authentica post fratres. i. C. deleg. hered. dictumque a nobis est disp. 164. conclus. 2. 3. 5. & 6. Quo in loco, ante nonam conclusionem, addidimus, eodem modo filios fratris repræsentare suum patrem defunctum, ad excludendum patruum magnum, hoc est, fratrem aut ipsorum, ab hereditate eiusdem defuncti. Vltra filios autem fratrum, nulla datur repræsentatio in linea transversali de iure communi, vt vbi supra, cum communi doctorum sententia, conclusionē. 7. dictū est, consentiunt; authentica post fratres. x. C. de leg. hered. & l. 6. tit. 13. p. 6. Quin in authentico de hered. ab intest. §. huiusmodi verò. sic scriptum legimus. Huiusmodi verò privilegium (repræsentationis scilicet) in hoc ordine cognitionis (collateralium videlicet) solus præbemus fratrum masculorum, & feminæ: aut filijs, aut filiabus, vt in suorum parentum iura succedant: nulli alij omnino persone, ex hoc ordine venienti, hoc ius largimur. Imò, cum repræsentatio privilegium sit, vt ex hoc iure proximè relato, atq; ex se, constat, extendendum non est. vltra eos quibus in iure repertum fuerit esse cõcessum. Quare, cum ascendentibus non comperia-

A tur cõcessum, eis, ex communi doctorum sententia, non competit.

Vtrum autem filij fratrum antea defunctorum, quando non concurrunt ad successionem patru cum alijs patris, tam paternis, quàm maternis, sed ipsi soli, quia nulli super sunt fratres defuncto, repræsentent, stando in solo iure communi, patres suos, atq; adeò succedant patruo per stirpem; an verò eos nō repræsentent; sed succedat æqualiter per capita. Rem disputauimus vbi supra post octauam conclusionem. Et quando Accursius, & Bart. repræsentare eos affirmant, succedereq; per stirpem; nos tamen, cum eodem Accursio filij contrario, cum Azone, & communi sententia, quin & cum nonnullis iuribus huius Castellæ regni ibidem citatis, contrarium affirmauimus, copioseq; & ni fallor, efficaciter ostendimus, nempe eos non repræsentare, sed succedere tali patruo per capita. Lege que ibidem dicta sunt: eisq; adde. Si sint filij diuersorum fratrum defunctorum vtriusque; con iunctorum, & excludant patruum, ex altera tantū parte coniunctum, tunc, quando soli hi filij diuersorum fratrum succedant, sine alio patruo, quia tamen succedunt repræsentando patres suos, ad effectū excludendi patruum ex altera tantū parte coniunctum, vti que succedunt per stirpes in eo euentu, ratione talis repræsentationis, & non per capita.

Quauis de iure communi in his solis euentibus reperitur cõcessa repræsentatio, atq; vt dictum est, non plus repræsentatio sit extendenda, quàm reperia fuerit concessa; nihilominus, si vel iure aliquo reperitur in aliquo alio euentu concessa; vel in constitutione regni, aut maioratum, formaliter, aut virtute, cõcessa reperitur peculiari iure circa successione in eo regno, aut in eis maioratibus, stabilito, consuetudine, uel legitima circa eadem introducta, vel deniq; ex dispositione iustitientis maioratus, qui vocare ad eum potuit, quos voluit, & eo ordine, quo voluit, introducta reperitur, tunc concedenda in eisdem euentibus erit repræsentatio, præcise tantum, quantum reperia fuerit cõcessa; neq; regna omnia, aut maioratus, eodē modo vbiq; quoad repræsentationē sunt cõcedenda; sed diuersimodè pro qualitate iuris, consuetudinis, ac dispositionis, cuiusq; regionis. Atq; hoc acriter mentis oculos est habendū in hac materia, si allucinari non velimus: neque omnia in ea materia solo iure communi sunt admettenda;

metienda; sed attendendum etiam est ad
iura, consuetudines, & dispositiones parti-
culares, circa regna, & maiora, cumque
regionis, eisque omnibus expensis est de
illis in vnaquaque regione iudicandum: quod
multos, nec attendere, nec effigere, videtur.

His ita constitutis, dubium est, utrum in
successione in feudis locum habeat repre-
sentatio illa tota, quæ de iure communi ex-
plicata est. Et quidem, quando feudum est
hereditarium, iuxta eam, quæ disp. 472. & se-
quentibus, dicta sunt, conveniunt omnes,
locum esse representationi. Quando verò
est ex pacto & providentia, licet Bart. Bal.
& quidam alij, reclamant, communis tamē
doctorum sententia, quam referunt ac se-
quitur Emmanuel Acolta in q. de patruo
& nepote, part. 1. n. 19. & part. 3. n. 30. Al-
var. Valaf. de iure emphy. q. 50. n. 1. & 4.
Gama. dec. 174. n. 18. & Molina. 3. lib. de
prim. c. 6. n. 47. etiam in feudo ex pacto &
providentia locum esse representationi illi,
propter peculiaria iura feudorum, quæ id de
feudis paternis, siue in eis succedant defe-
dentes vicini possessoris, siue collaterales
illi, de se coheredes tamen eius, cui primò fuit
feudum concessum, voverim statuant. c.
14. his verò deficientibus, de success. fra-
trum, vel gradibus. c. 1. de success. feud. &
alio iurum. Atque in hanc sententiam
accedere videtur Covar. de pract. qq. c.
38. n. 1. in editione Cæsaraugustana.

Questio. 4. Utrum autem in successione in regno,
locum etiam habeat representatio, & limi-
tetur in successione in alijs maioribus, ita
scilicet, ut si ultimus possessor multos ha-
beat filios, & ex primogenito defuncto ha-
beat nepotem legitimum, is nepos, qui vno
gradu plus distat a possessore, quam filius
secundo genitus, præferri debeat, propter
representationem, filio secundo genito
patruo, & nepotibus, eo quod is nepos re-
presentatione suum patrem, locumque proinde
eius obtineat, qui in eandem gradum supra-
bat, ob quam a successione in eo regno, aut
maiore, eum, excludere baten verò non sit
talis representatio, sed patruus, tanquam
proximior vno gradu ultimus possessor, ne
potē excludi; ardua quæ si res esset, val-
de quæ controversa, multos pro utraque
parte habens auctores, adeo ut dubium sit,
quæ sententia sit communior, & peque ad
arma sit deventum non expectato iur. spe-
riorum iudicio ac sententia: tamen, ut
Molina. c. 6. citato, nu. 2. tandem resolvit,

A ferē apud omnes rationes, causā nepotis
semper fuerit potior, quam patris. Simili-
ter est questio in alijs representationis gra-
dibus, utrum scilicet filius fratris maioris
tam defuncti, excludat patruum, aut filium
nato maiorem alterius patris, tam defun-
cti, in successione in regno, aut in alio ma-
iorem, fratri patris sui, propterea dem re-
presentationem; an verò ab eis excludatur,
eo quod locum non habeat in eo euentu
talis representatio, & patruus proximior
vno gradu sit ultimus possessor, quam ipse;
& filius alterius fratris defuncti, superet
ipsum astate.

B Quod ad successione in regno attinet,
Emmanuel Acolta. q. de patruo & nepote,
tertia parte citata. nu. 2. representationem
locum in ea successione habere affirmat,
eandem de causa cesset, in ea successione, ne-
potem patruo esse præponendum. Duci-
tur, quoniam si regnum ad Regis liberos, alio-
que Regis successores, devolvitur, quasi
hereditas ipsiusmet Regis, ut expressè ha-
beris affirmat. c. licet. de vobis, omnesq; do-
ctores ibi affirmare, & alibi plerumque alios
in hereditaria verò successione locum ha-
bet representationi, ut ex iure communi in
principio huius disputationis est relatum.
Emmanueli Acolta subscribit Alvar. Valaf.
q. 50. citata. n. 2. & c. 12. vbi alios pro ea-
dem sententia refert.

C 2. Possimus autem hoc confirmare, ex l. **Scutum**.
2. lib. 2. postquam multos males, que acciderit,
propter autem ser fecerit, passerit, que el scutorio
del reyno heredassen siempre aequitas, que vi-
niessen por linea derecha. Heredassen, dixit, idē
que verbum sæpius ibidē repetitur in suc-
cessionem in regno: quare regnum in re ha-
reditario, & tanquam hereditas, deferatur,
habetq; proinde locum in successione in illo
D representationem omnis, qua de iure communi
in successione hereditaria est statuta.

E Atque hoc discrimen constituent Emmanuel
Acolta ibidem, iuxta duobus priori-
bus partibus eiusdem questionis, ut Alvar.
Valaf. q. 50. citata, inter successione in alijs
maioribus ex alia, siue tales maiora
creati sunt de bonis coronæ regis, siue de
bonis patrum onalibus, nepe, quod cum in
regno iure hereditario, & tanquam in he-
reditate delata ab anteriori possessore succe-
datur, locum habeat representatio de iure co-
muni in successione hereditaria statuta, in
alijs verò maioribus, cum non sint hereditas
delata ex ultimo possessore, sed in eis iura
N 2 sanguinis

Argumenta
tā primæ.

singulis succedat: vt disp. 617 est ex planctum: locum in eis non habet representatio, ac proinde in eis patris, praeferatur nepos, filio primogenito, ante mortem ultimi possessoris defuncti. Non loquitur verò de maioribus huius Castellae regni, in quorum successione locum habet, representatio virtute, est. l. 40. Tauri, tam in linea descendenti, quam in transfuersali, eoque multò amplius, quam sit representatio in haereditibus de iure còmmuni introducta, vt videbimus: sed loquitur de maioribus, & regno Lusitanis, atque aliarum prouinciarum, in quibus pecunià iure priuato representatio aliqua nō sit introducta.

7. Ex discrimine tradito colligit Acoſta ybi supra. n. 4. multa alia discrimina inter regnum, & maioratum de bonis: coronae regni, & de bonis patrimonialibus. Prius est. Quòd si, mortuo Rege, succedat in regno haereditas Regis antecessoris repudiet, eo ipso tenetur etiam regnum repudiare: eo quòd regnum haereditarium sit, eaque de causa esse non possit successor in illo, nisi qui heres antecessori fuerit: alij verò maioratus, cum ex pacto sint & prouidentia, iureque sanguinis in eis succedatur, utique, qui ad eos proximè vocantur, succedere optimè in illis possunt, repudiata antecessoris haereditate, vt vtrunque faciliè constat ex dictis disp. 472. & sequentibus.

Secundum, quòd, viuente Rege, inualidum est pactum successoris circa futuram regni successionem cum alijs, minime consentiente Rege possessore, ac perseverante in eo consensu vsque ad mortem: eo quòd esset pactum circa haereditatem antecessoris ipso viuente, quod est nullum, sine ipsius consensu, in quo perseveret vsque ad mortem, vt disput. 799. dictum est. In alijs verò maioratibus, cum non sint hereditas, neque capiuntur ab immediato antecessore possessore, sed à primo institutore, validum esset tale pactum, siue consensu immediati possessoris, vt disp. 624. proposuimus, dictum est.

Tertium, quòd successor in regno tenetur ad debita antecessoris, tanquam haereditas eo ipso illius successor. verò in alijs maioratibus non tenetur ad debita antecessoris possessoris: quia non succedit in illo tanquam in hereditate antecessoris, sed succedit ex pacto & prouidentia ex praescripto primi institutoris tanquam in bonis liberis, quae nullo onere aflicti potuerunt ab antecessore possessore.

A. Quartum, quòd Rex ultimus regni possessor ex legitima causa ingratitudo, possit priuare regno in medietate successoris, tanquam haereditas ad illi deferenda, alij verò maioratus possessor, nō. Cum inter ex ingratitudinem possint priuare eis maioratibus illos, qui immediate ad eos vocantur: quoniam huiusmodi maioratus non sunt hereditas: neque successoris accipit illos ab antecessore immediato eorum possessor, sed à primo institutore.

B. Quintum, quòd fructus regni temporis mortis ultimi possessoris pendentes, sint aliter diuidendi inter successorem, & haeredes antecessoris, ac fructus pendentes aliorum maioratum sunt inter eosdē diuidendi.

C. Sicut autem fundamenti, cui Acoſta imputatur, op. scilicet regnum sit hereditas, in eoq; iure hereditario, & nō sanguinis, succedatur, saluum est, ita discrimina haec falsa sunt, ex eo falso allata fundamēto. Ac prout de huiusmodi maioratibus optime posset, repudiata antecessoris haereditate, ita in regno. Sicut item in alijs maioratibus, ac in eis nullum pactum de futura in eis successione sine consensu eius possessoris, qui ipse tenetur eorum institutor per ultimam voluntatem non sit, vt disp. 624, dictum est: ita neque nullum pactum de futura successione in Regno. Quod si autem, quod ad tertium discrimen attinet, & vnde successor in Regno teneatur ad debita antecessoris, & alij successoris in alijs maioratibus non teneatur, in suo suo loco dicitur.

D. Quartum item discrimen nullum est, perperamq; ex eo fundamentis deducitur. Haec verò de re ipsa suo loco dicitur. Sicut etiam de otur infra suo loco de fructibus pendentes quousq; ad successoris, aut haeredes antecessoris, pertineat, tam in alijs maioratibus, quam in Regno, isto discrimine nullum sit, vt potest ex falsis fundamētis deducitur. Consuetudo in his nobiscum Majestas. Excitato in his.

Quòd autem Regnum non inue hereditario, sed sanguinis, deferatur ad successoris, sanè ex eo, & ex dictis disp. 617. est satis perspicuum, idq; affirmat quāplurimi quos N. olma lib. vide primog. c. 8. & lib. 3. c. 6. n. 9. referre ac sequitur, & quos nos disp. 617. citata retulimus. Neque enim successoris in Regno illud accipit ab immediato antecessore, neque ex dispositione & voluntate illius, sed illud accipit ab ipsamet republica, quae regnum instituit, & leges, quibus dirigitur, atque iuxta eas leges.

leges illud acceperunt, tanquam à republica ipsa ad illud vocari, & tanquam à se ipsis cōditionibus, & gradu, quæ republica suis legibus, ipsaque regni institutione, ad id exigit: unde antecessor nihil circa id potest variare, aut statuere: longeq; diuersa sunt; hereditas antecessoris, neque bona omnia, quæ antecessor extra coronam regni habebat, in quibus filius, ipsiq; successori regni, tanquam vni de numero eorum, legitima portio debetur, & ipsum regnū, quod, repudiata legitima in alijs bonis libere debita, totaq; hereditate, potest successor velle & obtinere, utquæ re omnino diuersam, minimeq; in hereditate antecessoris includam: nō secus atq; hæc ipsa similiter habet locū in alijs maioribus, quæ Emmanuel Acolta, & Aluara Valasathrūm deferri, non iure hereditario, sed sanguinis: quoniam, ut Rex, non iure hereditario in regno succedat, sed iure sanguinis, atq; ex pacto, & prouidentia reipublicæ, quæ regnum ipsum instituit, certisq; legibus illud alligauit, ut eo modo in illo succederetur. Atq; hoc aperte vult. l. 2. titu. 15. part. 2. dum ait. *Esso fazon fien pre en roas las tierras del mando, do quier que el señorio vueron por linage* (hoc est iure sanguinis) *i mayormente en España. E por escusar machos males que acaxieron, y podiam ser fechos, pusieron (ipsi videlicet, qui Regem & regnū sibi instituerunt, nempe reipublica ipsa, quoad protectores & procuratores populorum) que el señorio del reyno heredasse* (id est, succederent in eo post aliorum mortem) *siempre aqueillo, que viniesen por linea de reyes. E por ende eslabieron, q si byo varon no ouiesse, la bya mayor heredasse el reyno. E ano mandaron que si el byo mayor muriesse antes que heredasse, si dexasse byo, o bya, que ouiesse de su muger legitima, que aquel, o aquella, lo ouiesse, i non otro ninguno, etc.* Vbi videt, reipublicā, quoad partes ipsius præcipuas, fuisse, quæ, ut Regē & regnum instituit, ita successionem iure sanguinis, & modū successionis in eo sibi constituit, leges circa id præscribendo, quibus est standum, & iuxta quas vocatur successor ad regnum.

Ad primū
argum.

Quod attinet ad. c. licet, de voto, unde Acolta, & alij ducuntur, ut dicant, regnum esse hereditatem, & in eo succedi iure hereditario, mirandum profectō est, quod inde id sibi persuadent: cum nihil omnino sit in eo capite, unde id colligatur: imò verò unde colligatur cōtrariū. Rex quippe Vngariæ tres habebat filios, votumq; voverat subuenire diuini sancti: cum militi-

bus: & quia votū partim erat reale faciendi eos sumptus, quod obligat ea ex parte post mortē, nisi sit, quod excuset: & quia iurē fuit neghgens illud implendi, dum viveret, tempore mortis, fidei Andree Ducis, filij sui (secundō geniti, sub interminatione maledictionis patris commisit, ut illud exequeretur (Nec dubitandum est, facultates cōpetentes ei obuenisse ex patre, unde id exequi posset, quia & copiam pecuniarum ad eos sumptus paratam illi patrem reliquit.) Andreas alioq; crucis signaculo, promisit se siōē vlla dilatione maturum id exequutioni. Coacta verō, post mortem patris, multitudinē militum, sub specie mandandi id suum, & patris, votum exequutioni, bellum intulit fratri suo primogenito, qui in Vngariæ regno patri successerat, ut casus ibi propositus habet, & Patris ad id caput affirmat. & 1. tomo operis Innocentij lib. 1. epist. 10. epistolæ doloctius constat. Id intelligens Innocentius III. cuius est caput illud, ex epistola citata desumptum, illi precepit, ut vique ad festum exaltationis sanctæ crucis voti adimplentionem exequutioni mīdaret, adeundū cum exercitu terram sanctam, addens. Ne, si onus tibi à patre iniunctum, & à te sponte susceptum, occasione qualibet detrahas, paternæ redditæ successionē indignum, & hereditarij emolumentum primeris, cuius reclusa onera superare. Sciturus ex transactis tibi reuinculo subiacere, & iure, quod tibi, si distis: Rex sine prole discederet, in regno Vngariæ competitū ordine genituræ, priuandum, & regnum ipsum ad minorem fratrem tuum, appellatione possidenda, & soluendum. Hactenus Innocentius. Qui, dum Andree in pecuniam comminatus priuationem emolumentum hereditatis paternæ, tanquam ea indigno, si intrā tempus statutum onus à patre ei iniunctum, & à se sponte susceptum, exequutioni non mandaret, sinē nomine hereditatis, non intelligit Vngariæ regnum, quod non ad se, sed ad fratrem suum natū maiorem deuenerat, ut ex epistola citata aperte constat; sed intelligit bonā, quæ ipse Andreas iure hereditario à patre obtinuerat. Dum item, ultra anathematis vinculum, eum priuandum affirmat iure, quod sibi, si Rex Vngariæ (fiat videlicet sōus, ut ibi glossa exponit, & ex epistola citata constat, atq; est notissimum) non sermo est post mortem patris, qui votum emiserat, & post regnum morte illius ad filium primogenitū deuolutum) sinē prole discederet.

in regno Vngarie ordine geniture competebat, regnumq; ad fratrem suum minorem deuoluerunt, dum inquam, hæc Innocentius affirmat, proculdubio non colligitur, regnum illud hereditatem esse, sed potius Summus ipse Pontifex affirmat, ordine geniture, atq; adeo iure sanguinis, deuolui ad fratrem primogenito in secundum fratrem eiusq; defectu, in tertium. Iuxta hæc satis perspicue professio intelligitur, finitras esse interpretationes omnes illius capituli, quas Monachus lib. 1. de primog. c. 9. & 10. commoquant: sed neq; Molinæ & Couarruiam assequutos, esse legitimam eius capituli expositionem. Quo loco, vt plene illud caput intelligas, nec te perturbent, quæ à multis circa illud dicuntur, & obijciuntur, obserua. Quauis heredes, quemadmodum soluere, teneantur cetera debita defuncti, ita teneantur implere realia illius vota, quæ ille non impieuit; vt si aliquid Deo promissum in redemptionem captiuorum; aut ad aliud opus pium, teneantur id adimplere, tanquam verum debitum reale defuncti, quod contractum eo ipso, quod id vouit, Deoq; promissum; nec recusat, si idem promississet ex liberalitate assensu priuato, intendendo se ad id soluendum obligare, teneantur heredes id illi soluere, tanquam verum defuncti debitum: quauis, inquam, hæc ita sint, in primis tamen illa soluenda non sunt de bonis maioratus, aut coronæ regni, sed de alijs proprijs bonis defuncti, si quæ reliquit: maioratus enim, atque etiam coronæ regni, non potuit onus vllum imponere ex mera sua liberalitate, etiam si erga Deum illam exercere vellet; sed solum coronæ regni imponere potuit onus, quod in bonum eiusdem regni cederet. Vnde Rex Vngarie, onus impleandi votum suum, non iniunxit primogenito ratione coronæ regni, sed filio secundogenito, quoad alia bona. Deinde, si defunctus hæredes habebat, quibus legitima portio in bonis illius esset debita, hæc sua, præsertim in consuetâ liberalitate, siue erga Deum, siue erga Deum, illa vteretur, contingere non potuit legitimas portiones eorum; ac proinde, si quæ debita ex liberalitate contracta reliquit, siue erga proximos, siue erga Deum, reale votum emittendo, quod non impleuit, utiq; soluenda ea solum sunt de bonis, de quibus ipse liberè tempore mortis potuit disponere; non verò de legitimis portionibus debitis de iudicibus, aut auctoritatibus; quatenus enim donationes illæ

A ac liberalitates, contingere legitimas earum portiones, essent sane in officio, & nullæ, ac proinde minimè implende, vt disp. 83. dictum est. Reliqua itaq; debita defuncti in vita ipsius contracta, ex omnibus defuncti bonis sunt ante quæ extrahenda, neq; ille plus relinquere est censendus in bonis, quam quæ miserint, deductis prius eis debitis, erue eo alieni: debita verò ex liberalitate, extrahenda solum sunt (deducto prius illo alio ere alieno) de parte bonorum ultra legitimas, de qua liberè poterat disponere; atq; de illa sola sibi soluenda, si tanta ea pars sit, vt inde possint solui; non verò, propter eiusmodi debita, contingere licet portiones legitimas descendentiū aut ascendentiū, sed si, exhausta tota ea parte, de qua liberè poterat disponere, in eis soluendis, reliquæ eiusmodi debitorum non possint inde solui, omittendū est. Hinc intelliges, Andream Ducem, non ex ducatu (si dux est dictus) à dignitate ac dominatu in aliquibus oppidis, & non potius, quia dux exercitui præfectus est; aut quia Dux, vel Archiduces dicebantur in Vngaria fratres Regis; aut ex alijs bonis vinculis alitricum fuisse implere votum patris, quatenus patris onus ac debitum, nisi Dux ipse institutus fuisset à patre, sibi; relictus esset per vltimam voluntatē, aut aliter reuocabiliter, dū pater viveret; sed solum fuisse alitricū illud implere, de alijs bonis liberis sibi à patre relictis, quatenus excederent legitimam sibi debitam in bonis patris, & non amplius. Quia tamen Andreas non inde solum obligationē habebat implendi id votū patris, sed quia sua sponte sub iuramento se alitricus erat illud implere, ad eundem suam propriam personam terram sanctam cum militibus, atque adeo erat iam id votum, non solum patris, sed etiam suum iuramento confirmatum; ipse verò non solum illud non implebat, sed etiam bellum iniustum fratri, Vngarie Regi, eis militibus inferbat, quibus votū erat implendum: quod in Ecclesiæ perniciem cedebat, hostibusq; fidei vires adhibebat, neq; ipse votū, vt tenebatur, implebat; idcirco sapientissimus Innocentius III. meritò sub pena priuationis totius hæreditatis paternæ, quæ se ob tantum delictum indignum reddebatur, atque sub pena anathematis, ac priuationis iuris ad regnum Vngarie, quod ipsi genituræ ac sanguinis iure competebar, si primogenitus sine prole ex hac vita discederet, ei iniunxit, vt votum illud intra id tempus impletet, desisteretq; à bello

in iusto fratri inferendo. Quo fit, ut id in poenam iustam fuerit, ei statutum: non vero quasi, ut præcisè obligationis patris, teneatur ob ius ad regnum, aut ob hereditatem paternam, eos omnes sumptus facere, & multo minus sua propria persona adire terram sanctam, ad illam recuperandam. Et hæc quod attinet ad. c. licet. de voto, cuius Acolia, & alij nitebatur, ut affirmarent regnum esse hereditatem, iureque hæreditario in eo succedi.

Ad confirmationem verò, quam ex. l. 2. tit. 15. part. 2. nos addidimus, dicendum est. Ibi, heredes, sumi latè pro eo, quod est, succedere per mortem alicuius in aliquo illius bono, siue titulo hæredis, siue aliquo alio: qui loquendi modus frequens est in Hispano-lermone, simili quippe modo dicimus, primogenitum donum esse hereditatis, aut 74 hereditatem alios maiorem, in quibus ex sententia eorundem quibus disputamus, non succeditur iure hæreditario, sed sanguinis, neque habent rationem hereditatis, sed fidei-committis, aut prælegati, vel etiam rei donatæ sub modo, non quidem ab immediata possessione, sed à primo institutore, ut disp. 177. & alias sæpe dictum est.

Ad Aliam quoque rationem ex Baldi, & quorundam aliorum doctrina (quod ex parte aliter videtur ex Oldrado Panor. cap. licet, citato. n. 8.) tradit Emmanuel Acolia part. 3. citata. n. penult. cur in regnis potius, quam in alijs maioratibus, præferri debeat nepos ex filio primogenito præmortuo, patris sui in successione regni. Nempe, quod filius primogenitus, etiam vivente patre regni possessore, habebat quandam dignitatem inseparabilem, secundum quam eius regni paterni sibi competit: unde cum ius Regiæ dignitatis habere cœperit excoꝛnationem aliquam in persona primogeniti vivente patre, admitti poterit, quod primogenitus eam ad posterum suos transmittat, vi cuius transmissionis, filius eius præstatutur patruus. Addit verò, hoc maxime habere vim in ijs regnis, in quibus regere maiorem est iustitiam, ut huius primogenitus, vivente patre, Rex designetur. Quamvis referentur Avellan. 2. Paralip. c. 11. q. 30. fuit etiam tempore Regum antiquorum. Quæ omnia, inquit, in alijs primogenitis non similiter procedunt.

Hæc tamen discrimen inter regna, & alios maioratus, nullum profecto est, ut bene Molina. c. 6. citato à nu. 16. ait. Etenim sicut primogeniti Regum statim, ac

nascentur, ius habent ad regnum paternum, ut illud ipsi obtineant morte patris, si tunc suppellectiles sint: ita primogeniti aliorum maioratum simile ius habent ad maiorem paternum. Quod autem primogenitus, aut alius, qui proxime iure sanguinis successurus est in regno, vivente regni possessore, iuretur, & acceptetur in futurum Regem post mortem regnum tunc obtinentis, utique nullum ius novum illi confert, sed solum est professio subditorum, totiusque regni quoad proceres & procuratores civitatum, ad id à civitatibus electos ac missos, quod verè illi cōpetat tale ius, & quod ea ratione se alstringunt iuramento ad illum acceptandum & habendum, tunc in Regem, ne quæsitio aliquæ, aut difficultas, circa id tunc oriatur: ius autem illud ad regnum habuit vi generationis ex talibus parentibus, & vi ipsius institutionis regni, & legum tunc à republica ea de re latarum, aut postea, temporis progressu, additarum, magisve explicitarum. Porro Regis filij quondam in Hispanijs Reges nuncupati sunt, ut Molina ibi supra testatur se legisse in nonnullis instrumentis antiquissimis: postea verò in facies dicti sunt, primogenitusque, qui in Regem, vivente patre iurabatur, insigne iuramento nuncupabatur: ante iuramento verò insigne in regno successor dicebatur. Quod autem primogenitus regni successor vivente patre Principe in Hispanijs nuncuparetur, refert Molina ibi supra nu. 10. cepisse in Henrico tertio, qui, annuente patre Ioanne primo, Principe appellatus est. Accedente verò professione, ac iuramento procerum, ac procuratorum civitatum, appellatur Principe iurato. Quando autem successio in regno, aut in imperio, non est iure sanguinis, sed electione: tunc electio successoris, vivente Rege, aut Imperatore, ius electio tribuit, ut Rex continuus, aut Imperator, sit, ac alius e vita discesserit, ut est potissimum. Ne verò regnum, aut imperium, vacet, ac sint dissolutiones tempore mortis antecessoris, ante mortem talis Regis, aut Imperatoris, & quondam eligi successor consuevit, & nunc circa Romanum Imperium eligitur. Quodam verò sic electus ad imperium, Cæsar, electusve Cæsar, appellabatur: Imperator verò dicebatur.

Augustinus, atque Imperator, Nunc verò electus ad Romanum Imperium Rex Romanorum, electusve Romanorum Rex nuncupatur. Excludo, tam hoc, quam præcedente dis-

crimine, quæ A costa inter regnum, & aliis maioratus, constituit, ostenditque, tam in regno, quam in cæteris maioratibus, non succedi hereditario, sed sanguinis iure, ac proinde in neutris locum habere representationem de iure communi introductam; eo quod illa in solis hereditatibus sit sancta; expendendum est, num ex illis alijs capitibus supra. §. quauis, commemoratis, representatio, aut aliquid ei a quipolens, quod representationem virtute non immerito possumus nuncupare, in successione in regno, aut in alijs maioratibus, reperitur. Etenim ad Rempubliam sibi constituentem regem, spectat leges, conditiones, ac ordinem statuere, quo in eo sit succedendum; & similiter ad principes, maioratus instituentes de bonis coronæ regni, attinet præferbere ordinem & modum quo in eis sit succedendum (sicut ad domantes etiam feuda spectat leges statuere, quibus in fendis sit succedendum) atque idem etiam pertinet ad priuatos, qui de patrimonialibus suis bonis maioratus institunt circa maioratus, quos ita institunt, eorumque dispositioni est standum. Et licet, quando aliud non exprimitur censendi sint velle, ut in maioratibus à se institutis eo ordine, ac modo, succedatur, quo in eo regno legibus, aut more, consuetum fuit in regno, aut in alijs similibus maioratibus succedi, integrum tamen illis est, aliū ordinem circa maioratus à se institutos statuere, illud est standum, ut lex. 4c. Tauri in vltima sui parte, obseruat, accommodatque ad ipsam rei naturam statuit. Res autem hanc prius examinabimus circa successione in hoc Castellæ regno, & circa maioratus in eo institutos; deinde verò circa successione in regno Lusitano; & in maioratibus in eo institutis. Nec cuiquam videri mirum, aut molestum esse, debet, si ego, qui in hoc Castellæ regno, in ciuitate hac Conchenſi fui natus, & per triginta octo serè annos in Lusitania comoratus, ibique ea, quæ ad mores spectant, iuxta leges, & mores eius regni, ut par erat docui, explicando simal, quæ ad leges & mores huius Castellæ regni attingebant, in nostris operibus, quæ ad vtrunque regnum spectant, vltra ius commune tradam.

12 Quod ad successione in hoc Castellæ regno attinet, habemus legem egregiam, ac dilucidam, secundam tit. 1. §. part. 2. scriptis in præcedentibus relasam: quæ modum succedendi in hoc regno præscribit,

A non quasi statutum tempore, quo lex illa fuit composita, & Partitis inserta, ut ex ipsamet lege constat; & disput. 576. latè expendimus; sed quasi modum statutum à tempore Pelagij, iure sanguinis; tamen res in ea lege magis fuerit explicata. Atque ex ipsamet lege profecto constat, eum succedendi modum, non esse illum, qui de iure communi quoad representationem fuit in hereditatibus statutus; alioquin ad ius commune se retulissent conditores eius legis; sed esse peculiarem circa successione in regno iure sanguinis: communem quidem cum serè omnibus alijs nationibus, quæ ita Regem habent, quoad hoc quod regnum sit indiuisum, & in illo succedat primogenitus, sed non nisi post mortem patris, attamen peculiariter statum, quoad reliqua in Hispanijs, ad euertenda mala, quæ fuerant experti, & poterant adhuc euenire. Modus autem est, ut successio semper esset per lineam rectam primogenitorum, ita scilicet, ut nato, aut concepto, vno primogenito post alterum, semper, qui natus esset post alterum, censeretur immediatè vocatus ad regnū post antecedentes, seu in defectu eorū, nequūquam transitus esset ad collaterale, si deficiente omnino primogenito in eo ordine: atque tunc transitus fieret ad proximum & immediatum collateralem vltimi primogeniti in eo ordine. Itemque, ut femina admitteretur etiam ad eam successione eodem ordine & modo; sed semper masculus in eodem gradu, etiam si minor natus esset, præponeretur femina; scilicet: si masculus esset vltioris gradus: nam tunc femina, etiam minor natus, ei præponitur. Hæc omnia aperte significat lex. 2. citata, illis verbis. E por escuſaſen mcho, males, que acacieron, e podian ean ser fechos, pafieron (institutores videlicet huius regni iure sanguinis) que el scñor de el reyno heredasse, siempre aquellos, que viniessen por linea derecha. Atque exponendo, quid includeret, & quo pacto intelligeretur, additur E por ende (hoc est idèd) si ab acacieron, que si bño daron no ouiesse, la bña mayor heredasse el reyno. E an mandaron, que si el bño mayor muriesse, si dexasse bño, o bña, que ouiesse de su muger legitima, que aquel, o aquella lo ouiesse, e no otro ninguno. Pero, si todos falleciesen, denouiesse heredar el reyno el mas propinquo pariente (vltimo videlicet possessori) que ouiesse, sen do hombre para ello. Hoc verò plus adhuc explicat. L. 40. Tauri, quæ est. l. 5. tit. 7. lib. 5.

non

nouæ collectæ, & sic habet. En la successión del mayorazgo; aunque el hijo mayor muera en la vida del tenedor del mayorazgo, o de aquel a quien pertenece (quod dicit, quia succeditur, non ei, qui maioratum tenet; si ad eum verè non pertineat, sed ei ad quem pertinet; esto alius eum tenet) si el hijo mayor dexare hijo, o nieto, o descendiente legitimo, estos tales descendientes del hijo mayor por su orden prefieren al hijo segundo del dicho tenedor, o de aquel a quien el dicho mayorazgo pertenece. Vbi videtur semper sobolem descendente ex primogenito obrenitens maioratum, ordine descendente ac primogenituræ, anteferrî filio secundogenito; in defectum primogeniti, aut aliorum anteriorum primogenitorum descendentiæ ex eodem primogenito. Hæc autem iuxta. l. 1. citatam stabilita; seu potius explanata sunt circa maioratus vniuersi huius regni lege illa. 40. Tauri. Cum enim, vi disp. 576. & alijs sequentibus, dictum est; in stat regni huius, tanquàm primi & supremi maioratus, ceteri in hoc regno censentur conditi, quando aliud ab institutoribus non est expressum, ac proinde ex legibus circa regni successionem, fuerit semper quoad eorum successionem iudicatum, quando non reperitur, fuisse aliud ab institutoribus expressum; atque leges Tauri potius sint explanationes anteriorum legum, quàm nouæ sanctiones, quæ de causis earum dispositiones se extendunt ad indicandum iuxta eas etiam de ijs rebus, quæ ante illas actæ sunt, quando ipsimet legibus aliud non fuit expressum, vi habetur. l. 6. tit. 1. lib. 2. nouæ collectæ. vtiq; quæ in ea lege de maioratib; in genere atq; vniuersim disponuntur, seu potius explanantur, de regno tanquam de maioratum capite, ac primo exemplari, similiter intelligenda sunt, quando aliud aperta ratione non fuerit comprobatum; neque est aliquis, qui neget, eam partem eius legis, à nobis relata, locum similiter habere in ipsomet regno.

Ex his profectò liquido constat, in hoc Castellæ regno, ita quod successione in regno, vi legis secundæ citatæ, primæq; ipsius institutionis regni ab ipsamet republica, & vi conditionum quoad successionem in eo tunc ab ea præscriptarum, quàm quoad successionem in ceteris maioratibus in stat illius, vi eiusdem legis secundæ, consuetudine perpetuè iuxta eam seruare, & vi postea. l. 40. Tauri, quando aliud non fuerit circa aliquem maioratum præ-

c. 1

institutorem illius perspicue circa successionem in eo dispositis; semper, post illum possessorem, eum de, ad quem de iure pertinet, vocari immediate primogenitum illius, ita scilicet vi masculos, etiam minor natu, præferatur se min; alioquin succedat femina; quæ in numero fixatum fuerit primogenita. Deinde, si talis primogenitus, aut primogenita, sobolem, saltè conceptam, relinquat, vocari immediate post eum, aut eam, primogenitum illius, eodem modo intellectum, siue anterior primogenitus superstes fuerit, tempore mortis possessoris maioratus; siue non. Quod si hic secundus primogenitus sobolem similiter habeat, vocari tertio loco primogenitum huius, similiter intellectus, esto pater, & mater mortui fuerint ante illum primū legitimū maioratus possessorem. Et ita ordine quodam vocari semper primogenitos per lineam descendente, ita vt omnes collaterales antecedentium primogenitorum, censentur exclusi, seu posthabiti, eo ipso, quod nascitur vltior primogenitus in linea eo ordine descendente. Quando autem tem postremo primogenito in eo ordine deest proles, tunc recurritur ad collaterales huic proximiorē, atq; adeo ad fratrem maiorē natu, & in defectu fratris, ad sororem maiorē natu, & vniuersim censetur immediate vocatus, qui illi fuerit proximior (modo dispositione sequente explicato) præponendū semper masculum eiusdem gradus, etiam minorem natu; feminæ alioquin feminæ proximior censetur immediate vocata. Atque ex illo collaterali incipiunt postea vocari iterū primogeniti per lineam descendente, modo explicato. Si verò sobole ipse careat, iterū deestur vocatus collateralis ei proximior, præferendo in eodē gradu masculum feminæ modo etiam ex patre.

Vtrum autem successio hæc iuribus huius regni præscripta, tum in regno, tum etiam in alijs maioratibus, quando maioratus institutor aliud non expressit, vi scilicet primogeniti per lineam descendente modo explicato succedant, & præferantur ceteris, sic appellatur da successio per representationem anterioris, aut anteriorum primogenitorum, quando neque possessoris maioratus, de facto primogenito patre suo, excludit patrem suum, huius secundū generū eiusdē possessoris maioratus, aut pronepos, de functis patre suo & avo, excludit etiam eundem filium secundū generum, suum patrem magnū, vtrum, inquam, talis suc-

Nj

cessio

cessio, sit appellanda per representationem: sane dicerem, simpliciter, & absolute loquendo, non esse appellandam per representationem: quandoquidem, quia succedit, & excludit patrum suum, non nomine, & iure alieno, sed ratione iuris, quasi concedendo ad superiorem gradum patris, aut aui, defunctorum, succedit, sed succedit suo nomine ac iure proprio absque illa iuris fictione, tamen vocatus immediate ad regnum, aut maiorum, defunctibus, anterioribus primogenitis, & tanquam prepositis ceteris consanguineis ultimi possessoris, idque ab ipsa met republica, dum regnum, legesque successionis in illo, constituit, aut ab ipso maiorum institutore, dum illum instituisse censetur iuxta leges, & consuetudines, regni, quando aliud non expressit, neque aliter ad maiorum vocavit. Quare sicut quando aliquis ad legatum aliquod, aut ad rem donatam, faceret similes substitutiones, aut vocaciones, sibi filij primogeniti, & deinde post illum, aut in defectum illius, nepotis primogeniti ex eo filio, & postea simili modo pronepotis primogeniti ex eo nepote, tamen nepos, aut pronepos in defectu patris, aut etiam aui, non dicerentur succedere per representationem in eo legato, aut donatione, aut ad proavum, sed suo proprio nomine ac iure, tanquam vocati ab eo, ad id immediate, in defectum suorum ascenderent, ut, & tanquam antepositi ea in re ceteris huiusmodi aui, aut proavi: ita res habet in propolis. Virtute vero solum potest dici successio per representationem, ut à modo loquendi. l. 40. Tauri, & quorundam doctorum non dissentimus. Qui enim suo nomine, ac iure, succedit tanquam immediate ab institutore vocatus in defectum suorum primogenitorum, certe virtute eos representat, illorumque vicem subit, ac si non solum gradum eorum, sed & qualitates haberet, puta aetatem, & reliqua, que ad obtinendum regnum, aut alium maiorum, competunt. Atque eatenus solum, præsertim in gradu descendente, de quo loquimur, representationem admittentem simpliciter verè etiam admittentem non arbitror, cum de iure communis in eiusmodi rebus minime hereditariis, præsertim individuis, locum non habeat: & cum iura huius regni immediate vocent ad successionem illius unumquemque primogenitorum per lineam descendente, in defectum suorum primogenitorum, ut reser-

atur, ex planumque est. 2. tit. 7. lib. 5. Quare de successione in hoc Castellæ regno, & de maioribus univèrsim in eo institutis, quando maioratus institutor aliud non expressit, hæc enns dicta sunt, & mihi censeo intelligenda, tum in alijs maioribus de bonis corone regni institutis, tum etiam de bonis ab Henrico secundo donatis, que redeunt ad coronam regni eo ipso, quod ultimus eius maioratus possessor sine descendente legitimis, masculinis, aut feminis, decedit, iuxta clausulam ejusdem Henrici, & l. 1. tit. 7. lib. 5. nonne collect. vt disp. 576. dictum est. Semper enim descendens per lineam rectam modo explicato, excludit patrum, ut dictum est. Lex quippe. 40. Tauri, de successione in maiorum univèrsim, sine ulla distinctione, aut exclusione, nisi quando maioratus institutor aliud statuisse loquutus, ac proinde ad hos etiam maioratus se extendit. Præsertim, quia hi etiam censentur instituti instar regni huius, quoad successionem, etiam ante legem illam Tauri eo ipso, quod contrarium non fuit expressum, ac proinde iuxta. l. 2. tit. 15. part. 2. erat de eis, quoad successionem, iudicandum. Ita Molina lib. 3. de primog. c. 7. ne 12. Neque probo Acolam de successione patris, & nepotis. part. 3. n. 31. qui, cum constiterit ita dicendum esse de eiusmodi maioribus clausule regis Henrici post. l. 40. Tauri, negat tamen idem fuisse dicendum ante legem Tauri, propter. l. 2. tit. 15. part. 2. Porro doctrina aliorum circa successionem in maioribus de bonis corone regni, quos Molina ubi supra citat, locum non habet in hoc regno, sicut locum habebit in alijs regnis, in quibus, quæ in hoc regno legibus citatis sunt statuta, minime fuerint sancta. Iuxta hæc approbata est sententia Panos. & Castrensis, quæ responderunt, in donatione facta à rege Castellæ cuidam Petro Afan de rubra cuiusdam maioratus sibi, & liberis suis, nepoti ex primogenito defuncto, præsertim fuisse patrum, propter representationem, quæ in regno Castellæ nepos representat, saltem virtute, suum patrem defunctum: immittitque ea sententia improbatur ab Immanuele Acolæ ubi supra part. 1. n. 27. loquendo de hoc Castellæ regno, de quo illi loquebantur.

Non etiam præbandam arbitror sententiam Molina lib. 3. de primog. c. 6. a. n. 29. & aliorum, quos refert, quatenus vultent

in, ubique se locorū, adferit, institutione primogenij, ac maioratus, ceteri modo explicatio vocatur primogenitus per lineam descendentem, atque scilicet a nepote, aut pronepote, ex filio maiore natu possessoris maioratus, antea deinceps, excludit huius secundū genium eiusdem possessoris maioratus, proximiorē ei in gradu, hoc quidem Castellæ Regni id ita planē dicendum est, quando institutor maioratus aliud non expressit, & q; propter ea quod dicitur, l. citata, & lege. 40. Tauri, ita ad regnum, & ad maioratus, vocatur immediate. Ceterum in alijs regnis in quibus nihil tale constitutum est, nullaque talis viget consuetudo, ut in Lusitania constitutum non est, neque viget talis consuetudo circa maioratus de bonis patrimonialibus institutos, sanē id locum non habet, imō contrarium, ut dicitur. Licet enim in Lusitania primogenia & maioratus, hęc ap palleatur, sicut & in hoc Castellæ Regno; propter ea quod ad primogenitos possessoris consueverint ipsa institutione derivari, dubium tamen manet, verum, mortuo primogenito ante mortem possessoris, solole relicta, is maioratus transeat ad nepotem ex tali primogenito; an verō ad filium secundū genium eiusdem possessoris, qui inter superstitēs eiusdem possessoris filios, manet primogenitus, quia ante omnia eos genitus, & proximior est in gradu possessori, quam sit nepos ille: sicut etiam ad eundem filium secundū genium transiret, si ille abus primogenitus mortuus esset, solole minimē relicta. Atque, ut videbimus, ita planē in Lusitania dicendum est, accommodatē ad iuris communis principia.

15. Aliud etiam, neque in alijs regnis, neque in hoc, probō, quod Molina ubi supra à n. 37. aduigat. Nempe eo ipso, quod primogenitus possessoris maioratus nascitur, eū iure primogeniturę, acquiri illi spem quandam certam & incommutabilem, ac ius inhabitu ad maioratus successionē suo loco & tempore comparanda: quod, quauis, dum anterior possessor maioratus vuit, suspensum esse dicatur, ab eo tamen auferri non potest, sed ad primogenitum ex ipso vltimū procreatum, illud transmittiturque, ratione huius transmissionis, ceteri continuari, & extendi lineam successionis in illum vltimū genitum, ut, antequam illi succedat, maioratus non possit transire ad alium: ratione etiam eius iuris

A ita transmissi, arbitratō, filium ita vltimū genitum, ne potēs possessoris, repręsentare personam patris prædecepsit, ut præferatur patruo in successionē eius maioratus. Hęc sanē magna ex parte sunt commentitia, & falsa. Licet enim primogenitus possessoris maioratus, eo ipso, quod nascitur, vi institutionis maioratus, ac legum, seu conditionum quodam successionem in illo præscripturū, comparet ius, & spem, ad succedendum in illo; ius tamē illud, & spem, non transmittit ipse ad primogenitum ex se vltimū genitum, non foliam in alijs regnis, in quibus, ut dicemus, patruus præfertur nepoti possessoris, sed etiam in hoc, in quo nepos præfertur patruo, sed ius, & spem, quę ex eo capite ille consequitur, solum sunt personalia ipsius, atque ad succedendum, sub conditione si superstitēs sit tempore mortis possessoris maioratus, & sub conditione, si nullam ad succedendum in illo contraxerit incapacitatem: quod autem primogenitus, ex se vltimū genitus, eo ipso, quod nascitur, comparet in hoc regno ius & spem similem ad succedendum patri, & in defectum patris ad succedendum etiam aui, sanē nō proficiscitur ex eo, quod comparet illa ex patris transmissione, sed ex eo quod immediate ex ipsamet institutione regni, aut alterius maioratus illa comparet, ex legibus, ac conditionibus, quoad successionem in illo præscriptis, à quibus ad eam successionem eo modo vocatur, ut dictum est: quę fit, ut illic, ac nascitur, illa comparet ex eo capite, non verō per mortem patris, ex transmissione quę ipsius patris, eo modo, quo hæreditas, & legata, ab alijs patri relicta, à patre in filios, & in alios heredes, dicuntur transmitti, aut eo modo, quo vnā cum reliquis bonis patri proprijs transmittitur ad hæres iura, quę personalia ipsi nō sunt, hoc est, ex pirantia cum ipsius personā, tanquam partē hereditatis, bonorumque ex ipso hæreditibus ipsi obuenientium.

B. C. Ridiculum ergo est, ex eo capite fingere repręsentationem, quoad successionē in Regno, aut in alijs maioratibus, ut ea ratione accepsit, aut pronepos, ex primogenito possessoris defuncto, excludat patruū ad successionē in illis.

D. Ex his faciliē intelligitur, quid censendum sit de sententia illa Aluari Valsed. de iure limphy. q. 50. n. 24. quam Couar. de pract. qq. 08. 6. in editione Celsarugustana in calce. n. 6. refert; & ait, de ea amplius delibe-

deliberandum. Constituit enim Aluar. Vals. diuincientes institutionem maioratus per ultimam voluntatem, & per contractum inter viuos. Quod, si maioratus contractus inter viuos sit institutus, nepos vltimi possessoris ex primogenito defuncto, præsatur patruus, filio secundò genito eiusdem possessoris: non quidem propter representationem, quam prohibetur non esse admittendam, sed quoniam filius primogenitus defunctus, spem, & ius, ad maioratum, vi contractus acquisita transmittit in filium suum primogenitum: eò quod spem, licet tenuum, quam ex contractu conditionali comparamus, transmittamus ad nostros posteros, iuxta. 4. ex conditionali, inst. de verb. oblig. & l. is qui. ff. de act. & oblig. Sanè sententia hæc falsa est, & discimēn nullum. Sine enim institutio maioratus ortum habeat ex vltima voluntate, siue ex contractu, proculdubio uocationes & successiones in illo, sunt ex præscripto in ea vltima voluntate, aut contractu, ipsius institutoris, ab illoque successores vocati censentur, & accipere maioratum; non verò ab antecessore, possessor illius: neque quicquam ad eum maioratum institutione ipsa, siue per vltimam voluntatem, siue per contractum, vocatur nisi sub conditione tacita, si superflus sit tempore mortis omnia prius vocatorum, & capax sit successionis tempore, quo in eo ordine succedere debet; neque vocatur, nisi in tempus, quo ipse vixerit, vt eo perfruat, domiuique illius sit, in id solum tempus, & postea transeat ad alium vltimus vocatum institutione ipsa, iusque & spes vniuscuiusque eorum, vi talis institutionis ac vocationis, personalia illius sunt, cum ipsoque expiant, neque ab eo transmittuntur ad alium. Est verò latum discrimēn, inter ius, & spem, quæ ego comparo ex contractu mecum sub conditione in meum solum commodum celebrato; & inter ius, & spem, quæ varij comparant dispositione ex contractu, quo quis ad aliquod ordine quodam eos vocat, quos vult, ac tunc pacificatur, vt in eo succedant, ita vt res illa ordine quodam deriuetur ab vno in alium, iuxta modum & conditiones ab ipso institutore tunc præscriptas. Iuxta quippe, & spes, quæ ex priori illo contractu comparantur, sunt mea propria, & peculiaris, quæ proinde, vt & cetera mea bona & iura transmitto ad meos hæredes & successores: atque de eiusmodi solum iure, &

A. spe ex contractu comparatur, loquuntur duo illa iura citam. Iura verò alia, & spes, quæ alij ex ea dispositione & contractu comparant, sunt vniuscuiusque eorum, vt, si superflus sit, quando anteriores omnes mortui fuerint, res illa, in solum tempus vite ipsius, ad ipsum deuēiat, & eaque perfruat, posteaque transeat ad alium; non ex dispositione huius possessoris, sed primi institutoris, vi institutionis, ac vocationis à principio ab ipso institutore præscriptarum: quare iura illa, & spes, personalia sunt cuiusque eorum, cum eisque expiant, neque illa transmittuntur ad alium.

B. Illud verò Aluaro Valsasco dabo, ex ipso meo contractu tunc, & ex circumstantijs concurrentibus, expendendum esse, vnum institutoris meus, & intentum fuerit, præferre nepotem ex primogenito defuncto, ac primo loco vocato, patruus talis nepotis filio secundò genito institutoris; ac non. Si enim, causa matrimonij cum aliqua vxore, institutor sit maioratus contrahens inter viuos in filio primogenito, qui eam ducturus erat vxorē, sub hac forma, quod scilicet pater instituebat eum maioratum in eo suo filio, ipsi, & posteris illius, vique esset filius, suscepta prole, moreretur ante patrem institutorem ac possessorem maioratus, nepos ex tali filio præponendus esset patruo, filio secundò genito eiusdem institutoris, etiam in Lusitania, quoniam institutio illa fuit in filio illo primogenito, & in sobole ipsius, quam totam institutor præferre intendit cæteris omnibus suis filijs, & consanguineis, gratia eius matrimonij celebrandi: postea verò in sobole vltimus derivata ex eo filio primogenito, nepos quicunque ex filio primogenito mortuo ante vltimum possessorem, non præferretur in Lusitania patruo, filio secundò genito eiusdem possessoris, vt dicemus: quoniam in Lusitania non est representatio, neque cæsetur vocatio facta de primogenito in primogenitum per lineam descendētem, vt in hoc Castellæ regno; neque, quod patruus præferretur tali nepoti, pugnetur cā illa prima institutione: quippe cū patruus ille de sobole esset primogenitus, in quo sub illa forma facta esset eius maioratus institutio.

Ex dictis confirmare possumus, nec reg. 18. nec maioratus alios, hereditates esse, nec deferri iure hereditario, sed sanguinis, atque ex pacto & providentia, ac proinde in eis locum ex eo capite non esse repræ-

hereditationem quod hereditates sint, iureque hereditates deferantur. Item cum regibus in republica emanaret in primos reges, & tunc in illis, quoniam in reliquis maioribus succedatur, non ex præscripto & voluntate anterioris possessoris, neque ex iure aliquo ab antecessore, aut ab aliquo intermedio, nisi in eum, qui succedere debet, sed in eis succedatur ex præscripto, vocationibus, & ordinationibus reipublice sibi Regem constituentis, aut ex præscripto & vocationibus insituentis maiorem, ut ostensum est: neque aliquis successorum illud, dominiumque illius acquirat, nisi solum in tempus vite sue, quia finita, transit. ipsa iure in sequentem vocatum a republica, aut ab alio institutore, vi eiusdem vocationis, ac institutionis, ut etiam explanatum, probatumque est: quid sane constat, neque regnum, neque alios maiore, esse hereditates transmissas & derivatas à possessoribus eorum in successores, nec proinde successores iure hereditario succedere in illis, sed sanguinis, atque ex pacto & providentia primi institutoris:

39 Quia vero, neque ut in hereditates, neque iure hereditario, in eis succeditur, sed ex pacto & providentia primi institutoris, qui consanguineos ultimi possessoris proximiores (aut etiam interdu remotiores, pro suo arbitrio, & beneficio) à absque ulla termino ac limite vocat; inde etiam, quod, cum ab intestato in hereditatibus solum succedatur usque ad decimum gradum, & deficientibusque consanguineis usque ad decimum gradum, ac coniugis defuncti, hereditates vocent, ac pertineant ad eum, ut disp. 164. dictum est; in regibus tamen, & in alijs maioribus, censentur vocati consanguinei ultimi possessoris, etiam ultra decimum gradum in infinitum, ut communis doctorum sententia non dissimulat, neque idcirco valet, & de voluntate ad finem, quod superfluum non sit consanguineos ultimi possessoris usque ad decimum gradum.

Ex dictis totis hac dispositione facile constat, cessare in ista, quæ Molina: 3. lib. de primog. c. 6. & 7. docet circa representationem, quæ descendentes suos & ceteros representantes ad excludendos suos paternos in successione in Regno, & in alijs maioribus, iuxta iura huius Castellæ regni, item quæ ea, quæ debet circa transmissionem in alium, ut possessor, vel eius compere, vel repræsentans

tot suum antecessorem, ad succedendum anteriori possessori in via recta, excludendumque patrum filium eiusdem possessoris.

S V M M A R I V M.

1 DUBIVM proponitur & explanatur, num, sicut in alijs maioribus huius regni admittitur representatio in linea collateralis, eaq; maior, quam in hereditatibus conceditur de iure communi: ita in ipsa successione in corona huius regni admittenda sit representatio in linea collateralis.

2 Non esse admittendam representationem ullam in linea collateralis quoad successionem in hoc regno, sed succedere proximior in gradu, præponendo in eodem gradu masculinum firmine, & maiorem natu, minori natu, validissimo argumento probatur.

3 Molina contrarium affirmat, & quibus argumentis ducatur.

4 In successione in hoc Castellæ regno, nulla in linea collateralis admittitur representatio, sed semper succedit proximior in gradu, præferendo masculinum femine, & maiorem natu, minori natu.

5 Locus non est representationi in linea collateralis in maioribus huius regni creatis ante legem. 40. Tauri.

6 In maioribus huius regni, quando aliud infuitur non disposuit, deficientibus omnino descendentiibus ultimi possessoris, quo ordine, & quantacumque representatione succedant collaterales illius.

7 Successionis is modus, ac representationis, quantum à iure communi exorbitet.

8 Idem representationis modus locum habet in inferiori gradu, hoc est, in descendentiibus ex patris, & ex patris magnis, & ita consequenter.

9 Idem succedendi modus & representationis intelligitur, esse collateralis in comparatione ultimi possessoris, neque descendens sit primi institutoris, neque etiam collateralis.

10 Representatio lege. 40. Tauri in linea collateralis introducit, non est representando solum gradum progenitoris, sed personam ipsam, locum illius cum omnibus suis qualitatibus subeundo, et alios excludendum, quos patens ipse excludit.

11 Qui representando personam succedit, si rem presentatus incapax est: tunc tempore mortis, ipse quoque incapax similiter est, & excluditur à maiore: qui vero vocatus ipse succedit, ut in linea descendenti in hoc regno, & proximior

mior in linea collateralis ultimo possessori, in-
capacitas progenitoris ipsi non nocet, si ipse
in capax etiam non sit.

22 Successor in linea transversali esse debet stir-
pe institutoris maioratus, aut eius, in quo
primo fuit institutus, vel de familia eorundem.
Si enim ultimo possessori deus proximior
de altera familia, ut frater solam veretur,
qui non sit de eiusmodi familia, succedit qui
de familia fuerit proximior, licet, remotior
in gradu ultimo possessori.

23 Successionis ordo explicatur in maioratibus,
similiter servatur in hoc regno in successio-
nibus in feudis, capellis, emphyteusibus, iure
patronatibus, et in alijs similibus rebus, quæ
indivisa ad unam deveniunt.

In regno, et in alijs maioratibus, Ca-
stella, quæque collaterales succe-
dunt, admittenda sunt representa-
tio in ea successione. Et num succe-
dat proximior ultimo possessori.
Disp. 627.

24 E longitudo disputatio-
nem tardium ac confu-
sionem pariat, hæc, & duæ
sequentes disputationes,
a precedente separande
sunt. Quod verò ad suc-
cessionem in regno atti-
net. Leg. 2. titu. 15. part. 2. ex prima regni
institutione tempore Pelagij, & ex conlu-
tadine iuxta eam servata usque ad tempa-
re editarum legum Partitarum, solum com-
perimus dispositum, quod deficientibus
omnino successoribus in regno per lineam
rectam descendantium, modo disputatione
precedente explicato, succedat in eo
proximior consanguineus collateralis. Sic
enim ea lex habet. Pero si teador estas (linea
videlicet descendantium) fallieressen, de re
vedar el reyno, el mas propinquo pariente, que
oviesse, siendo ome para ello, no aviendo brabo
cosa por que lo deaviesse perder. Lege verò. 40.
Tauri, que est. l. 5. tit. 7. lib. 5. non collect.
postquam circa maiorat in genere, quoad
successione descendantium, sic fuisset dispo-
situm; En la suc- sion del mayorazgo aunque el
fijo mayor muera en vida del tenedor del mayoraz-
go, o de aquel, a quien pertenece, si el fijo mayor
dejare fijo, o nieto, o descendiente legitimo, effor-
tader descendientes del fijo mayor por su orden

A preterea al fijo segundo del dicho tenedor, nada
aquei, a quien el dicho mayorazgo pertenece.
Postquam, inquam hæc, quoad successio-
nem descendantium disposita sunt, ut dis-
putatione precedente relatum, explanatur
que est, protinus. quoad successione colla-
teralium subiungitur. Lo que en solam-
te mandamos, que se guarde, y platiquen en la suc-
cesion del mayorazgo a los descendientes, pero
aun en la sucesion de los mayorazgos a los tras-
versales: de manera, que siempre el fijo, y sus des-
cendientes legitimos por su orden, representen la
persona de sus padres, aunque sus padres no ay-
n succedido en los dichos mayorazgos. Salvo si otra
cosa estuviere dispuesta por el que primeramen-
te confituyo y ordeno el mayorazgo: que en tal
caso mandamos, que se guarde la voluntad del que
lo instituyo.

B Dubium verò non parvi momenti est,
num in successione collateralium in coro-
na ipsa regni Castellæ. Locum etiam habeat
hæc representatio lege hæc. 40. Tauri con-
stituta in successione collateralium in ro-
liquis eiusdem regni maioratibus: quæ sanè
representatio longè maior est, quàm ea,
quæ de iure communi admittitur in suc-
cessionem in hereditatibus. Ut enim disputa-
tione precedente dictum est, soli filij fra-
trum defunctorum admittuntur ad succe-
sionem ab intestato cum patris suis, fratri-
bus eius, cui est succedendum: non verò
nepotes: ad succedendum verò possessori
maioratus, qui descendantibus caret, non
solum admittitur filius primogenitus, fra-
tris maioris natu prædefuncti, & præter-
tur ceteris patris, sed etiam admittitur no-
pos, filius illius, si pater ipse sit etiam de-
functus, quin & pronepos; imò verò, in de-
fectum patris masculini, admittitur filia
talis fratris, & neptis, aut proneptis, quæ
representent antecessores suos iam antea
defunctos.

C In partem negatam, quod scilicet in suc-
cessionem collateralium in ipso Regno, lo-
cum non habeat representatio, sed solum
succedat collateralis, qui re ipsa, atq. sine
vlla fictione, repertus fuerit proximior vi-
timo possessori, præferendo semper mas-
culum eiusdem gradus, etiam iuniorem,
femina, & inter masculos, maiorem natu
minori, atque inter feminas, suaveri por-
telt. Quoniam lex. 40. Tauri, nullam de
Regno fecit mentionem, sed de maiorati-
bus. Et quoniam. l. 2. titu. 15. part. 2. pecu-
liariter statuerat circa successione in Reg-
no, ut deficientibus omnibus descenden-
tibus.

D In partem negatam, quod scilicet in suc-
cessionem collateralium in ipso Regno, lo-
cum non habeat representatio, sed solum
succedat collateralis, qui re ipsa, atq. sine
vlla fictione, repertus fuerit proximior vi-
timo possessori, præferendo semper mas-
culum eiusdem gradus, etiam iuniorem,
femina, & inter masculos, maiorem natu
minori, atque inter feminas, suaveri por-
telt. Quoniam lex. 40. Tauri, nullam de
Regno fecit mentionem, sed de maiorati-
bus. Et quoniam. l. 2. titu. 15. part. 2. pecu-
liariter statuerat circa successione in Reg-
no, ut deficientibus omnibus descenden-
tibus.

tribus ultimi possessoris, succederet con-
sanguineus superflus illi proximior (id enim
significat verba illa: *et maius propinquo peribit*,
que quissit) quod plane verè propinquo-
rem sonat ac significat, non verò per repre-
sentationem & fictionem. Præsertim cum
consentiat ius commune; quandoquidem
disputatione præcedere est oïlensum, reg-
num nõ esse hæreditatem, neque in eo suc-
cedi iure hæreditario; sed sanguinis, ac pro-
inde locum non habere in eo representa-
tionem, non solum ultra filios fratrum in
linea collateralis, sed nullam; de iure com-
muni: quare nulla admittenda est in vno-
quoque loco in coronâ regni, nisi quare-
mus expressè ac dilucidè statuta comperia-
tur eo in loco coronâ regni.

Contrarium affirmat Molina lib. 3. de
primog. c. 7. n. 1. iunctis ijs, quæ dixerat
c. 6. a. n. 4. & rursus. a. n. 23. Nempe, etiã in
successione in coronâ huius regni, locum
habere representationem, etiam ad succe-
dendum ex linea collateralis, eamque tam-
latam, quâ lata. l. 40. Tauri definita est; va-
lidumque ex ea lege esse argumentum à ge-
neris maioribus ad regnum: sicut è con-
tra, validum est argumentum, validumque
erat ante eam legem Tauri, ex dispositio-
ne. l. 2. tit. 15. part. 2. à regno ad reliquos
maioratus, quando aliud peculiariter non
reperiretur dispositum circa aliquem eor-
um in particulari.

Argumen-
tis primis.

Ducitur, quoniam, non solum reliqui ma-
ioratus (quando aliud circa aliquem eor-
um in particulari, non sunt à primo illius insti-
tutore expressum) censentur constitui ad
exemplar, & iuxta leges & consuetudines
supremi eorum, nempe regni; sed etiam
lex. 2. tit. 15. part. 2. quantum de solo regi-
no videtur loqui, intelligenda est, etiam
loqui (ex ipsius sententiâ) etiam de alijs ma-
ioratibus, vt multis a. n. 4. citato probare
conatur.

Secundam

Item, quoniam lex. 40. Tauri nihil de
novo statuit, sed ad tollendas difficultates
& præciscendas lites circa maioratus, ex
his, quæ de regno expressè erant statuta;
& de reliquis maioratibus similiter intelli-
gebantur, consuetudine quæ erât recepta, ad
maiorem explanationem id totum ex pres-
sit ac definiuit, quod in ea continetur. Le-
ges quippe Tauri, nõ correctorie sunt eo-
rû, quæ antea erât de iure cõmuni Cæsareo,
vel de iure regio, sunt quæ consuetudine erât
recepta, sed declaratorie, vt constat ex illis
verbis proxiimæ legi. *Asian mensier de-*

A *deració. Et rursus. viçssin y declarassen*, lo que
por ley en las dichas dudas se auia de guardar.
Qua de causa leges Tauri, non solum lei
extendunt ad dirimenda ea, quæ post illas
facta sunt; sed etiam ad dirimenda ea, quæ
ante eas sunt facta, & de illis iuxta eas est in-
dicandum, quando aliud legibus ipsi
non fuerit expressum, vt habetur. l. 6. tit. 1. lib. 1.
2. noue colleç. & disputatione præceden-
te relatum est. Quo fit, vt ea omnia, quæ. l. 1.
40. Tauri sancita sunt circa successiõnem
in maioratibus, etiam in linea transuersali,
similiter intelligenda sint circa successiõ-
nem in regno, validumque sit ex ea lego
argumentum à maioratibus ad regnum.

His tamen non obstantibus, arbitror
partem negantem dubij propositi omnino
esse veram, non solum propter validum il-
lud argumentum in illius confirmationem
à nobis supra cõfectum, sed etiam propter
hæc alia. In primis, quoniam in ipsa insti-
tutione regni, & modi successiõnis in illo,
nõ per electionem, sed iure sanguinis, quæ
tempore Pelagii ab ipsamet republica sanc-
ta est, & quæ. l. 2. tit. 15. part. 2. fuit ex-
pressa, sanè nulla representatio in linea col-
lateralis sancita fuit, vt ex ipsamet. l. 2. citatæ
perspicue constat, nedum tanta, quan-
tam postea. l. 40. Tauri in linea collateralis
constituit, vtens verbo, *miseme a, que se guar-
de y platique aû en la successiõ de los mayores*,
goz a los transuersales, tanquam rem de nouo
ea lege statueret, & non quasi explicaretur
quid res ipsa haberet, seclusa ea dispositio-
ne ac lege. Princeps autem, consiliarijque
ipsius, nihil de nouo possunt statuere cir-
ca successiõnem in regno à republica ipsa
statutam, aliquid augendo, aut minuendo,
vel etiam declarando, quo ius vni triboa-
tur, aut ab alio auferatur, etiam in posses-
sum, sed id ad rempublicam totam spec-
tat; antequàm alicui ius acquiratur, & ne-
que respublica ipsa id potest, postquam
ius fuerit alicui acquisitum vi primæ
regni institutionis. Quare, esto lex. 40.
Tauri intendisset comprehendere reg-
num ea sanctione (quod tamen est falsum)
tanè id omnino esset inualidum. Deinde,
quoniam ex postrema parte eiusdem le-
gis. 40. Tauri liquido constat, eam sancti-
onem locum non habere in successiõne in
ipso regno, esto in ea lege nomine ma-
ioratus regnum etiam comprehenderetur
ea enim pars sic habet: *Siluo si otra cosa estu-
viere dispuesta por el que primeramente consti-
tuyo y ordeno el mayorazgo*; quæ ea tal caso que-
tuntur

D

remor, que se gnerde la voluntad del que lo instituye. Porro respectu publica constituens regnum hoc Castellæ, & modum successionis in illo, a principio statuit, ut, deficientibus omnibus successoribus descendentibus ultimi possessoris, succederetis, qui illi repareretur proximior in linea collateralis, ut habet l. 2. titu. 15. part. 2. ac proinde ex ipsius tunc voluntas est seruanda, iuxta ultimam partem legis. 40. Tauri, & non, quod in secunda parte eiusdem legis circa representationem in linea collateralis est dispositum: quoniam ea intelligitur solum, quando aliud a principio non fuit dispositum.

Ad primum argumen. Ad primum verò, unde Molins ducitur ad suam amplectendam sententiam, consistendum est, reliquos maioratus ad exemplar regni huius fuisse constitutos, atque iuxta leges illius, quando aliud non est expressum; negandum tamen est, eam legem 2. de alijs maioratibus, quàm de regno, loqui, neque id conuincunt, quæ Molina. in 4. citato adducit: tamen si faueant, ut iustar illius, reliqui maioratus censendi sunt instituti, atque iuxta leges de regno latas, quando aliud non est expressum. Et quantum id torum admitteremus, nihil pugnaret contra nos: quoniam solum inde colligeretur, validum esse argumentum ex lege illa secunda de regno ad alios maioratus, quando aliud non esset expressum, quod nos non negamus.

Ad secundum. Ad secundum negandum est, legem. 40. Tauri nihil de nouo statuisse: id enim, quod de representatione illa tam lata in linea collateralis statuit, ac præcepit, ut deinceps seruaretur in successione in maioratibus, quando aliud circa eorum aliquem non fuisset expressum, proculdubio de nouo fancitum fuit: cum, neque de iure communi, neque de iure regio, fuerit vnquam antea auditum, aut constitutum, etiam in hereditatibus; neque compariatur aliquem ex doctoribus, talis vnquam fuisse opinio: nis: ad prescindingas quippe difficultates, & lites, & ad æquandum, saltem per representationem, modum succedendi in maioratibus in linea transversali, cum modo succedendi in linea descendentiã, fuit de nouo constitutum. ac præceptum, ut seruaretur, quando aliud non fuisset, expressum in prima maioratus institutione. Ad id verò, quod vterius subiungitur, dicendum est. Quauis leges Tauri maxima ex parte sint declaratorie, ita tamen esse declarato-

rias, ut non præcisè declararent, quid iuxta antiquiora iura, & consuetudines, sit dicendum, sed etiam, pro potestate, quam idem legislator, habet, statuant innouando, addendo, ac minuendo. Atque de eiusmodi declaratione sermo est illis verbis. *Antea mensest declaratione: quod satis innouat illa ista verba; vissent y declarassen, lo que por lei (noua scilicet, quæ cõderetur) en las dichas dadas se auia de guardar.* Circa id verò, quod vterius subiungitur, iam luce clarius est ostensum, secundam partem eius legis. 40. non comprehendere regnum hoc Castellæ, utpote exceptum postrema parte: quare ex l. 6. titu. 1. lib. 1. nouæ collect. non sequitur, eam, secundam partem legis. 40. Tauri locum habere, etiam in hoc Castellæ regno ante eam legem constituto, aut eam partem declarationem esse legis. 2. titu. 15. part. 2. quoad illa verba. *Pero si, todo esto; fallacessen, dese berdes el reuo el mar propinquo poriente, que oniesse.* Sanè ea secunda pars legis. 40. Tauri locum absque villo dubio habet in maioratibus post eam legem institutis: quoniam princeps, ad prescindingas lites, & difficultates, potuit disponere, ut maioratus, qui deinceps instituerentur, ita conferrentur instituti, relicta potestate institutoribus, ut, si aliud seruari vellent circa maioratus, quos deinceps instituerent, id exprimerent, & statetur ipsorum dispositioni ac voluntati.

B Vtrum autem locum etiam habeat in maioratibus priuatorum ante eam legem creatis, an potius sit de illis iudicandum, ut de regno hoc Castellæ, ad cuius exemplar, & iuxta cuius leges censendi absque dubio sunt instituti, seculis ea posteriori lege Tauri, quando institutores aliud non expresserunt, ita scilicet, ut nulla sit representatio in linea collateralis ad succedendum in illis. Certè non modicum continet difficultatem. Et quòd in illis locum habeat secunda pars legis. 40. Tauri, persuadere videtur. l. 7. titu. 1. lib. 1. nouæ collect. Contrarium nihilominus mihi videtur longè æquius, & probabilius: quoniam princeps, si eadem causa urgente, mutare non potest antiquas institutiones maioratum, auferendo ius ab eis, qui iuxta eas succeduri erant in eis maioratibus, &tribuendo illud alijs, atque infringendo, & cassando, dispositiones, & voluntates ea in parte eorum, quæ maioratus instituerunt: nulla autem erat ratio sufficiens, qua princeps lege illa Tauri, id efficeret circa maioratus antea instituta.

C Vtrum autem locum etiam habeat in maioratibus priuatorum ante eam legem creatis, an potius sit de illis iudicandum, ut de regno hoc Castellæ, ad cuius exemplar, & iuxta cuius leges censendi absque dubio sunt instituti, seculis ea posteriori lege Tauri, quando institutores aliud non expresserunt, ita scilicet, ut nulla sit representatio in linea collateralis ad succedendum in illis. Certè non modicum continet difficultatem. Et quòd in illis locum habeat secunda pars legis. 40. Tauri, persuadere videtur. l. 7. titu. 1. lib. 1. nouæ collect. Contrarium nihilominus mihi videtur longè æquius, & probabilius: quoniam princeps, si eadem causa urgente, mutare non potest antiquas institutiones maioratum, auferendo ius ab eis, qui iuxta eas succeduri erant in eis maioratibus, &tribuendo illud alijs, atque infringendo, & cassando, dispositiones, & voluntates ea in parte eorum, quæ maioratus instituerunt: nulla autem erat ratio sufficiens, qua princeps lege illa Tauri, id efficeret circa maioratus antea instituta.

cessione in hæreditatibus esse lege definitum in hoc Castellæ regno, ut disputatione præcedente dictum est: hæc verò lex Tauri de præsentatione admittit ad succedendum in maioratu, etiam si nulli superstitēs sint fratres ultimi possessoris maioratus, sed solummodo ex multis fratribus atque adeo, si ex fratre maiori defuncti superstitēs sit vnus filius minor natus, quia in huius filij ex alij fratribus, aut superstitēs sit sola filia, illa repræsentando patrem suum, fratrem maiorem defunctum, excludit maioratu filios mascululos, etiam natos maiores aiorum fratrum minorum defuncti cum cimen si locum non haberet repræsentatio, quia mascululi minorum fratrum, excluderentur feminæ illi, si illi frater maioris, etiam si essent natu minores, quam illa, & filij maiores eate fratris defuncti natu minoris, excluderentur filij mascululi minoris nato fratris nato maioris defuncti: quandoque deus in successione in maiortu, quando locum non habet repræsentatio, ex ijs, qui patres sunt gradu, mascululos, etiam minor natus, præferuntur feminæ: & inter mascululos, qui maior est ætate, præferuntur minori natu.

Dubium.
8

"Dubium est, verum, iuxta eandem secundam partem legis. 40. Tauri, admittenda sit repræsentatio, ad succedendum in maiortu, in vterius gradu, quàm fratri. Vt, si possit, in maiortu, nec fratres habeat, nec defuncti ex fratribus, habens tamē patrem; verum, ad succedendum in eo maiortu, filius patris, nato maioris defuncti, aut, in defectu illius, filia maior talis patris, repræsentet patrem suum defunctum, & autem, ad excludendos patres, & solummodo reliquos eorum. Eodem modo, si possessor maioratus, neque patris habuit, habuit tamen plures patres magnos, nec frater autem suum filius patris magni maioris nato defuncti, aut filia, in defectu filij, repræsentet patrem suum, & excludat reliquos patres magnos, & tota eorum solummodo.

ecisio.

Ad hoc respondendum arbitror affirmare, quod ea secundæ pars de linea tota collateraliter loquitur in diffinitio, ut, quodammodo, pater datus, aut proutus, aliter, si superstitēs esset, succedens in maiortu esset vltimus illius possessor, & extitit erit reliquos, filius eius, & in eius defectu, nepos, & in defectu nepotis, pronepos, & ita consequenter, repræsentet personas suorum antecessorum defunctorum, peribilesque succedat, reliquosque excludat atque succederet, & ex-

cluderet illi, quod personas repræsentant, ubi enim lex non distinguit, neque nos distinguere debemus: præsertim quando dispositio tota à iure cōmuni exorbitat. Consentit Molina lib. 3. de primog. c. 7. n. 11. in calce conclusionis. 1. tamen addat, delibenda de hoc esse, quando casus cōtingit.

Dubitant doctores, vtrum transversales de quibus secunda pars legis. 40. Tauri loquitur, ita debeat esse transversales vltimo maioratus possessori, cui est succedendum, ut nihilominus esse debeant descendentes primi maioratus institutoris: apud verò satis sit, si transversales etiam sunt comparatione institutoris.

Ad quod dicendum est intelligendam esse de quibuscunque transversalibus vltimo possessori, siue descendentes sint primi institutoris, siue non, sed transversales, aut etiam proutus extranei. Lex enim illa absolute, & absque ulla distinctione loquitur de successione transversalium, quod proculdubio intelligendum est, vltimo possessori, ut satis lex ipsa inquit: & quoniam lex. 2. tit. 13. part. 2. de transversali proximior casu quineo vltimo possessori regni loquitur, & de eodem transversali est eodem modo intelligenda lex. 40. Tauri: præsertim cum reliqui maioratus, quoad heri possit, cessandi sunt creati in stat regni, ut super dictum est: Cum itaque lex illa de successione in linea transversali loquitur, & admittit in ea lineam, & successione, absolute, & sine restrictione, repræsentatione, vtiq; neque nos restringere, & distinguere debemus. Unde, si primus maioratus institutor instituit maioratum in fratre, aut in filio fratris, quod ipse descendentes careret, certe, quod aliquis possessor eius maioratus, repositus progressus, descendentes careret, si institutor vocasse est censendus collateraliter talis descendens, esto collateralis etiam esset, & non descendens, primi ipsius institutoris. Si item maioratus institutus est extraneo, & tandem maioratus deveniret ad possessorum, qui descendentes careret, vocasse esset censendus collaterales eius possessorum: qui tamen (sicut & reliqui antecessores possessoris eius maioratus) esset extranei proutus comparatione institutoris.

Rem hanc disputant copiose Cozar. de pract. qq. c. 36. n. 10. Molina ubi supra. n. 8. & A colla de successione patris & nepotis, part. 2. n. 29. & 3. part. n. 39. nobiscumque consentiunt, tamen non inquirunt de collateraliter comparatione vltimi possessoris, qui comparatione primi institutoris, neque descendens.

Ad hoc respondendum arbitror affirmare, quod ea secundæ pars de linea tota collateraliter loquitur in diffinitio, ut, quodammodo, pater datus, aut proutus, aliter, si superstitēs esset, succedens in maiortu esset vltimus illius possessor, & extitit erit reliquos, filius eius, & in eius defectu, nepos, & in defectu nepotis, pronepos, & ita consequenter, repræsentet personas suorum antecessorum defunctorum, peribilesque succedat, reliquosque excludat atque succederet, & ex-

Dubium.

Dubium.

